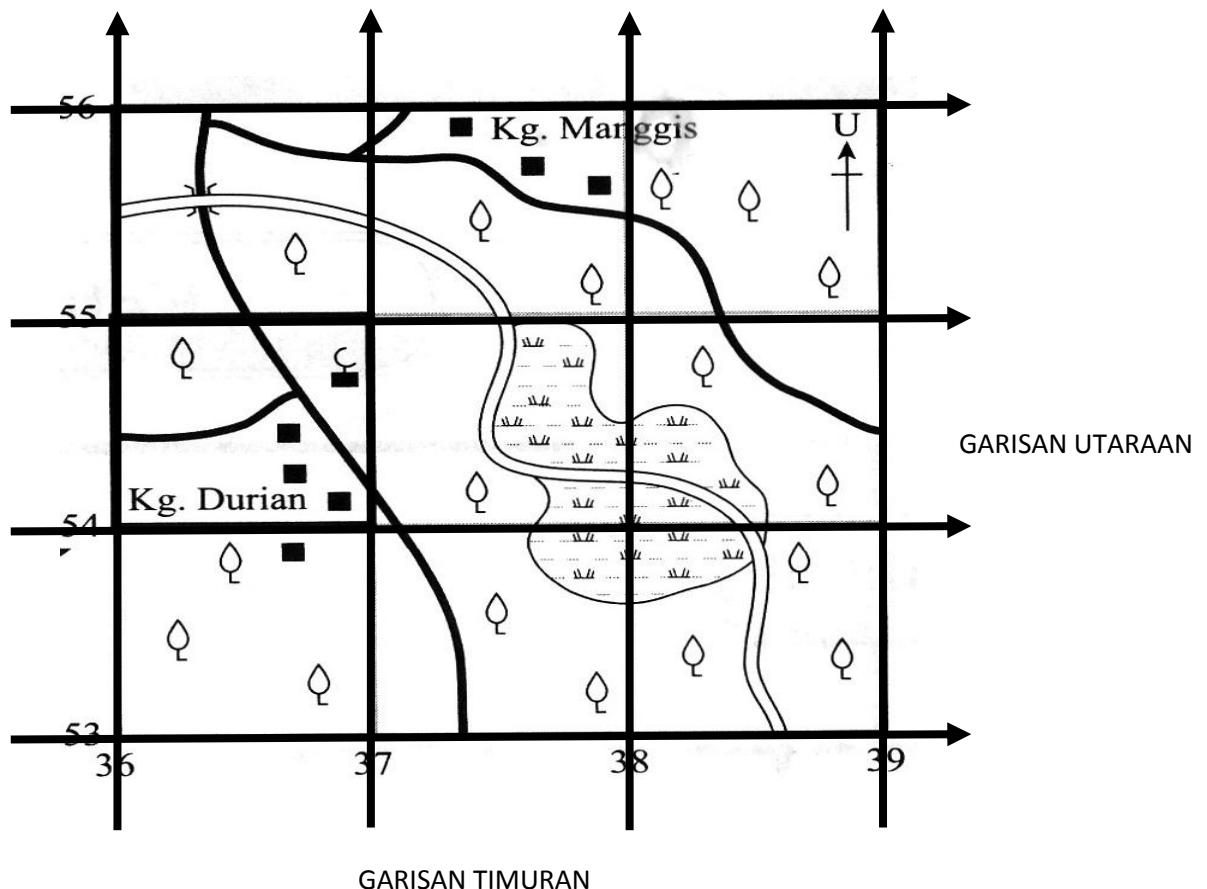
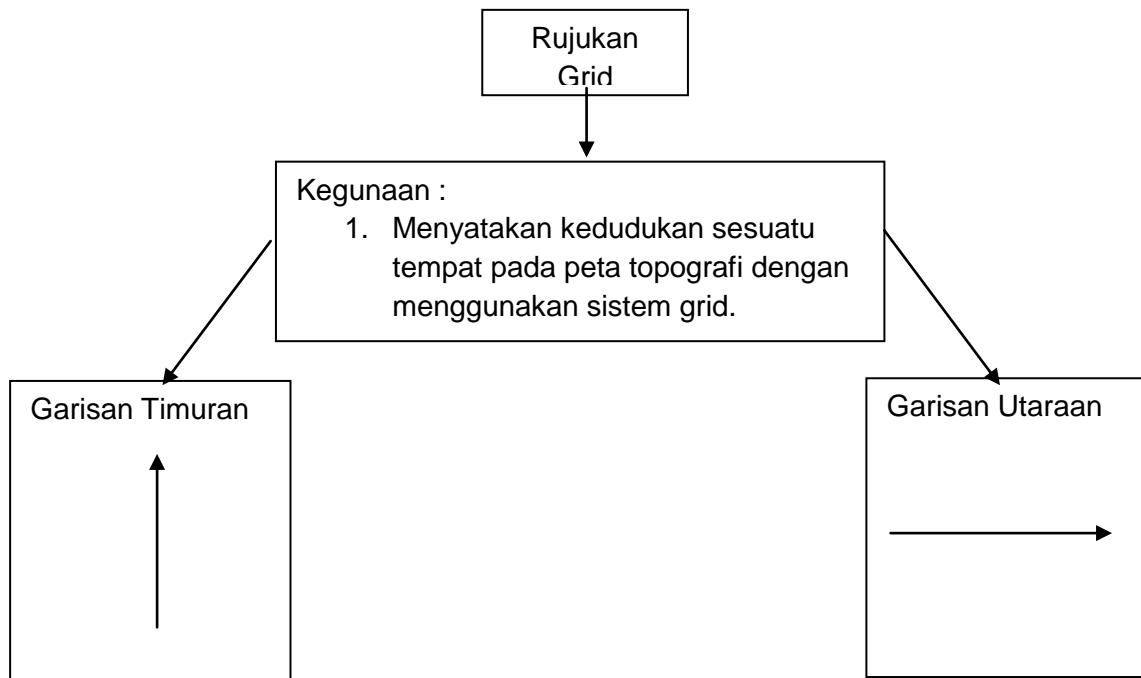

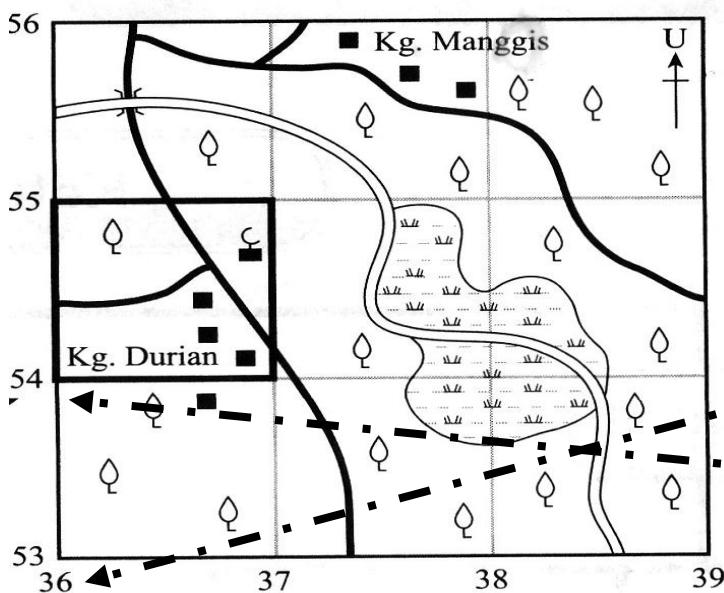
BAB 1 : KEDUDUKAN**1.1 Rujukan Grid**

Menentukan Rujukan Grid 4 angka

1. Rujukan Grid 4 angka digunakan untuk menentukan kedudukan sesuatu kawasan atau tempat **secara umum**.

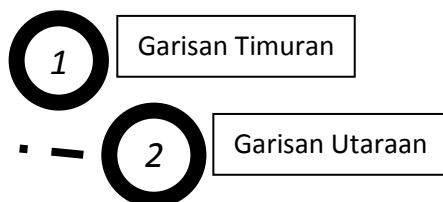
Contoh :

- a) Nyatakan Rujukan Grid 4 angka bagi masjid Kg. Durian.

Kaedah :

1. Tentukan kedudukan kawasan dalam persegi grid.
2. Lihat titik persilangan antara Garisan Timuran dan Garisan Utaraan di sudut barat daya persegi grid tersebut
3. Baca nilai Garisan Timuran terlebih dahulu diikuti Garisan Utaraan.
4. Berdasarkan peta, masjid Kg. Durian terletak di **Rujukan Grid 3654**.

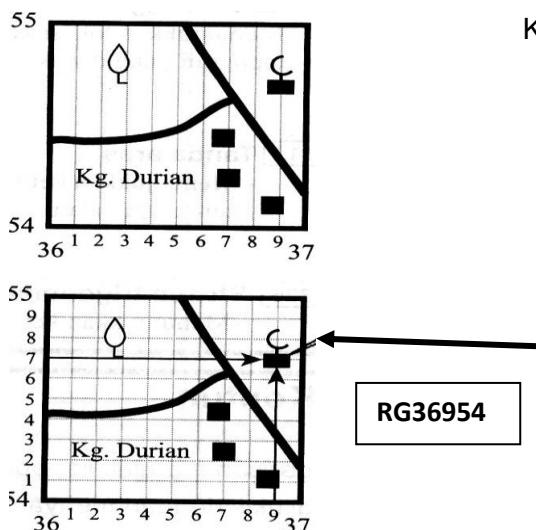

Menetapkan Rujukan Grid 6 angka

1. Rujukan Grid 6 angka digunakan untuk menentukan kedudukan sesuatu objek atau ciri-ciri geografi **secara tepat**.

Contoh :

- b) Nyatakan Rujukan Grid 6 angka bagi masjid Kg. Durian.

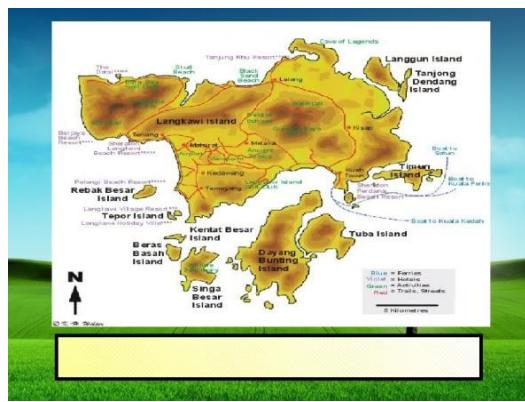

Kaedah :

1. Bahagikan jarak antara setiap garisan grid tersebut kepada 10 bahagian yang sama di antara Garisan Timuran dan Garisan Utaraan.
2. Lukis satu garisan yang melintang dan menegak melalui objek tersebut.
3. Tentukan titik persilangan antara Garisan Timuran dan Garisan Utaraan yang merentasi masjid tersebut.

Menentukan Ketinggian

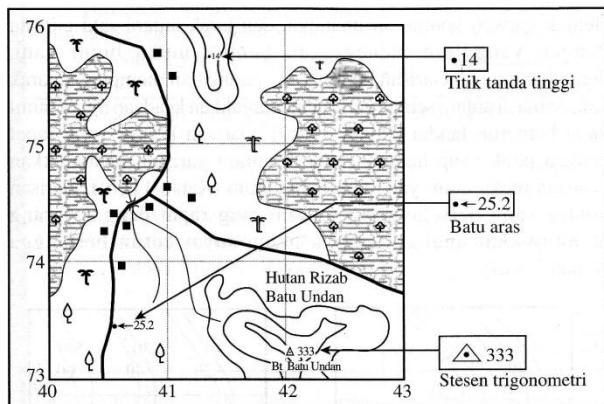
1. Kaedah warna

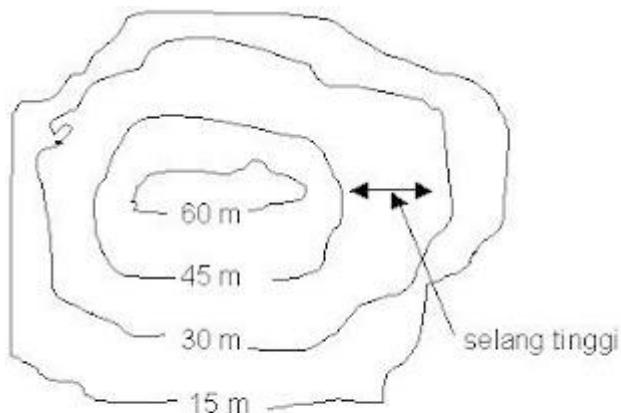
Warna Hijau – Kawasan tanah rendah/tanah pamah

Warna coklat – Kawasan Tanah Tinggi

2. Kaedah simbol

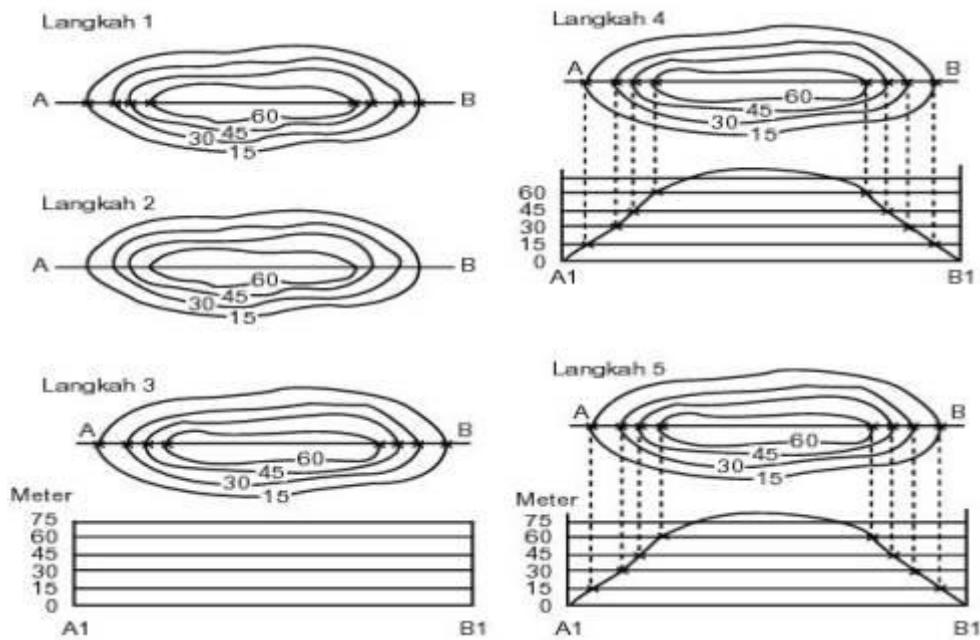

3. Garisan

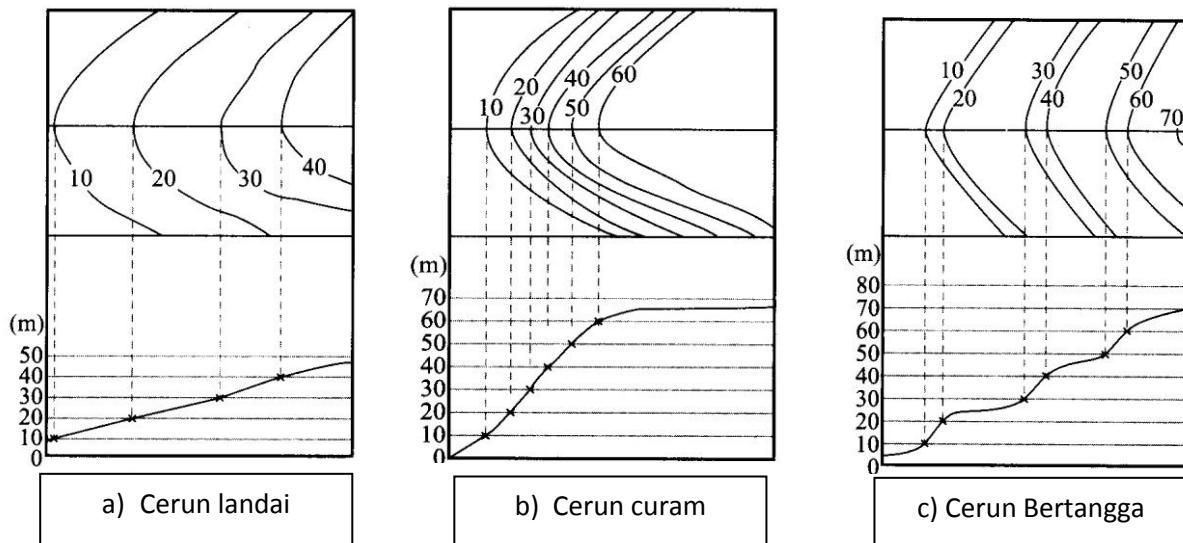

Garisan kontur dengan selang tinggi 15 meter

Kaedah Melukis Keratan Rentas.

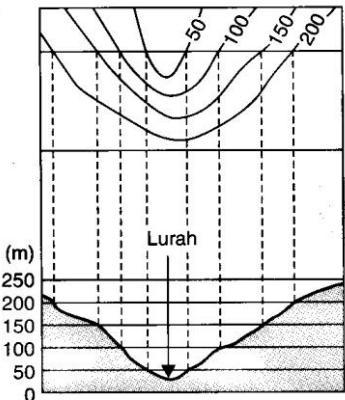

Jenis-jenis cerun yang terdapat di kawasan tanah tinggi mengikut keratan garisan kontur.

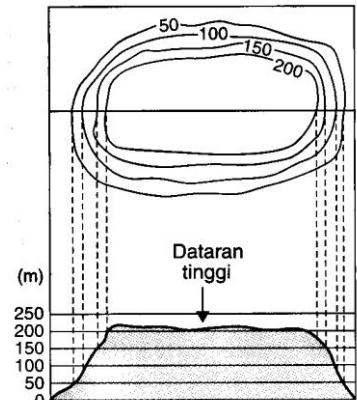

Bentuk Muka Bumi Di Kawasan Tanah Tinggi.

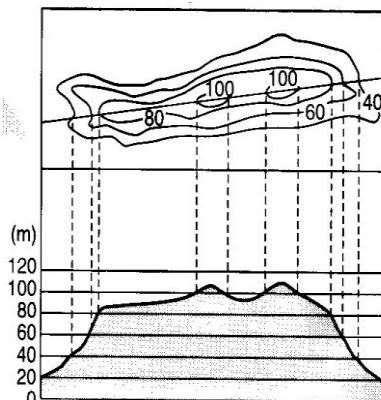
Antara bentuk bumi tersebut ialah cerun, bukit, lurah, dataran tinggi, tebing tinggi, susuh bukit, pelana dan sebagainya.

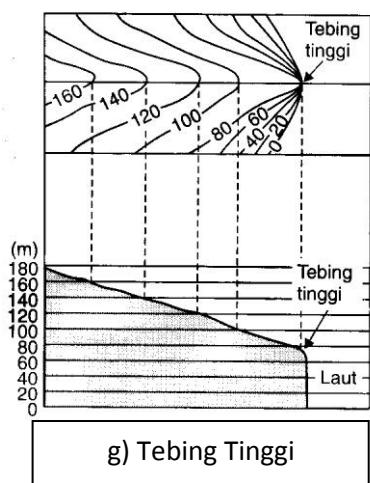
d) Lurah

e) Dataran Tinggi

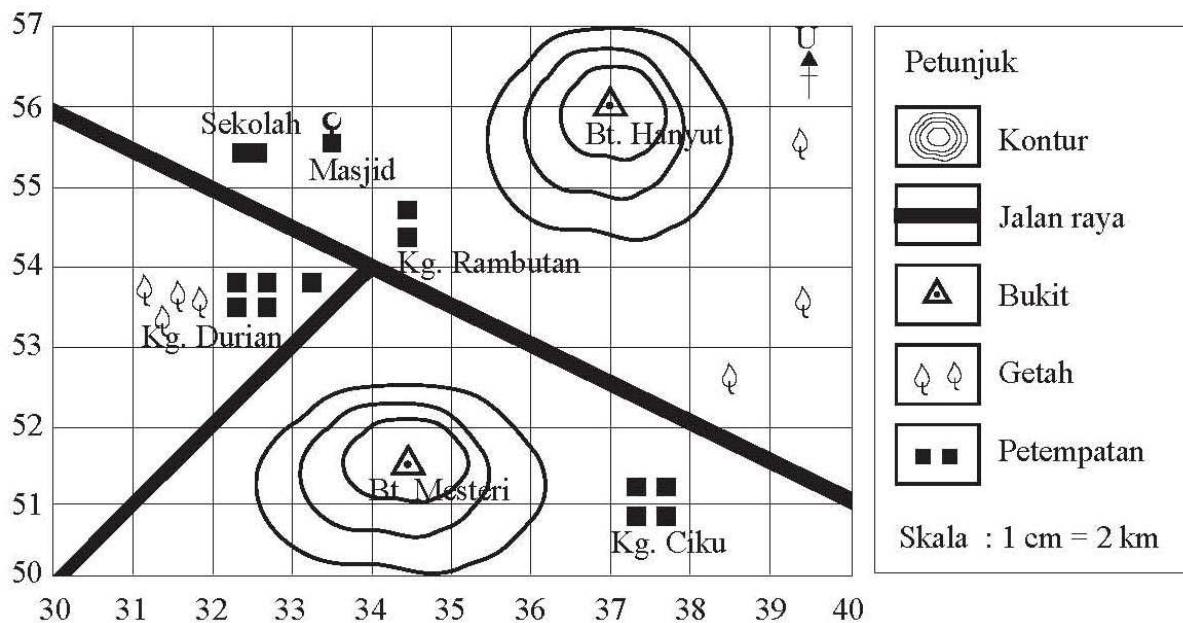
f) Rabung Bukit

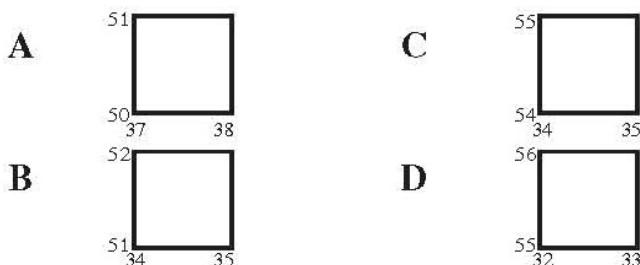
g) Tebing Tinggi

LATIHAN

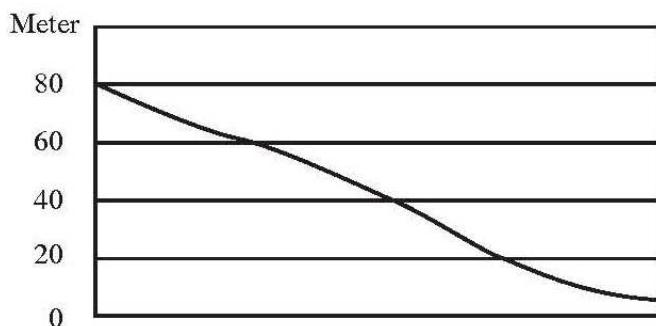
Jawab semua soalan di bawah

1. Masjid berada pada kedudukan
A RG 342545
B RG 345515
C RG 315535
D RG 335555
2. Antara berikut, yang manakah rujukan grid bagi simpang tiga Kampung Rambutan?
A RG 340540
B RG 385250
C RG 370560
D RG 345515
3. Ladang getah berhampiran Kampung Durian terletak di rujukan grid
A 3454
B 3852
C 3153
D 3760
4. Kampung Rambutan terdapat di kawasan rujukan grid
A
B
C
D

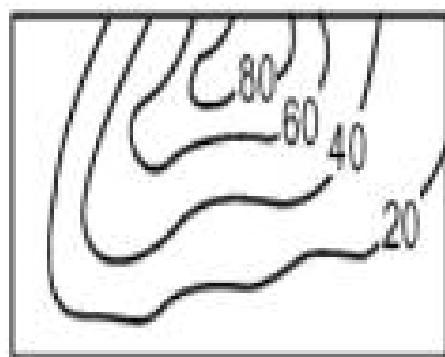

Soalan 5 berdasarkan rajah di bawah

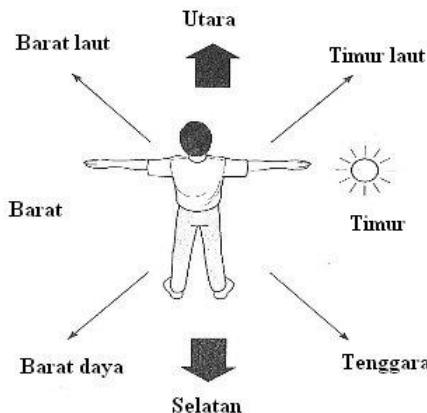

5. Rajah di atas, menunjukkan garisan kontur yang bercerun
- A** landai
  - B** bertangga
  - C** sekata
  - D** berbentuk bulat

Soalan 6 berdasarkan rajah di bawah

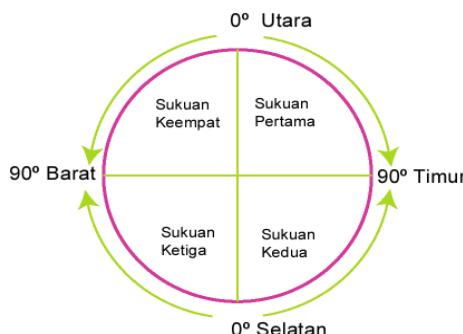
6. Selang kontur bagi garisan kontur di atas ialah
- A** 10 meter
  - B** 20 meter
  - C** 30 meter

BAB 2 : ARAH**2.1 BEARING SUDUTAN**

ARAH	BEARING
Utara	$0^\circ / 360^\circ$
Timur Laut	45°
Timur	90°
Tenggara	135°
Selatan	180°
Barat Daya	225°
Barat	270°
Barat Laut	315°

2.2 BEARING SUKUAN

- Bearing sukuan pula diukur dari arah utara atau selatan ke arah timur atau barat mengikut sukuan 90° . Nilai bearing sukuan ialah dari 0° hingga 90°
- Sudut diukur pada 4 sukuan.
  1. Jika sudut berada di Sukuan 1 ukuran sudut bermula 0° Utara hingga 90° Timur.
  2. Jika sudut berada di Sukuan 2 ukuran sudut bermula dari 0° Selatan hingga 90° Timur
  3. Jika sudut berada di Sukuan 3 ukuran sudut bermula dari 0° Selatan hingga 90° Barat
  4. Jika sudut berada di Sukuan 4 ukuran sudut bermula dari 0° Utara hingga 90° Barat

Langkah-langkah mengukur bearing sudutan dengan menggunakan jangka sudut :

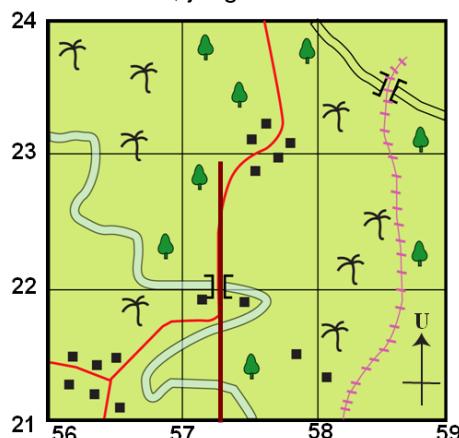
a) Mengukur Bearing Sudutan kurang daripada 180°

Contoh :

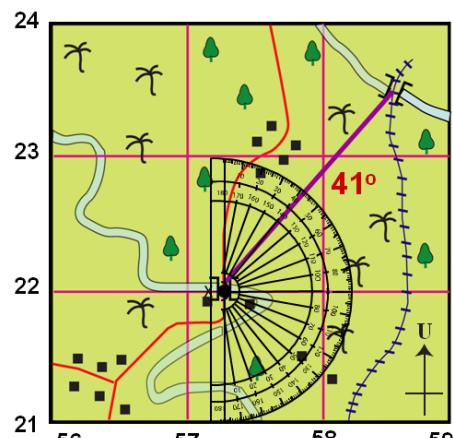
Objektif : Mengukur bearing jambatan Ladang Buana (RG 586235) dari jambatan Kg. Batu

(RG 573220)

Alat : Pembaris, jangka sudut.

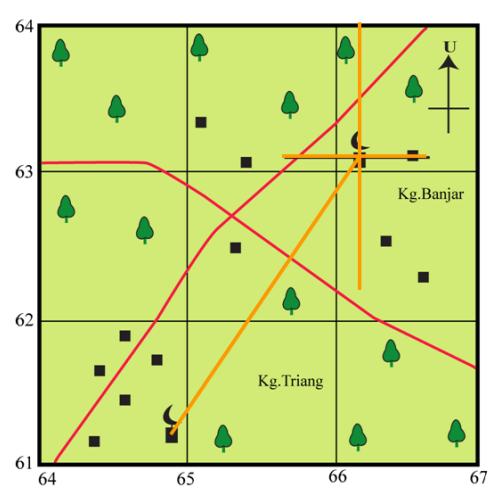
- Kenal pasti lokasi jambatan Ladang Buana (RG 586235) dan jambatan Kg. Batu (RG 573220)
- Buat garisan utara – selatan yang merentas jambatan Kg. Batu
- Buat garisan menyambungkan kedua-dua objek tersebut

- Letak jangka sudut selari dengan garisan utara – selatan pada jambatan Kg.Batu
- Baca nilai dari arah utara ikut pusingan jam. Bearing jambatan Ladang Buana dari jambatan Kg. Batu ialah 41°

b) Mengukur Bearing Sudutan lebih daripada 180°

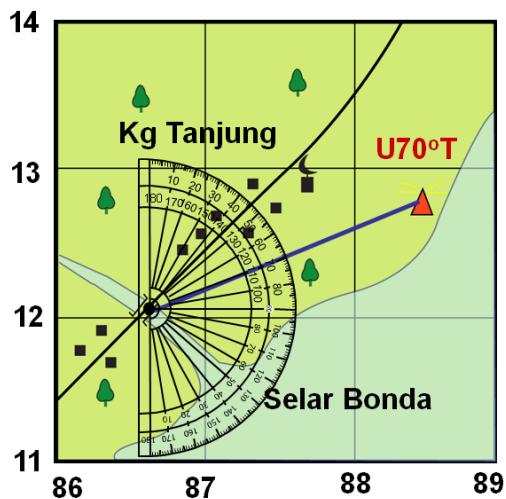
Contoh :

- Lukis garisan lurus dari masjid Kg. Triang ke masjid Kg. Banjar
- Lukis garisan utara – selatan pada masjid Kg. Banjar
- Letak jangka sudut di sebelah timur garisan utara – selatan dan dapatkan bacaan 180°
- Bagi mengukur sudut melebihi 180° letakkan jangka sudut di sebelah barat masjid Kg. Banjar
- Ukur sudut ke arah masjid Kg.Triang. Nilai sudut yang diperoleh ialah 35°
- Bearing sudutan masjid Kg.Triang ialah $180^\circ + 35^\circ = 215^\circ$

Langkah-langkah mengukur bearing sukuan dengan menggunakan jangka sudut:-

a) Dari Arah Utara

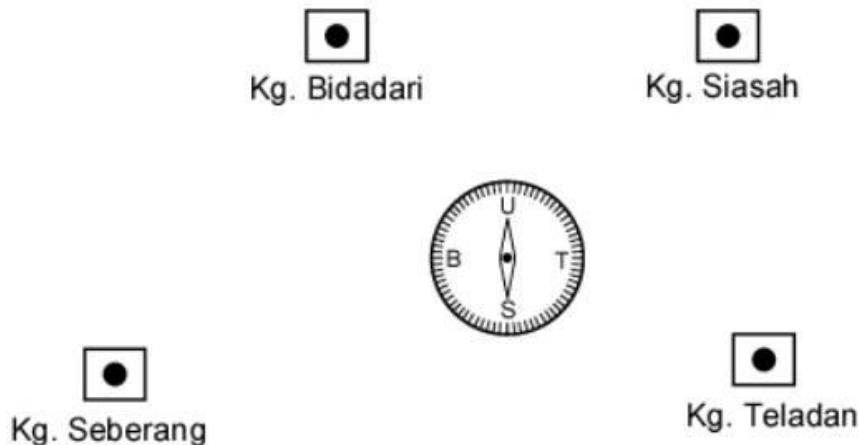

Mengukur bearing sukuan rumah api (RG 885127) dari jambatan (RG 866120) dari arah utara

- Lukis garisan dari jambatan ke rumah api
- Lukis garisan utara – selatan pada jambatan (titik rujukan)
- Letakkan jangka sudut di sebelah timur jambatan
- Baca sudut dari utara ke arah timur
- Bearing sukuan rumah api dari jambatan ialah U $70^{\circ}T$

LATIHAN

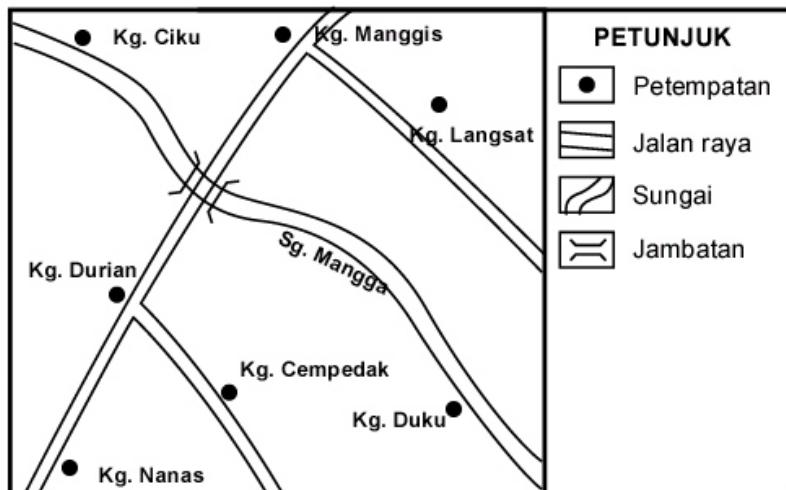
1. Lengkapkan jadual yang berikut berdasarkan rajah di bawah.

Tentukan bearing sudutan / azimuth dan bearing sukuan bagi tempat-tempat berikut :-

TEMPAT	BEARING SUDUTAN / AZIMUT	BEARING SUKUAN
a) Kg. Siasah		
b) Kg. Bidadari		
c) Kg. Teladan		
d) Kg. Seberang		

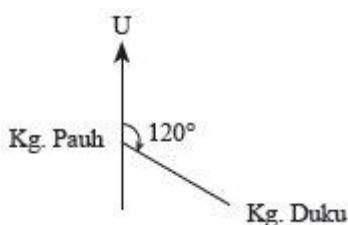
2. Ukur bearing bagi tempat- tempat berikut :

- a) Kg. Langsat dari Kg. Nanas : _____
- b) Kg. Duku dari Kg. Ciku : _____
- c) Kg. Ciku dari jambatan : _____
- d) Kg. Durian dari Kg. Cempedak : _____

Jawab semua soalan di bawah.

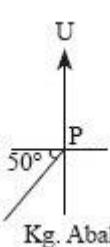
1.

Berapakah bearing sudutan Kampung Duku dari Kampung Pauh?

- A 60° C 225°
B 120° D 350°

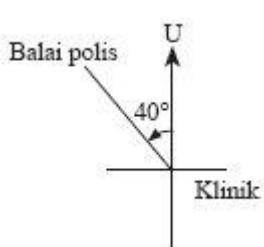
2.

Bearing sudutan Kampung Abal dari P ialah

- A 40° C 180°
B 50° D 220°

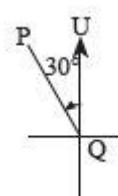
3.

Bearing balai polis dari klinik boleh dinyatakan sebagai

- I 40°
II 320°
III U 40° B
IV S 40° B
A I dan II
B II dan III
C III dan IV
D I dan IV

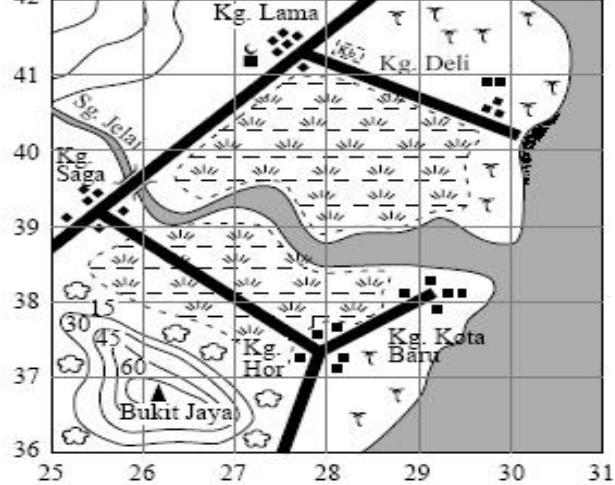
4.

Bearing sukuan P dari Q ialah

- A S 30° B   C U 30° B
B S 60° T   D U 60° T

42

PETUNJUK

[Symbol: Petempatan]	Petempatan	[Symbol: Jalan raya]	Jalan raya	[Symbol: Kontur]	Kontur
[Symbol: Tanah perkuburan]	Tanah perkuburan	[Symbol: Sungai]	Sungai	[Symbol: Masjid]	Masjid
[Symbol: Kelapa]	Kelapa	[Symbol: Padi]	Padi	[Symbol: Hutan]	Hutan
[Symbol: Pasir]	Pasir	[Symbol: Jambatan]	Jambatan		
				1 cm : 1 km	

5. Bearing jambatan (RG 259396) dari simpang Kampung Lama (RG 276414) ialah

- A 50° C 120°
B 95° D 225°

6. Apakah bearing sukuan Kampung Kota Baru dari Bukit Jaya?

- A U 65° T   C S 75° T
B U 75° T   D S 85° T

7. Bearing sukuan masjid dari simpang tiga Kampung Hor mungkin sekali

- A U 12° T   C S 70° T
B U 12° B   D S 70° B

BAB 3 : SKALA

3.1 SKALA

- Skala ialah nisbah antara jarak yang dilukis dalam peta dengan jarak sebenar di atas permukaan bumi.
- Skala membolehkan saiz kawasan tertentu dikecilkan supaya dapat dilukis pada peta.
- Terdapat tiga jenis skala yang biasa digunakan dalam peta, iaitu skala lurus, skala penyata dan pecahan wakil

a) Skala lurus

Cth :-

Keterangan

- Terdiri daripada satu garisan lurus yang dibahagikan kepada beberapa pecahan.
- Setiap pecahan di atas garisan lurus mewakili jarak di atas peta.
- Nombor di atas setiap pecahan mewakili jarak di atas permukaan bumi.
- Skala lurus mudah pada rajah di atas ialah 1 cm mewakili 1 km.

Keterangan

- Menunjukkan pecahan yang lebih lengkap dan jelas.
- Berdasarkan rajah di atas, skala yang ditunjukkan ialah 2 cm mewakili 1 km.
- Di sebelah kiri nombor 0 terdapat pecahan yang lebih kecil untuk mengukur jarak yang lebih kecil.

b) Skala Penyata

Cth :-

Skala jenis ini dinyatakan dalam bentuk ayat.

- a) 1 cm mewakili 1 kilometer
 b) 1cm mewakili 500 meter
 c) 1 cm mewakili 100 meter

- Skala penyata (a) di atas bermakna ukuran 1 cm dalam peta mewakili jarak 1 km di atas permukaan bumi.
- Skala penyata (b) pula bermakna ukuran 1 cm dalam peta mewakili jarak 500 meter di atas permukaan bumi.
- Skala penyata (c) pula bermakna ukuran 1 cm dalam peta mewakili jarak 100 meter di atas permukaan bumi.

c) Skala Pecahan Wakilan

Cth:-

Merupakan skala yang dinyatakan dalam bentuk pecahan atau nisbah.

- a) 1 : 50 000
 b) 1 : 100 000
 c) 1 : 200 000

- d) Skala (a) di atas bermakna 1 cm dalam peta mewakili 50 000 cm atau 0.5 km di atas permukaan bumi.
- e) Skala (b) di atas pula bermakna 1 cm dalam peta mewakili 100 000 cm atau 1 km di atas permukaan bumi.
- f) Skala (b) di atas pula bermakna 1 cm dalam peta mewakili 200 000 cm atau 2 km di atas permukaan bumi.

g) Skala Pecahan Wakilan

Cth:-

Merupakan skala yang dinyatakan dalam bentuk pecahan atau nisbah.

- d) $1 : 50\,000$
- e) $1 : 100\,000$
- f) $1 : 200\,000$

- h) Skala (a) di atas bermakna 1 cm dalam peta mewakili 50 000 cm atau 0.5 km di atas permukaan bumi.
- i) Skala (b) di atas pula bermakna 1 cm dalam peta mewakili 100 000 cm atau 1 km di atas permukaan bumi.
- j) Skala (b) di atas pula bermakna 1 cm dalam peta mewakili 200 000 cm atau 2 km di atas permukaan bumi.

Cara Menukar Skala

- Skala lurus, skala penyata dan pecahan wakilan adalah saling berkaitan antara satu sama lain.
- Setiap jenis skala itu boleh ditukar kepada jenis skala yang lain dengan mudah.
- Contohnya skala lurus dapat ditukar kepada skala penyata atau pecahan wakilan dan sebaliknya.

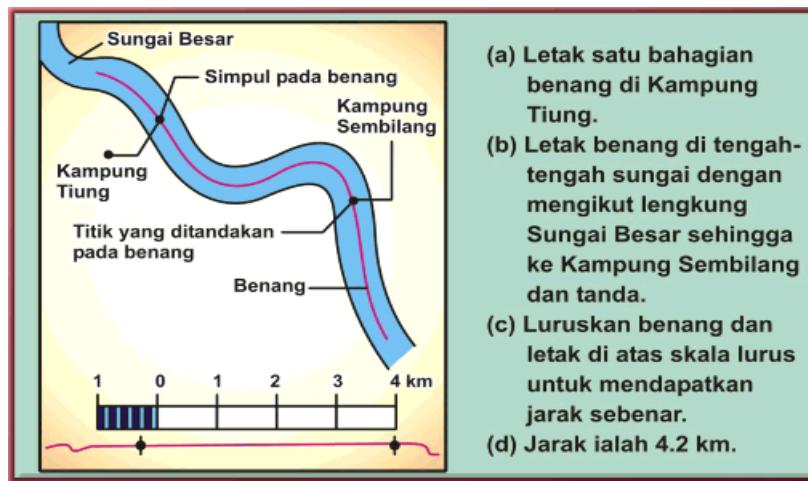
Skala Lurus	Skala Penyata	Pecahan wakilan
	1 cm mewakili 1 km	$1 : 100\,000$

3.2 JARAK

- Jarak ialah jauh di antara dua tempat.
- Jarak dapat dibahagikan kepada dua jenis, iaitu jarak mutlak dan jarak relatif.
- Jarak mutlak antara dua tempat dapat diukur dalam unit sentimeter, meter, dan kilometer.
- Manakala jarak relatif pula diukur dari segi kos dan masa.
- Jarak dalam peta dapat diukur dengan menggunakan skala lurus, skala penyata, dan pecahan wakilan.
- Pembaris, jangka tolok atau jalur kertas dapat digunakan untuk **mengukur jarak lurus**.
- Benang dan jalur kertas pula digunakan untuk **mengukur jarak melengkung**.

$$\text{Jarak sebenar} = \text{Jarak atas peta} \times \text{skala}$$

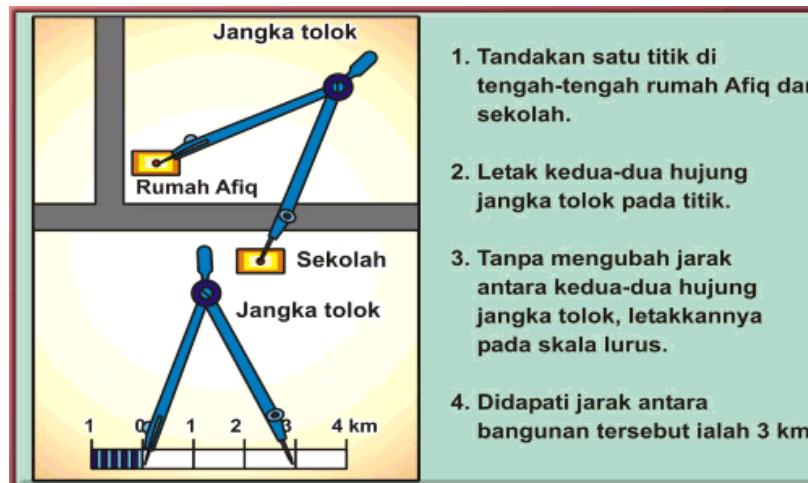
3.2.1 Mengukur Jarak Melengkung

3.2.2 Mengukur Jarak lurus (Jalur kertas)

3.2.3 Mengukur Jarak lurus

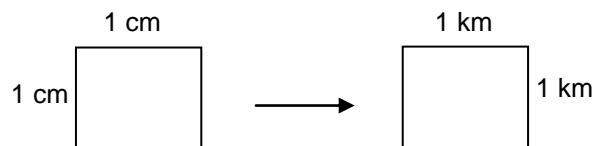

3.3 LUAS

- **Luas** sesuatu kawasan dalam peta topografi boleh dianggarkan dengan merujuk kepada persegi grid.
- Keluasan permukaan bumi yang diwakili oleh setiap persegi grid bergantung kepada skala peta tersebut.

Misalnya:

Skala peta ialah 1 : 50 000 atau 1 cm bersamaan 0.5 km. Oleh itu, luas satu persegi grid = 0.5×0.5 = 0.25 km persegi
--

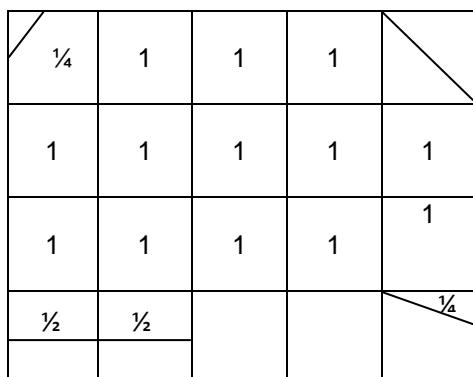

$$\begin{aligned} \text{Luas} &= \text{Panjang} \times \text{Lebar} \\ &= 1\text{km} \times 1\text{km} \\ &= 1\text{km}^2 \end{aligned}$$

Contoh :

3.3.1 Mengira Keluasan Sekata

- Kawasan sekata meliputi kawasan padang bola, kawasan lading dan kawasan perumahan yang berbentuk sekata.
- Langkah-langkah mengira keluasan sekata adalah :
  - a) Kenal pasti kawasan yang hendak dikira keluasannya.
  - b) Label dan hitungkan setiap segi empat grid yang penuh (1), $\frac{3}{4}$ penuh, $\frac{1}{2}$ penuh dan $\frac{1}{4}$ penuh.
  - c) Jumlahkan semua keluasan segi empat tersebut dan dapatkan keluasan sebenar kawasan dalam km^2

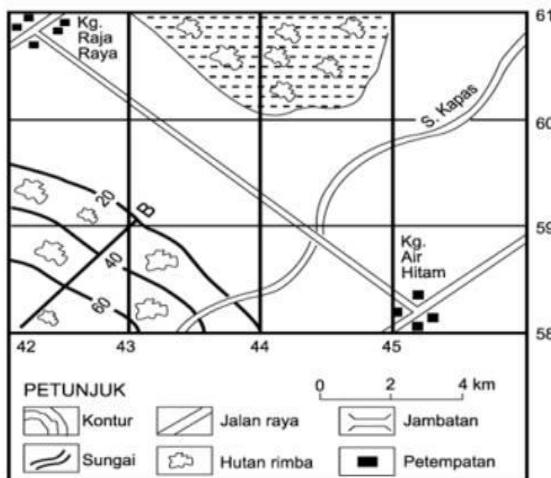

Luas segi empat grid	Bilangan	Jumlah Keluasan (km^2)
Penuh (1)	15	$15 \times 1.00 = 15.00$
$\frac{3}{4}$ penuh	1	$1 \times 0.75 = 0.75$
$\frac{1}{2}$ penuh	3	$3 \times 0.50 = 1.50$
$\frac{1}{4}$ penuh	1	$1 \times 1.25 = 1.25$
Jum. keluasan		17.50

Skala 1 : 100 00

3.3.2 Mengira Keluasan tidak sekata

- Keluasan tidak sekata meliputi bentuk muka bumi seperti tasik, hutan, paya, pulau, kawasan pertanian dan sebaginya.
- Langkah-langkah mengira keluasan kawasan tidak sekata adalah :
  - Label dan hitungkan segi empat grid penuh (1), $\frac{3}{4}$ penuh, $\frac{1}{2}$ penuh dan $\frac{1}{4}$ penuh
  - Jumlah semua segi empat grid tersebut bagi mendapatkan jumlah keluasan.

Contoh :

- Kira keluasan hutan rimba.

Luas segi empat grid	Bilangan	Jumlah Keluasan (km ²)
Penuh (1)	1	$1 \times 1.00 = 1.00$
$\frac{3}{4}$ penuh	0	$0 \times 0.75 = 0.00$
$\frac{1}{2}$ penuh	1	$1 \times 0.50 = 0.50$
$\frac{1}{4}$ penuh	1	$1 \times 1.25 = 1.25$
Jum. keluasan		2.75

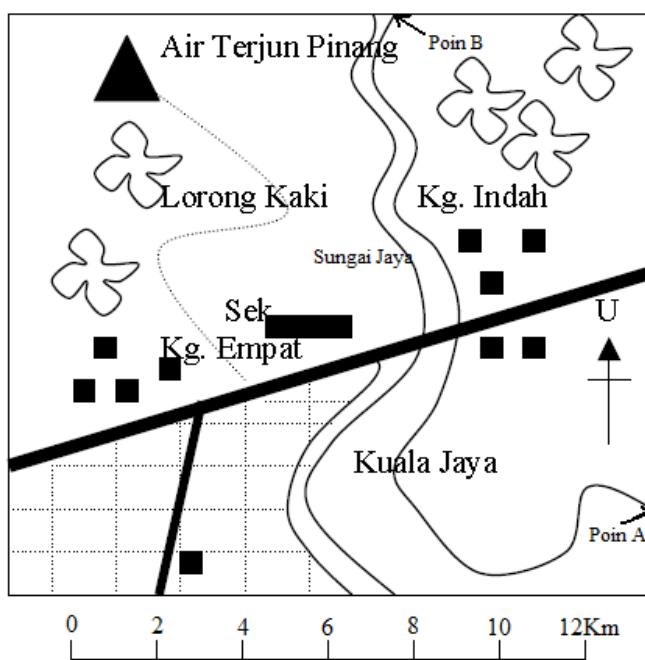
Skala 1 : 100 000

LATIHAN

Lengkapkan jadual berikut

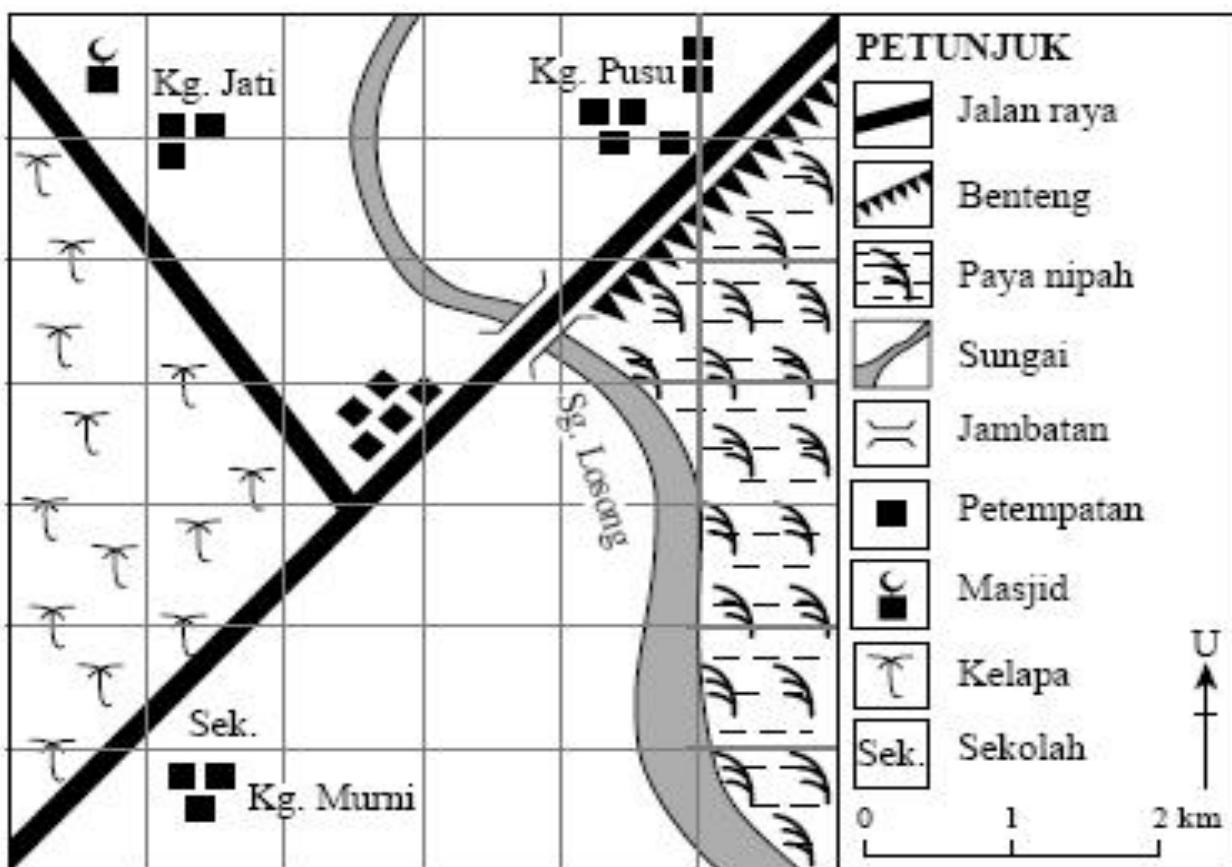
Bil	Skala Lurus Mudah	Skala Penyata	Skala Pecahan Wakilan
1.		1 cm mewakili 2 km	
2.			1 : 50 000
3.	0 1 2 3 km 		

Jawab soalan berikut berdasarkan peta di bawah.

1. Berapakah jarak lorong kaki yang menuju ke Air Terjun Pinang? _____
2. Berapakah jarak kg. Empat dengan kg. Indah? _____
3. Berapakah panjang tebing Sungai Jaya jika diukur dari poin A ke poin B? _____
4. Berapakah jarak jalan raya yang menuju ke arah Barat Daya bermula dari simpang Kg. Empat? _____

Jawab semua soalan di bawah

1. Berapakah panjang jalan raya dalam peta?
A 10.0 km
B 11.5 km
C 12.5 km
D 13.0 km
  2. Kirakan panjang Sungai Losong.
A 6.0 km   C 7.0 km
B 6.5 km   D 7.5 km
  3. Berapakah panjang benteng?
A 2.5 km   C 3.0 km
B 2.7 km   D 3.5 km
  4. Berapakah jarak mengikut jalan raya dari Kampung Murni ke Kampung Jati?
A 4.8 km   C 6.0 km
B 5.5 km   D 6.3 km
  5. Berapakah keluasan kawasan paya dalam peta?
A 4.7 km^2
B 6.8 km^2
C 8.4 km^2
D 10.5 km^2
  6. Kirakan keluasan kawasan penanaman kelapa dalam peta.
A 5.8 km^2 C. 8.5 km^2
B 6.5 km^2 D. 9.0 km^2

BAB 4 : GRAF, CARTA DAN RAJAH

4.1 GRAF

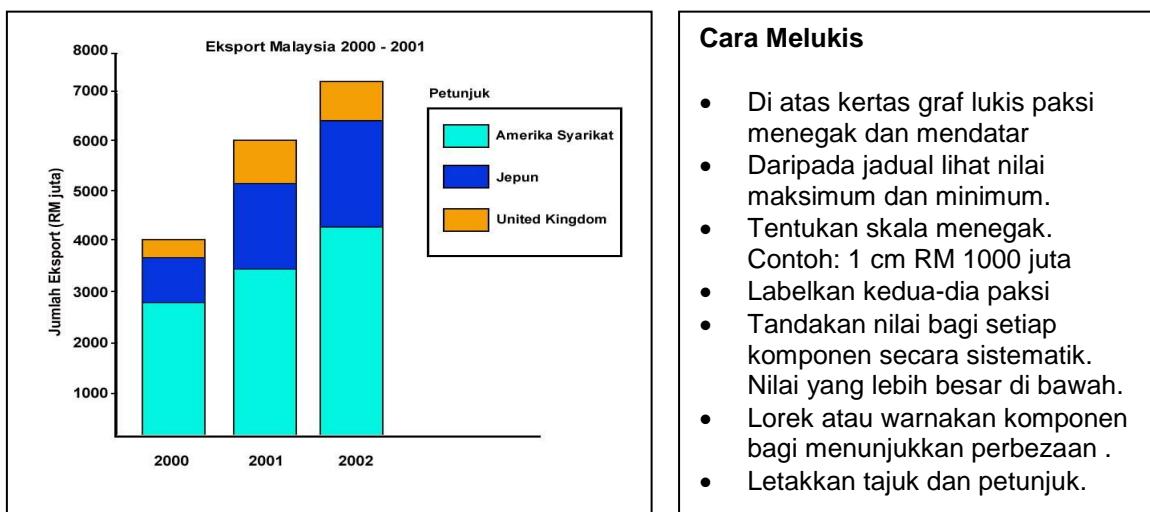
4.1.1 Graf Bar Majmuk

- Graf bar majmuk adalah graf yang mempunyai berbagai komponen dalam setiap bar. Kepentingan komponen di wakili oleh ketinggian bar bagi komponen tersebut.
- Contoh :-

Kumpulan Umur	Jumlah penduduk (juta orang)				
	1998	1999	2000	2001	2002
0 -14 tahun	7.5	7.6	7.7	7.8	7.9
15 - 64 tahun	13.8	14.2	14.6	15.0	15.4
65 tahun ke atas	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0
Jumlah	22.1	22.7	23.2	23.8	24.3

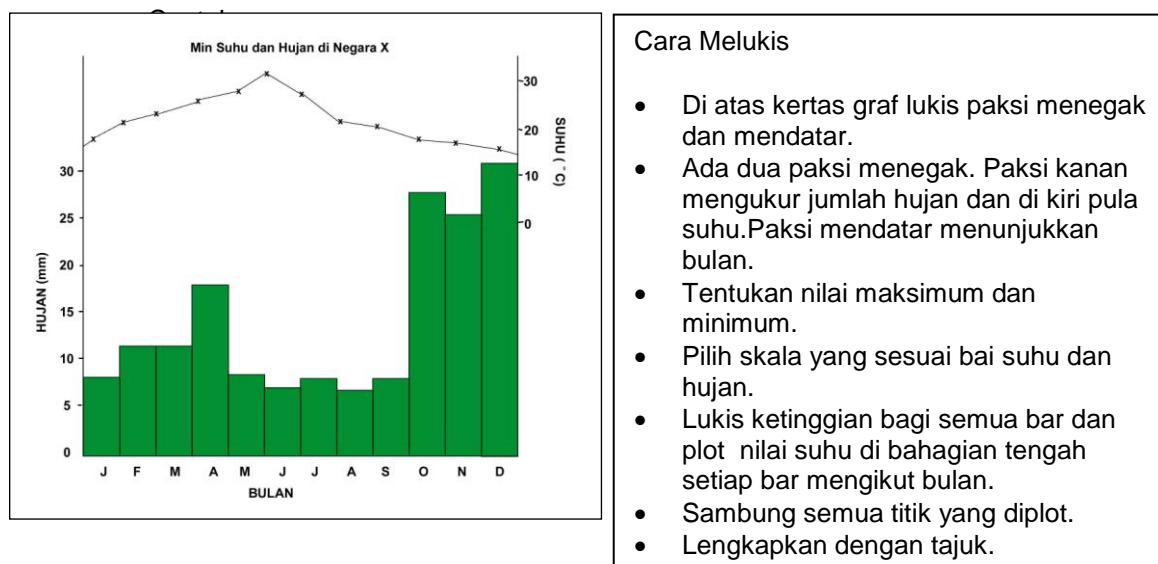
Sumber : Jabatan Perangkaan Malaysia, 2003

Jadual : Jumlah penduduk Malaysia mengikut kumpulan umur, 1998-2002

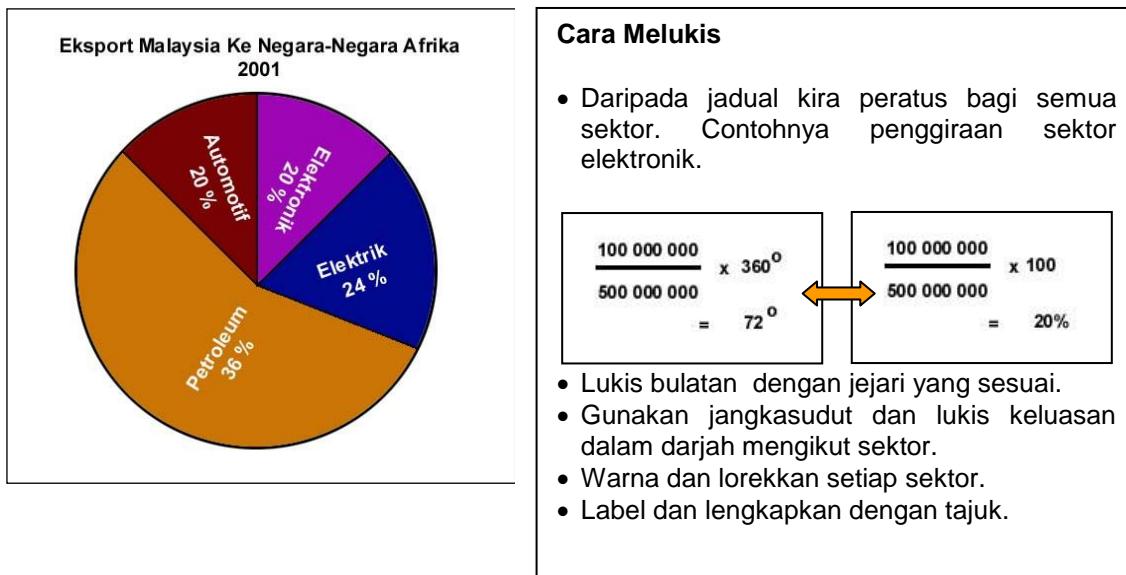
4.1.2 Graf Gabungan

- Graf gabungan ialah graf yang menggabungkan dua jenis graf iaitu graf bar dan graf garisan bagi menunjukkan dua unsur yang berlainan dalam satu graf. Contohnya graf yang menunjukkan jumlah hujan dan suhu dalam satu graf.

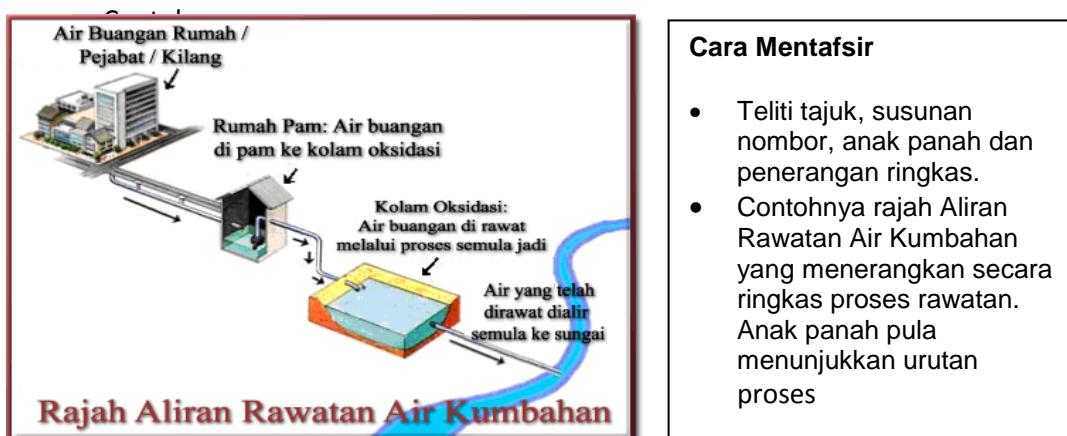
4.1.3 Carta Pai

- Carta pai ialah graf bulatan yang dibahagikan kepada beberapa sektor. Setiap sektor dapat menunjukkan maklumat tertentu. Kepentingan setiap maklumat ini ditunjukkan oleh saiz sudut yang berbeza.
- Contoh :-

4.1.4 Rajah

- Rajah aliran merupakan rajah yang memberikan gambaran jelas mengenai sesuatu proses. Susunan rajah adalah menurut urutan proses secara sistematik. Aliran proses biasanya ditunjukkan melalui anak panah.

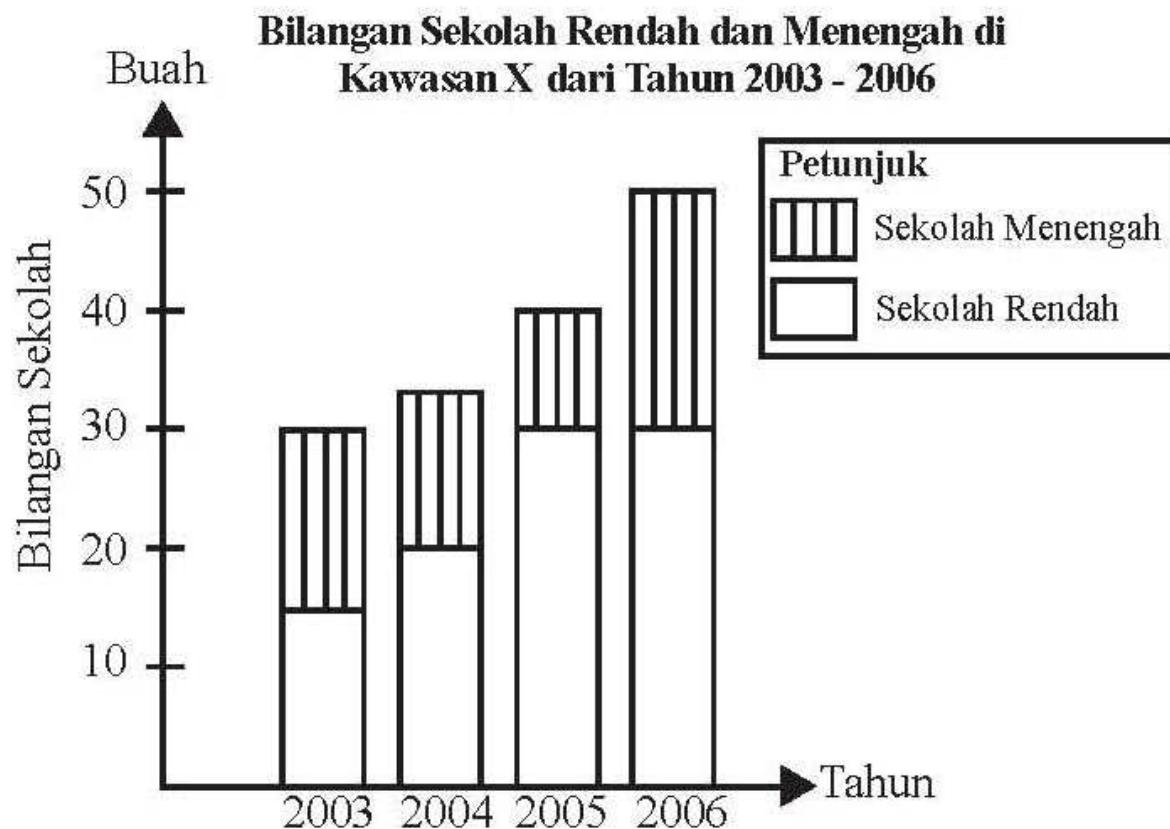
LATIHAN

Jawab semua soalan di bawah

Bulan	J	F	M	A	M	J	J	O	S	O	N	D
Suhu(C°)	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Hujan (mm)	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

1. Berdasarkan jadual di atas, data suhu dan hujan tahunan sesuai ditunjukkan dalam bentuk
  - A graf bar mudah
  - B graf bar gabungan
  - C carta pai
  - D graf garisan
2. Cuaca paling panas dan lembab pada bulan
  - A Jun
  - B Januari
  - C Disember
  - D Ogos

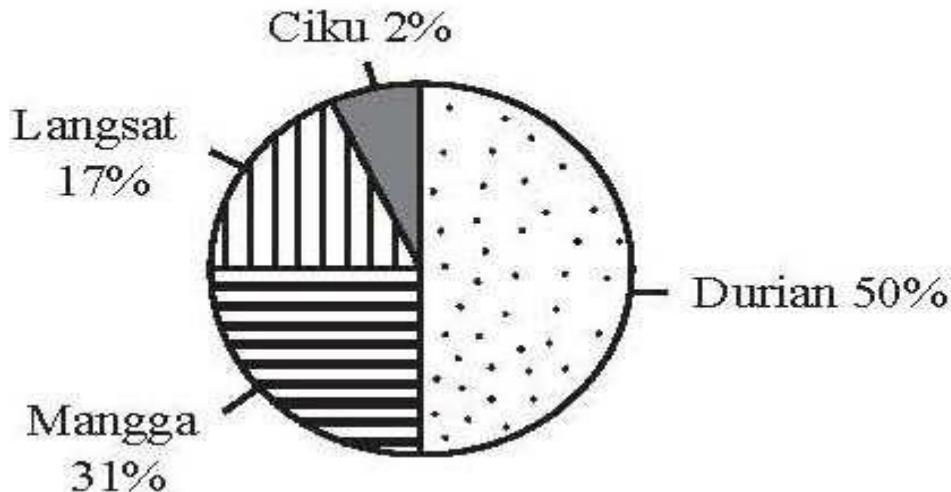
Soalan 3 hingga 5 berdasarkan graf di bawah

3. Graf disebelah dinamakan
  - A** graf bar majmuk
  - B** carta pai
  - C** graf gabungan
  - D** rajah aliran

4. Pernyataan manakah benar tentang graf di atas?
  - I Jumlah sekolah menengah meningkat pada tahun 2006
  - II Jumlah sekolah rendah adalah sama pada tahun 2005 dan tahun 2006
  - III Pada tahun 2003 dan 2004 jumlah sekolah rendah adalah sama.
  - IV Jumlah sekolah di kawasan X semakin menurun pada setiap tahun.
  - A** I dan II
  - B** III dan IV
  - C** II dan III
  - D** I dan IV

5. Berapakah jumlah sekolah rendah dan menengah pada tahun 2005?
  - A** 20 buah sekolah
  - B** 40 buah sekolah
  - C** 32 buah sekolah
  - D** 50 buah sekolah

Soalan 6 hingga 8 berdasarkan carta pai di bawah

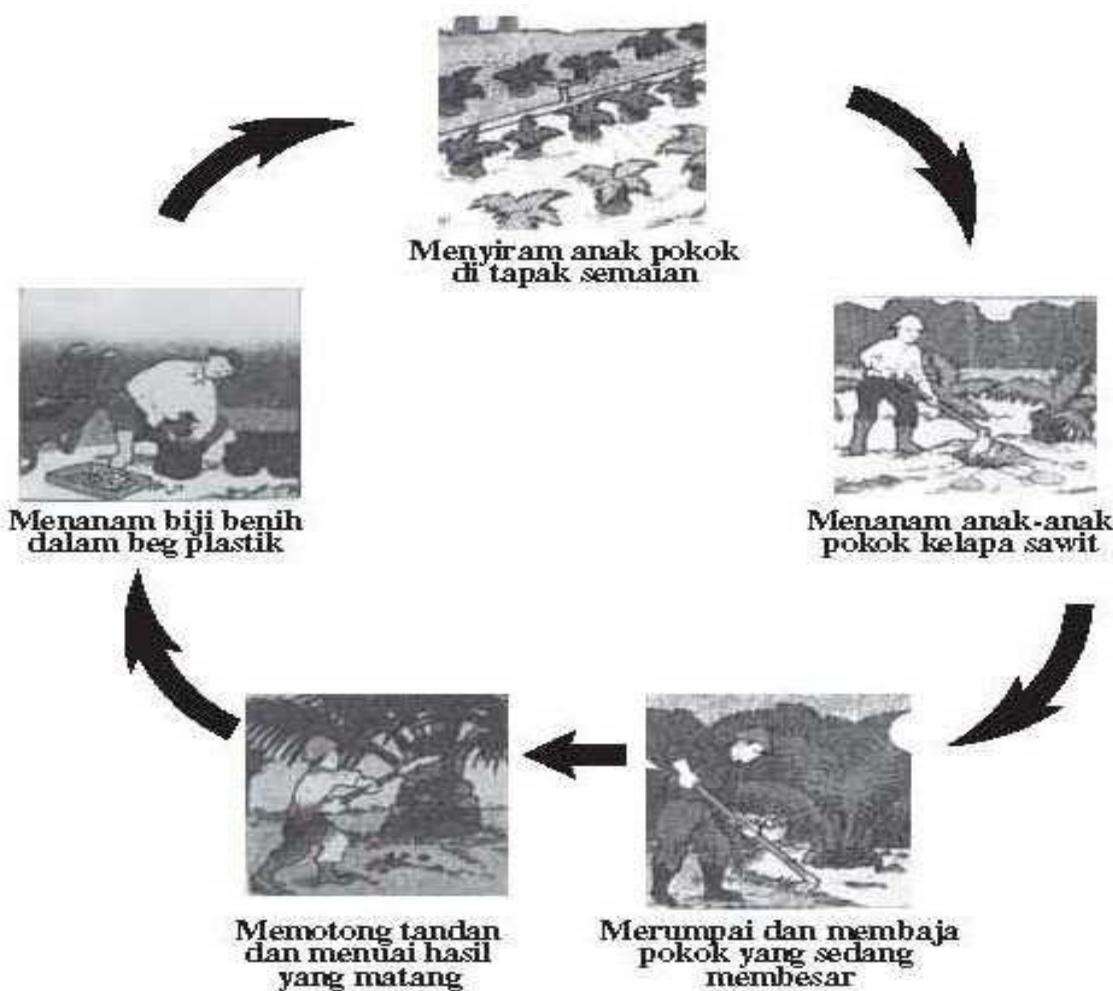
Eksport Negara K

6. Eksport utama negara K ialah
  - A** langsat
  - B** mangga
  - C** durian
  - D** ciku

7. Berapakah jumlah eksport buah mangga dan durian bagi negara K ?
  - A 36%
  - B 49%
  - C 45%
  - D 81%

8. Buah yang dieksport oleh negara K yang paling sedikit ialah
  - A langsat
  - B ciku
  - C mangga
  - D durian

Soalan 9 berdasarkan rajah di bawah

9. Rajah di atas menunjukkan proses penanaman
  - A getah
  - B kelapa sawit
  - C pokok hutan
  - D sayuran

BAB 5 : PETA

5.1 Menyenaraikan Pandang Darat Fizikal Dan Budaya Berdasarkan Simbol

Peta lakar yang berdasarkan peta topografi ialah peta yang dapat menunjukkan dua maklumat penting iaitu:

1. Pandang darat fizikal
2. Pandang darat budaya

1. Pandang Darat Fizikal

- Merangkumi bentuk muka bumi, saliran dan tumbuhan semulajadi.

2. Pandang Darat Budaya

- Merangkumi pelbagai ciri akibat tindakan manusia terhadap persekitarannya seperti petempatan, pertanian, perlombongan, pengangkutan dan perindustrian.
- Di dalam peta lakar semua ciri-ciri pandang darat fizikal dan budaya ini dapat dikenali melalui simbol-simbol seperti warna, lorekan, garisan, simbol titik dan singkatan perkataan.
- Simbol-simbol ini penting semasa membuat tafsiran sesuatu peta lakar.

Jenis-jenis simbol	Keterangan
Simbol titik	Berupa titik, bulatan kecil, segi tiga sama Diguna untuk menunjukkan ciri-ciri di sesuatu lokasi seperti
Simbol garisan	Berupa garisan yang diguna untuk menunjukkan ciri-ciri yang memanjang seperti sungai
Simbol kawasan	Diguna untuk menggambarkan ciri-ciri yang meliputi kawasan luas seperti kawasan tanaman dan paya
Simbol bergambar	Diguna untuk menggambarkan ciri-ciri yang tidak sesuai ditunjukkan melalui simbol lain
Singkatan perkataan	Diguna untuk menamakan sesuatu ciri seperti B.P. untuk balai polis

Jadual : Jenis-jenis simbol yang digunakan di dalam peta topografi untuk menunjukkan pandang darat fizikal dan pandang darat budaya.

5.2 Hubung Kait Antara Pandang Darat Fizikal Dan Budaya

- Pandang darat fizikal dan pandang darat budaya berhubung kait antara satu sama lain. Contohnya, pandang darat fizikal seperti kawasan tanah pamah yang digunakan untuk tujuan pertanian akan berubah menjadi pandang darat budaya, contohnya sawah padi, jalan raya dan sebagainya.
- Jadual di bawah menunjukkan hubung kait antara pandang darat fizikal dengan budaya.

Pandang darat fizikal	Kegunaan	Pandang darat budaya
Tanah pamah	Pertanian ,perhubungan, petempatan, kemudahan sosial	Padi sawah, jalan raya, jalan kereta api, bangunan, sekolah, hospital, tempat ibadat, wakil pos, balai polis
Tanah tinggi: Puncak bukit, Cerun curam, Sungai, Jeram	Kuasa hidroelektrik, Pelancongan, Perhubungan, Petempatan, Pembalakan	Empangan, bangunan, jalan raya, jalan tidak berturap
Tanah beralun	Pertanian, Petempatan, Perhubungan	Getah, kelapa sawit, bangunan, jalan raya
Lembah sungai Sungai, Pasir, Lumpur	Pertanian, Pengairan, Perlombongan	Padi sawah, tali air, terusan, kawasan lombong, kolam, tangki air
Paya Sungai, Hutan paya , Lumpur	Pertanian, Pengairan, Perikanan	Padi sawah, pelbagai tanaman bukan pokok baka, tali air
Pinggir pantai Pantai, Kuala sungai, Tanjung, Teluk	Pengangkutan, Perikanan, Pelancongan	Pelabuhan, dermaga, jeti, tembok, bangunan, jalan raya

Jadual : Hubung kait antara pandang darat fizikal dengan budaya

5.3 Mentafsirkan Peta Lakar

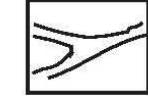
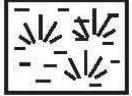
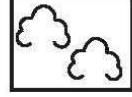
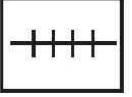
Langkah mentafsir peta lakar

- Nyatakan ciri-ciri pandang darat fizikal dan pandang darat budaya.
- Berikan kedudukan dan anggaran keluasan setiap kawasan.
- Hubungkaitkan pandang darat fizikal dengan pandang darat budaya.

LATIHAN

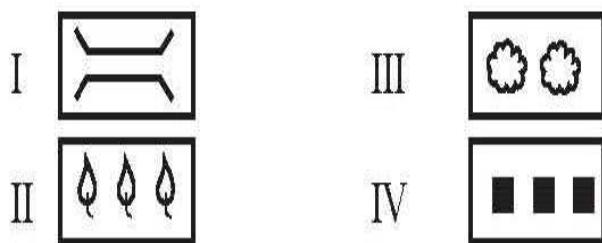
Jawab semua soalan di bawah

1. Antara berikut, yang manakah pandang darat fizikal sesuatu kawasan?
  - I Bukit
  - II Sungai
  - III Gunung
  - IV Tanaman
  - A** I, II dan III
  - B** I, III dan IV
  - C** I, II dan IV
  - D** II, III dan IV

2. Manakah antara berikut pandang darat budaya?
  - I Petempatan
  - II Tanaman
  - III Jalan raya
  - IV Tumbuh-tumbuhan semula jadi
  - A** I, II dan III
  - B** I, III dan IV
  - C** I, II dan IV
  - D** II, III dan IV

3. Tanah pamah sesuai sebagai kawasan
  - I pertanian
  - II perhubungan
  - III petempatan
  - IV kuasa hidroelektrik
  - A** I, II dan III
  - B** I, III dan IV
  - C** I, II dan IV
  - D** II, III dan IV

4. Antara berikut, yang manakah mewakili simbol fizikal?

I 	III
II 	IV

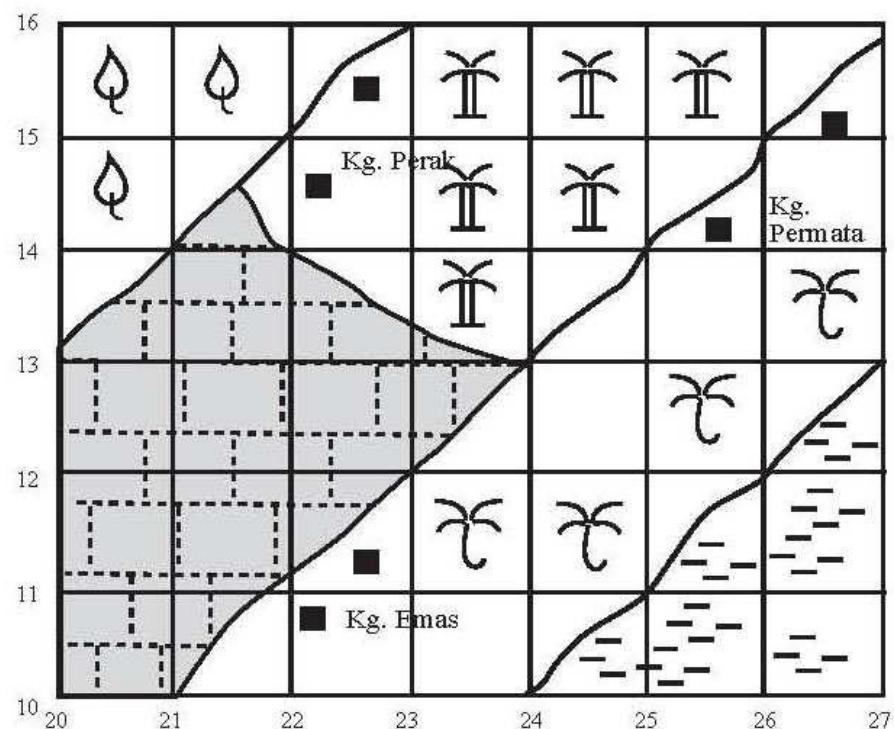
  - A** I dan II
  - B** II dan III
  - C** I dan III
  - D** III dan IV

5. Antara berikut, yang manakah mewakili simbol budaya

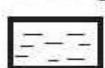

- A** I, II dan III
  - B** I, II dan IV
  - C** I, III dan IV
  - D** II, III dan IV

Soalan 6 hingga 8 berdasarkan peta di bawah

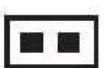
Petunjuk :

Laut

Kelapa

Petempatan

Getah

Padi

Kelapa Sawit

skala

6. Antara berikut kawasan tanaman manakah yang paling kurang?
A Kelapa
C Getah
B Padi
D Kelapa sawit

7. Apakah kemungkinan pekerjaan bagi penduduk Kampung Perak?
A Menangkap ikan
B Memungut hasil kelapa
C Memungut hasil kelapa sawit
D Menoreh getah

8. Kawasan yang beralun sesuai untuk penanaman
I kelapa
II padi
III getah
IV kelapa sawit
A I dan II
B I dan III
C I dan IV
D III dan IV

BAHAGIAN B

TEMA 7: SUMBER

BAHAGIAN B : GEOGRAFI MANUSIA

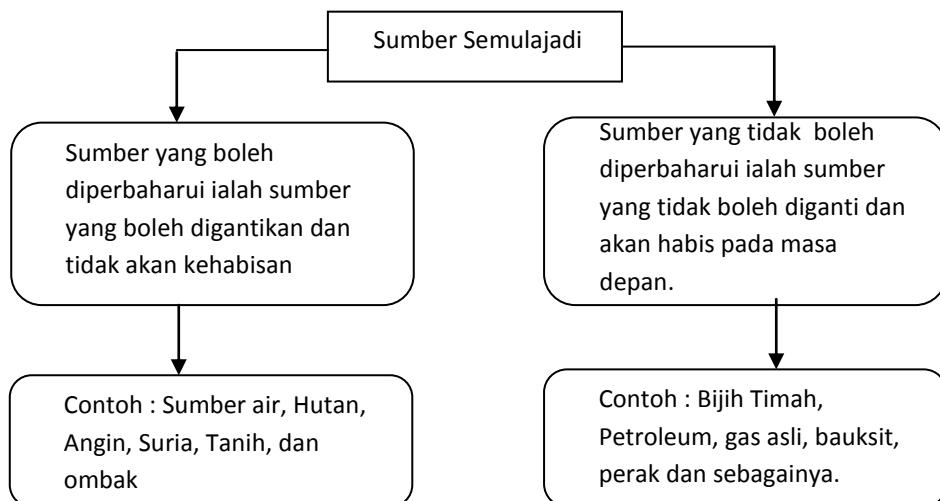
BAB 6 : SUMBER-SUMBER UTAMA

1. SUMBER

- Bahan atau sebarang punca yang boleh digunakan atau diubahsuai untuk kegunaan manusia.

2. Sumber dikategorikan tiga iaitu :

- a) Sumber Manusia – merujuk kepada jumlah penduduk dan tahap kemahiran iaitu keupayaan fizikal dan mental manusia.
- b) Sumber Budaya – merujuk kepada hasil bahan teknologi yang dimajukan penduduk.

Sumber yang boleh diperbaharui

1. Sumber Hutan

Sumber	Keterangan
 Sumber Hutan	<ul style="list-style-type: none"> - Sumber hutan yang terdapat di Malaysia ialah : <ul style="list-style-type: none"> a) Hutan Hujan Tropika b) Hutan Paya Air Masin c) Hutan Paya Air Tawar d) Hutan Gunung e) Hutan Pantai - Kegunaan hutan di Malaysia ialah untuk membuat : <ul style="list-style-type: none"> a) Kayu keras : membuat perabot, papan lapis b) Hutan bakau : arang kau, cerucuk kelong. Habitat hidupan akuatik, ekopelancongan - Terdapat juga pelbagai jenis spesies haiwan liar di Malaysia seperti gajah, badak sumatera dan burung.

2. Sumber Air

- Sumber air sungai penting untuk kegunaan domestik dan mengairi tanaman.
- Pembinaan empangan dapat membekalkan air kepada penduduk seperti Empangan Muda, Kedah, Empangan Durian Tunggal, Melaka dan sebagainya.
- Empangan juga berfungsi mengawal banjir dan menjana sumber tenaga hidroelektrik.

Sumber	Keterangan
Sumber Air 	<ul style="list-style-type: none"> - Sumber air di Malaysia diperoleh dari <ul style="list-style-type: none"> a) Sungai b) Paya c) Tasik - Sungai di Malaysia penting untuk sumber air minuman, sumber protein dan penjanaan tenaga hidroelektrik

3. Sumber Tanah

- Tanah alluvium : Kawasan penanaman padi seperti di Dataran Kedah dan Dataran Kelantan.
- Tanah gambut : Dataran pamah Selangor, Johor, Sarawak dan Sabah yang subur ditanam dengan kelapa sawit dan nanas
- Tanah laterit : Kawasan Kaki bukit yang beralun yang subur ditanam pelbagai tanaman seperti kelapa sawit, getah, the, lada hitam dan sebagainya.
- Tanah berpasir : Dataran pantai seperti di pantai timur Semenanjung Malaysia yang subur ditanam kelapa.
- Tanah lava bes : Kegiatan pertanian teres dijalankan di cerun bukit, dataran lava gunung berapi seperti di Pulau Jawa, Indonesia dan Pulau Luzon, Filipina.

Sumber	Keterangan
Sumber Tanah 	<ul style="list-style-type: none"> - Sumber tanah di Malaysia sangat subur dan mempunyai banyak kegunaan. - Antara sumber tanah dan kegunaan ialah : <ul style="list-style-type: none"> a) Tanah alluvium : padi b) Tanah laterit : getah, kelapa sawit c) Tanah Pasir : kelapa d) Tanah paya gambut : nanas.

4. Sumber Tenaga Suria

Sumber	Keterangan
Sumber Suria 	<ul style="list-style-type: none"> - Malaysia sesuai untuk menjana tenaga suria kerana terletak berhampiran dengan kawasan tropika dan menerima pancaran matahari sepanjang tahun. - Tenaga suria di Malaysia digunakan untuk memanaskan air dan alat perhubungan telefon di pedalaman. - Kawasan yang menggunakan tenaga suria ialah pedalaman Sarawak dan sabah dan Taman Negara.

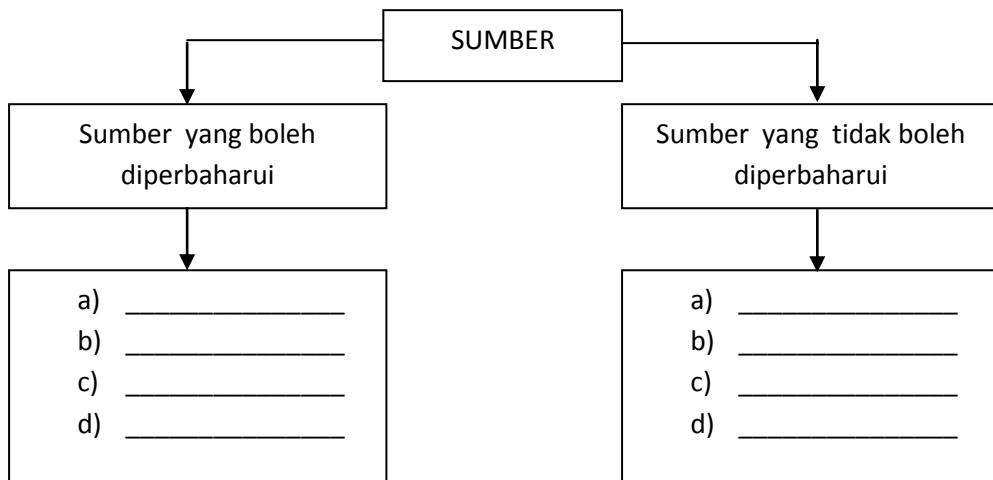
Sumber Yang Tidak Boleh Diperbaharui

Mineral Logam		Mineral Bukan Logam	
Contoh	Kegunaan	Contoh	Kegunaan
1.Bijih Timah 	- Digunakan dalam industri mengetin dan pateri	1.Petroleum 	- Digunakan sebagai bahan baker dan industri petrokimia.
2.Bauksit 	- Digunakan dalam penyaduran logam dan barang aluminium	2.Gas asli 	- Digunakan sebagai bahan baker dan gas domestik.
3.Kuprum / Tembaga 	- Digunakan sebagai pengalir dalam kabel elektrik	3.Arang batu 	- Digunakan sebagai bahan baker dan melebur besi dan keluli.
4.Bijih Besi 	- Digunakan untuk industri besi, keluli, dan bahan binaan.	4.Kaolin 	- Digunakan untuk membuat pasu / tembikar.
5.Emas 	- Digunakan sebagai barang perhiasan	5.Pasir / silica 	- Digunakan untuk membuat kaca

Latihan Pengukuhan

Jawab semua soalan-soalan berikut

- Senaraikan jenis sumber yang boleh diperbaharui dan tidak boleh diperbaharui dalam rajah yang berikut.

- Isikan tempat kosong tentang kegunaan sumber mineral dalam jadual berikut.

SUMBER	KEGUNAAN
a) Petroleum	
b) Gas asli	
c) Kuprum	
d) Bauksit	
e) Kaolin	
f) Batu kapur	
g) Emas	

Unit 6 : Sumber-sumber Utama (Soalan Objektif)

1. **Sumber wujud secara semula jadi.**

Maklumat di atas merujuk kepada

- A sumber alam
- B sumber modal
- C sumber budaya
- D sumber manusia

2. Antara berikut, yang manakah merupakan sumber air di Malaysia?

- I Sungai
  - II Air bawah tanah
  - III Air laut
  - IV Salji
A I dan II	C II dan IV
B I dan III	D III dan IV

3. Antara berikut, sumber yang manakah tidak boleh digantikan semula?

A Suria	C Ombak
B Angin	D Arang batu

4. Mengapakah Malaysia berpotensi untuk memajukan tenaga suria?

- I Kos yang murah
  - II Mempunyai teknologi yang tinggi
  - III Menerima pancaran matahari kira-kira enam jam sehari
  - IV Terletak berhampiran dengan Garisan Khatulistiwa
A I dan II	C III dan IV
B II dan III	D I dan IV

5. Apakah kegunaan utama kayu bakau?

- I Kayu api
  - II Bahan binaan
  - III Industri arang kayu
  - IV Industri pembinaan
A I, II dan III	C I, III dan IV
B I, II dan IV	D II, III dan IV

6. Bagaimanakah sumber hutan boleh diperbaharui?

- I Menanam semula pokok
  - II Membiakkan hidupan liar
  - III Membersihkan kawasan belukar
  - IV Mengharamkan penggunaan kertas
A I dan II	
B II dan III	

- C III dan IV
D I dan IV

7.

- Cerucuk
- Arang batu

Senarai di atas dibuat daripada

- A kayu pokok ramin
- B kayu keras
- C kayu bakau
- D rotan

8. Antara berikut, yang manakah dikatakan sumber mineral bukan logam?

A Nikel	C Gas asli
B Emas	D Bijih timah

9.

Barangan di atas dihasilkan daripada sumber

- A air
- B tanah
- C hutan
- D mineral

10.

- Granit
- Batu kapur

Sumber mineral di atas sangat penting dalam sektor

A pertanian	C pembinaan
B perikanan	D penternakan

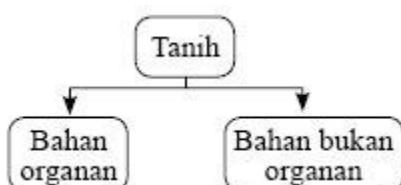
11. Antara berikut, yang manakah merupakan kawasan utama projek penjanaan tenaga solar di Malaysia?

- I Hulu Tembeling, Pahang
  - II Sibu, Sarawak
  - III Pulau Langkawi
  - IV Rompin, Pahang
A I, II dan III	
B I, II dan IV	
C I, III dan IV	

D II, III dan IV

12. Antara berikut, yang manakah merupakan sumber air tawar?
 A Sungai C Laut
 B Kolam D Paya

13.

Bagaimakah bahan organan terbentuk?
 I Tumbuhan yang reput
 II Sisa haiwan yang mati
 III Batuan yang hancur
 IV Proses luluhawa
 A I dan II C III dan IV
 B II dan III D I dan IV

14. Sumber terbahagi kepada tiga jenis iaitu
 I sumber modal
 II sumber budaya
 III sumber manusia
 IV sumber semula jadi
 A I, II dan III
 B I, II dan IV
 C I, III dan IV
 D II, III dan IV

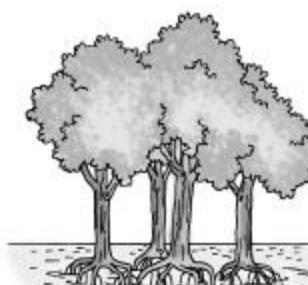
15.

- Ombak
- Suria
- Air

Maklumat di atas merupakan sumber
 A semula jadi
 B manusia
 C budaya
 D modal

16. Antara berikut, yang manakah dapat dikaitkan dengan sumber hutan?
 I Akar kayu
 II Haiwan
 III Tumbuhan
 IV Manusia
 A I, II dan III
 B I, II dan IV
 C I, III dan IV
 D II, III dan IV

17.

Antara berikut, yang manakah merupakan kepentingan tumbuhan di atas?
 I Sumber air kepada manusia
 II Tempat pembiakan hidupan air
 III Menahan daripada hakisan pantai
 IV Sumber bahan mentah untuk kilang
 A I, II dan III C I, III dan IV
 B I, II dan IV D II, III dan IV

18. Antara berikut, yang manakah merupakan kegunaan sumber tumbuhan kepada manusia di Malaysia?
 I Bahan mentah untuk perindustrian
 II Sumber makanan
 III Pengangkutan
 IV Ubat-ubatan
 A I, II dan III
 B I, II dan IV
 C I, III dan IV
 D II, III dan IV

19. Antara berikut, sumber yang manakah boleh diperbaharui?
 I Air III Hutan
 II Tanah IV Mineral
 A I, II dan III
 B I, II dan IV
 C I, III dan IV
 D II, III dan IV

20. Pilih pernyataan yang benar tentang sumber yang boleh diperbaharui.
 I Merupakan sumber alam yang dapat digunakan secara berterusan
 II Sumber yang boleh diganti semula sekiranya sudah berkurang
 III Mengambil masa berjuta tahun untuk membentuk semula
 IV Jumlah sumber yang ada terhad
 A I dan II
 B II dan III

- C III dan IV
D I dan IV

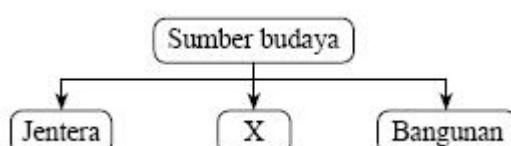
21. Pilih pasangan yang benar.

Jenis tanah	Tanaman yang sesuai
I Aluvium	Nanas
II Gambut	Teh
III Pasir	Kelapa
IV Laterit	Kelapa sawit

- A I dan II
B II dan III
C III dan IV
D I dan IV

23. Apakah jenis tanaman yang perlu diusahakan untuk mengelakkan kesuburan tanah daripada terganggu?
A Sejenis C Giliran
B Gantian D Kontan

24.

Berdasarkan rajah di atas, sumber X ialah
A keupayaan
B kepakaran
C teknologi
D sikap

25. Sumber tanah terdiri daripada
I organisma
II sisa tumbuhan
III gas asli
IV serpihan batuan
A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV

26. Sumber ikan akan terjejas sekiranya nelayan menggunakan
A jala C pukat tunda
B bubu D pukat hanyut

27. Logam dan bijih logam dapat digunakan semula kerana
A tidak habis walaupun diguna
B tidak musnah apabila diguna
C tidak buruk apabila diguna
D tidak rosak apabila diguna

28. Antara berikut, sumber yang manakah tidak boleh digunakan semula?
I Gas asli III Arang batu
II Petroleum IV Kayu-kayan
A I, II dan III C I, III dan IV
B I, II dan IV D II, III dan IV

22

Walaupun sumber-sumber ini boleh diperbaharui, namun sumber akan terjejas bekalannya akibat tindakan manusia.

- Sumber yang dimaksudkan dalam pernyataan di atas ialah
I air III hutan
II tanah IV suria
A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV

29. Sumber manusia dapat dikaitkan dengan
I fikiran III peralatan
II teknologi IV keupayaan
A I dan II C III dan IV
B II dan III D I dan IV

30.

- Wang
- Alatan pengeluaran
- Produktiviti

Sumber-sumber di atas tergolong dalam
A sumber semula jadi
B sumber manusia
C sumber budaya
D sumber asli

31. Sumber mineral terdiri daripada
I logam
II tenaga
III teknologi
IV bukan logam
A I dan II C III dan IV
B II dan III D I dan IV

32. Pilih kombinasi yang benar tentang

kegunaan sumber hutan.

	Hutan	Kegunaan
A	Kayu bakau	Cerucuk
B	Kayu keras	Kertas
C	Tongkat Ali	Alat hiasan
D	Rotan	Landasan kereta api

Apakah kegunaan sungai di atas?

- I Sebagai sistem pengairan
  - II Sebagai alat pengangkutan
  - III Untuk kegunaan domestik
  - IV Menghanyutkan kayu balak
- A I, II dan III
  - B I, II dan IV
  - C I, III dan IV
  - D II, III dan IV

33. Sumber air boleh diperoleh daripada

- I tasik
  - II sungai
  - III parit
  - IV air bawah tanah
- A I, II dan III
  - B I, II dan IV
  - C I, III dan IV
  - D II, III dan IV

34. Antara berikut, yang manakah merupakan bahan api fosil?

I Emas	III Arang batu
II Petroleum	IV Bijih besi
A I dan II	C III dan IV
B II dan III	D I dan IV

35. Apakah kepentingan tasik kepada manusia?

- I Pengairan
  - II Perikanan
  - III Pertanian
  - IV Pelancongan
- A I, II dan III
  - B I, II dan IV
  - C I, III dan IV
  - D II, III dan IV

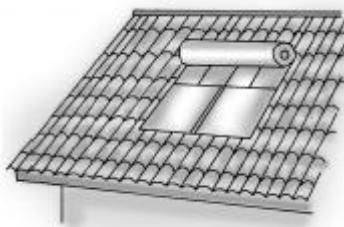
36. Antara berikut, yang manakah merupakan bahan bukan logam?

- I Gas asli
  - II Arang batu
  - III Bijih timah
  - IV Petroleum
- A I, II dan III C I, III dan IV
  - B I, II dan IV D II, III dan IV

37.

- Sungai Rajang
- Sungai Kinabatangan

38.

Alatan di atas menggunakan tenaga

- A petroleum
- B elektrik
- C suria
- D angin

39. Antara berikut, sumber yang manakah boleh digunakan semula?

- I Besi
  - II Emas
  - III Kuprum
  - IV Petroleum
- A I, II dan III C I, III dan IV
  - B I, II dan IV D II, III dan IV

40.

Sumber ini dapat diguna secara berterusan.

Antara berikut, sumber yang manakah berkaitan dengan pernyataan di atas?

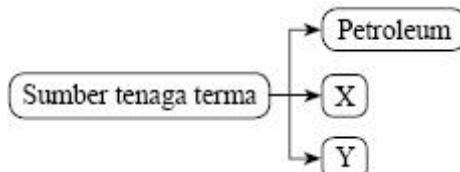
- I Gas asli
  - II Hutan
  - III Udara
  - IV Kaolin
- A I dan II C III dan IV
  - B II dan III D I dan IV

41. Pilih pernyataan yang benar tentang sumber yang tidak boleh diperbaharui.

- I Dapat digunakan secara berterusan
- II Dapat digantikan semula selepas menggunakananya
- III Mengambil masa berjuta-juta tahun

- dalam proses pembentukan
IV Semakin berkurang apabila
digunakan
A I dan II   C II dan IV
B I dan III   D III dan IV

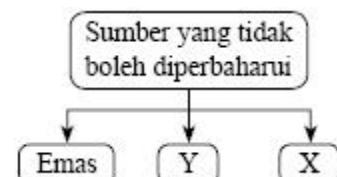
42.

Sumber X dan Y mungkin sekali

X	Y
A Gas asli	Bauksit
B Arang batu	Gas asli
C Uranium	Kuprum
D Kuprum	Arang batu

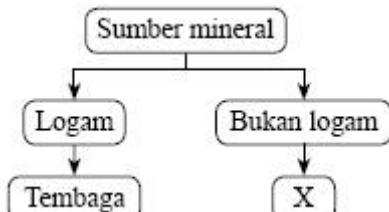
43.

Apakah X dan Y?

X	Y
A Bauksit	Hutan
B Tanah	Arang batu
C Petroleum	Nikel
D Suria	Kuprum

44.

Apakah bahan X?

- A Mangan   C Bijih timah
B Bijih besi   D Batu marmar

45. Pilih pasangan yang benar tentang kegunaan

Sumber hutan	Kegunaan
I Rotan	Perahu
II Kayu bakau	Arang
III Tongkat ali	Ubatan
IV Kayu cengal	Kertas

- A I dan II   C III dan IV
B II dan III   D I dan IV

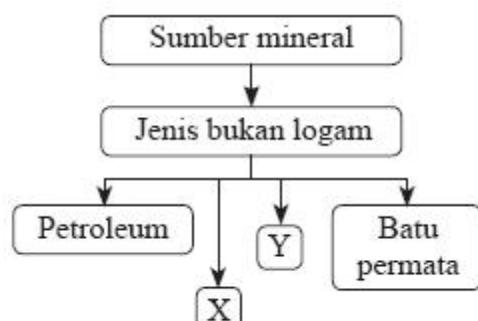
46. Tenaga solar dapat digunakan untuk
I menjalankan aktiviti perlombongan
II menghasilkan tenaga haba
III menghasilkan tenaga elektrik
IV menjalankan aktiviti pembalakan
A I dan II   C III dan IV
B II dan III   D I dan IV

47. Pilih kombinasi yang benar.

Tanaman	Jenis tanah
I Padi	Aluvium
II Getah	Laterit
III Nanas	Pasir
IV Kelapa	Gambut

- A I dan II   C III dan IV
B II dan III   D I dan IV

48.

Berdasarkan rajah di atas, apakah X dan Y?

X	Y
A Arang batu	Emas
B Gas asli	Bijih timah
C Gas asli	Batu kapur
D Batu granit	Kuprum

49. Antara berikut, yang manakah benar tentang kegunaan mineral?

	Mineral	Kegunaan
I	Bauksit	Bahan bakar
II	Granit	Bahan binaan
III	Silika	Kaca
IV	Emas	Pasu

- A I dan II
B II dan III
C III dan IV
D I dan IV

50. Sumber yang tidak boleh diperbaharui ialah

I air	III kaolin
II tanah	IV bijih besi
A I dan II	C II dan IV
B I dan III	D III dan IV

51.

	Mineral	Kegunaan
I	Bauksit	Industri aluminium
II	Berlian	Pembuatan perhiasan
III	Petroleum	Pembuatan kaca
IV	Kuprum	Bahan bakar

Pilih pasangan yang benar.

A I dan II	C III dan IV
B II dan III	D I dan IV

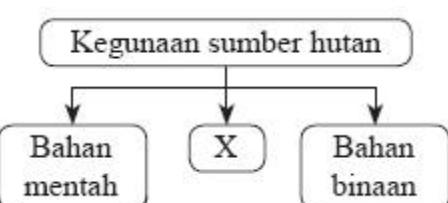
52.

- Digunakan dalam perusahaan aluminium
- Banyak dilombong di tenggara Johor

Maklumat di atas merujuk kepada

- A emas   C kuprum
B bauksit   D petroleum

53.

Berdasarkan rajah di atas, apakah kegunaan X?

I Bahan api	II Ubat-ubatan
III Pengangkutan	IV Perhubungan
A I dan II	C II dan IV
B I dan III	D III dan IV

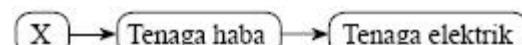
54. Paya penting sebagai salah satu sumber air untuk

I aktiviti pelancongan	II sukan dan rekreasi
III kegunaan domestik	IV habitat flora dan fauna
A I, II dan III	B I, II dan IV
C I, III dan IV	D II, III dan IV

55. Antara berikut, sumber yang manakah dapat digunakan secara berterusan?

I Air	II Tanah
III Hutan	IV Mineral
A I, II dan III	B I, II dan IV
C I, III dan IV	D II, III dan IV

56.

- X dalam rajah di atas mungkin sekali
A tenaga suria
B tenaga angin
C tenaga ombak
D tenaga hidroelektrik

57. Apakah kepentingan hutan paya bakau?

I Menjalankan aktiviti akuakultur	II Membekalkan sumber kayu
III Menggalakkan industri pelancongan	IV Menjana kuasa hidroelektrik
A I, II dan III	B I, II dan IV
C I, III dan IV	D II, III dan IV

58. Antara berikut, yang manakah ciri-ciri sumber yang boleh diperbaharui?
- I Sumber yang digunakan dapat digantikan semula
  - II Sumber yang dapat digunakan secara berterusan
  - III Sumber akan mengalami kehabisan jika digunakan secara berterusan
  - IV Sumber terhad dan tidak ada pengganti
- A I dan II
  - B II dan III
  - C III dan IV
  - D I dan IV
59. Antara berikut, yang manakah merupakan sumber tenaga yang boleh diperbaharui?
- I Tenaga terma
  - II Tenaga ombak
  - III Tenaga geotermal
  - IV Tenaga nuklear
- A I dan II   C III dan IV
  - B II dan III   D I dan IV
- 60.
- Penggunaan komputer di kawasan pedalaman
  - Telefon awam (ATUR)
- Senarai di atas dapat dikaitkan dengan
- A tenaga suria   C tenaga terma
  - B tenaga angin   D tenaga elektrik

BAB 7 : TABURAN PELBAGAI SUMBER

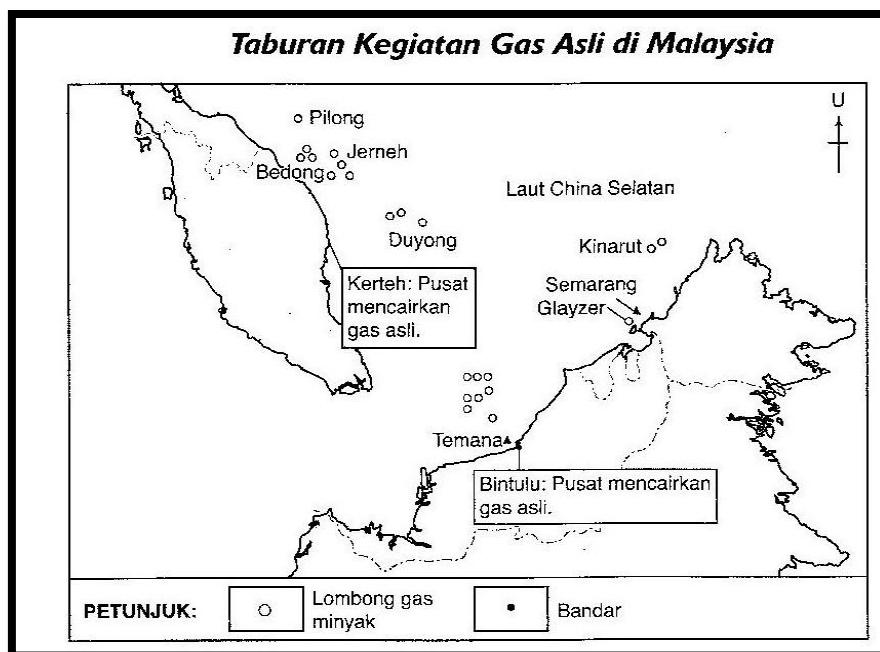
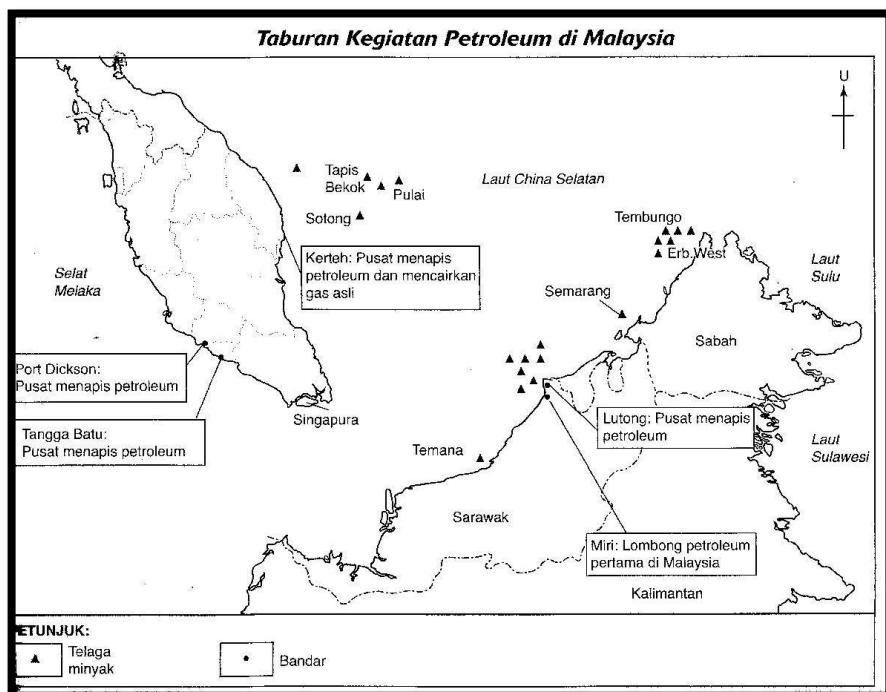
1.1 SUMBER-SUMBER DI MALAYSIA

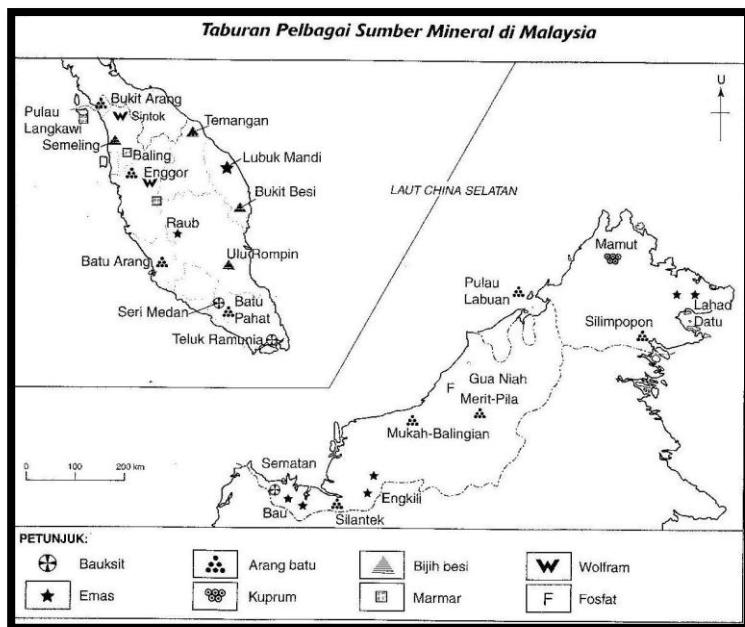
1. Jenis –jenis sumber di Malaysia ialah :

JENIS SUMBER		CONTOH / KEGUNAAN
1. Mineral	Logam	Emas, kuprum, bausit, bijih timah, bijih besi.
	Bukan logam	Petroleum, gas asli, arang batu, kaolin, pasir.
2. Tenaga	Petroleum	<ul style="list-style-type: none"> Membuat tar, komestik, bahan bakar, menjana tenaga elektrik, bahan api untuk kenderaan.
	Gas asli	<ul style="list-style-type: none"> Bahan bakar, gas domestik
	Kuasa hidroelektrik	<ul style="list-style-type: none"> Menghasilkan elektrik.
	Suria	<ul style="list-style-type: none"> Membekalkan tenaga elektrik, lampu lintasan kereta api, kalkulator dan jam tangan, memanaskan air dirumah, menyala rumah api di laut, radar mengesahkan kelajuan kenderaan di lebuh raya.
	Nuklear	<ul style="list-style-type: none"> Kawalan pencemaran alam sekitar, agroindustri, digunakan dalam sektor perindustrian, pembuatan barang.
	Biomas/ biojisim (kayu api, najis ayam, najis lembu, sisa sawit)	<ul style="list-style-type: none"> Bahan bakar untuk kegunaan domestic dan memasak air untuk perusahaan batik di Kelantan, Terengganu dan Perak.
3. Hutan	Hutan Hujan Tropika <ul style="list-style-type: none"> Bahagian tengah Semenanjung Malaysia, Bahagian Pedalaman Sabah dan Sarawak 	<ul style="list-style-type: none"> Meranti, Cengal, Keruing, Nyatuh, Jelutong, Rotan, Orkid, paku pakis, semak samun. Hidupan liar : gajah, harimau, orang utan, kera, kancil.
	Hutan Pantai <ul style="list-style-type: none"> Desaru (tenggara johor) Pantai Cahaya Bulan (kelantan), Pantai Tanjung Rhu (Langkawi), sekitar Pulau Sipadan (Sabah), Pulau Talang-Talang (Sarawak) 	<ul style="list-style-type: none"> Pokok ru, mengkuang laut dan tapak kuda Hidupan liar : burung.
	Hutan Gunung <ul style="list-style-type: none"> Banjaran Titiwangsa dan Banjaran Tahan di Semenanjung Malaysia 	<ul style="list-style-type: none"> Rafflesia, periuk kera dan orkid gergasi, pain, paku pakis, lumut dan kulampair.
	Hutan Paya Air Tawar <ul style="list-style-type: none"> Sekitar muara Sungai Perak, Kuala Selangor, Sungai Bernam, kawasan Samarahan-sadong dan Delta Labok-sugut. 	<ul style="list-style-type: none"> Palma, nipah, mengkuang dan keladi air Hidupan liar : katak, ular, biawak dan ikan.
	Hutan Paya Air Masin <ul style="list-style-type: none"> Kawasan Pantai Pahang, Johor dan Melaka. Kawasan pantai timur dan tenggara Sabah. 	<ul style="list-style-type: none"> Bakau api-api, bakau kurap dan bakau minyak Hidupan air : Ikan, Ketam, siput dan udang

Taburan sumber mineral di Malaysia

a) Sumber Mineral

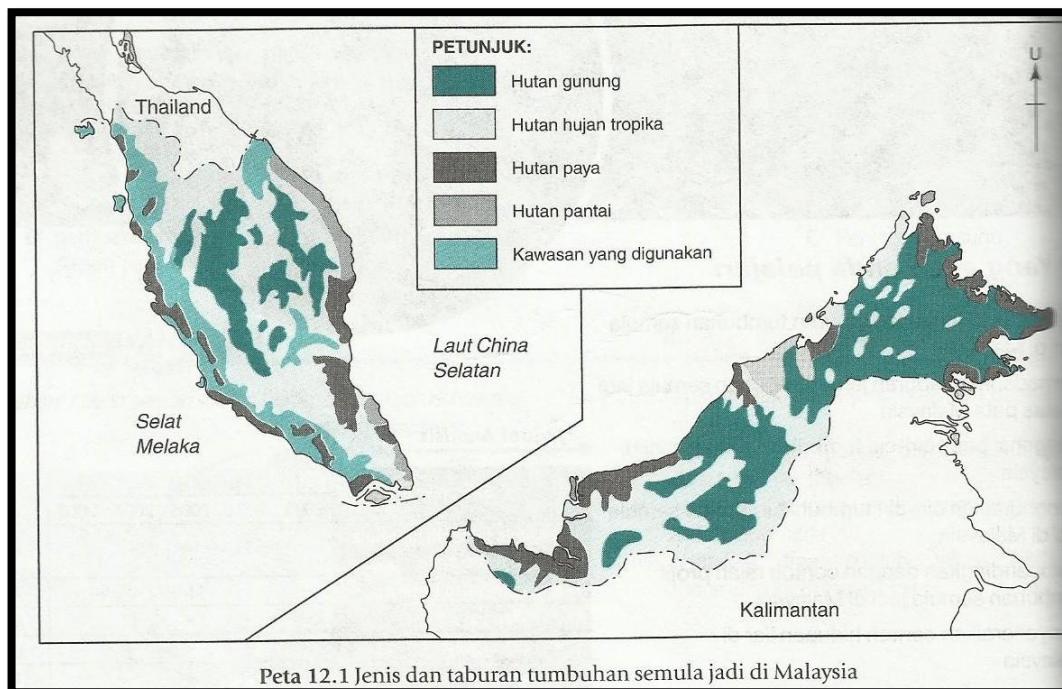

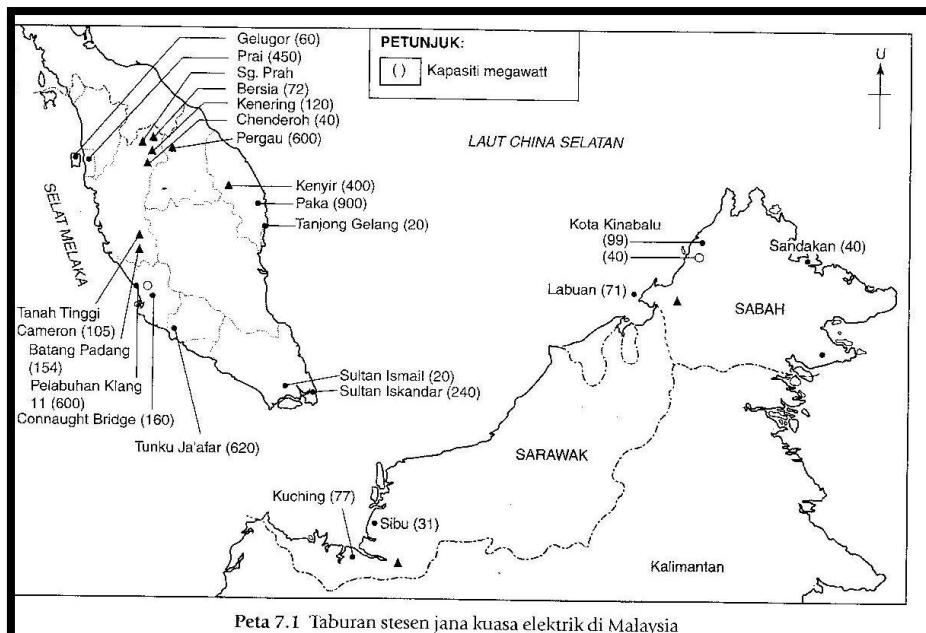
JENIS MINERAL	TABURAN / KAWASAN	KETERANGAN
Bauksit	Teluk Ramunia dan Seri Medan (Johor), Sematan dan Tanjung Seberang (Sarawak)	<ul style="list-style-type: none"> Industri membuat aluminium dan tin aluminium. Dieksport ke Jepun dan Amerika Syarikat.
Bijih Besi	Temangan (kelantan), Bukit Besi (Terengganu), Kota Tinggi dan Endau (Johor), Yan dan Semeling (Kedah), Tambun (Perak)	<ul style="list-style-type: none"> Digunakan dalam industri besi dan keluli. Kilang besi di Prai (pulau pinang), Teluk Kalung dan Gong Badak (Terengganu) dan Gurun (Kedah)
Tembaga (kuprum)	Mamut dan Ranau (Sabah), Kuala Krai (Kelantan)	<ul style="list-style-type: none"> Penting dalam perusahaan kejuruteraan elektrik Membuat barang pancalogam seperti loyang Membuat saluran, tiub dan dandang.
Emas	Bau (Sarawak), Lubuk Mandi, Rusila (Terengganu), Kuala Lipis, Raub (Pahang), Penjom (Hulu Kelantan)	<ul style="list-style-type: none"> Industri barang kemas dan aksesori wanita. Membuat barang perhiasan.
Arang Batu	Merit-Pila dan Silantek (Sarawak), Pulau Labuan, Silimpopon (Sabah) dan Enggor (Perak).	<ul style="list-style-type: none"> Bahan api industri besi dan keluli. Bahan api stesen janakuasa elektrik Menghasilkan barang-barang sampingan seperti kain sintetik, sabun, ubat, bahan letupan, simen dan ubat serangga.

Batu Kapur	Tasek (Perak), Pulau Langkawi (Kedah), Batang Lupar (Sarawak) dan Tawau (Sabah)	<ul style="list-style-type: none"> Digunakan di dalam industri membuat simen
Fosfat	Gua Niah (Sarawak)	<ul style="list-style-type: none"> Membuat baja (diperoleh daripada najis kelawar)
Kaolin	Air Hitam dan Machap (Johor), Kuching (Sarawak), Bidor dan Tapah (Perak)	<ul style="list-style-type: none"> Industri barang tembikar, seramik, genting dan bau-bata.
Batu marmor	Pulau langkawi (Kedah) dan Lembah Kinta (Perak)	<ul style="list-style-type: none"> Bahan binaan dalam pembinaan bangunan Barangan kraftangan dan cenderahati.

b) Sumber Hutan

c) Sumber Tenaga

SUMBER TENAGA DI NEGARA LAIN

Perancis (Tenaga Ombak)

1. ombak yang bergerak ke pantai akan menghasilkan daya yang memutarkan turbin generator yang dibina di pinggir laut.
2. digunakan untuk menyalakan rumah api.

Iceland (Geoterma)

1. diperoleh daripada wap panas atau glasier dari dalam bumi.
2. Geiser menghasilkan tenaga haba lalu ditukarkan kepada tenaga elektrik.
3. Terletak di kawasan gunung berapi yang aktif.

China (Tenaga Pasang Surut)

1. dihasilkan oleh ombak yang pasang dan surut.
2. menggunakan kaedah empangan dan arus pasang surut.
3. Terletak di Jiangxi dan Zhejiang.

Belanda (Tenaga Angin)

1. digunakan untuk mengepam air untuk tanaman, mengisar bijirin dan memecah biji sawi.

India (Tenaga Biomas)

1. hasil pereputan sisa pertanian, hutan dan sisa buangan haiwan.
2. digunakan untuk memasak, menyalakan lampu dan industri.

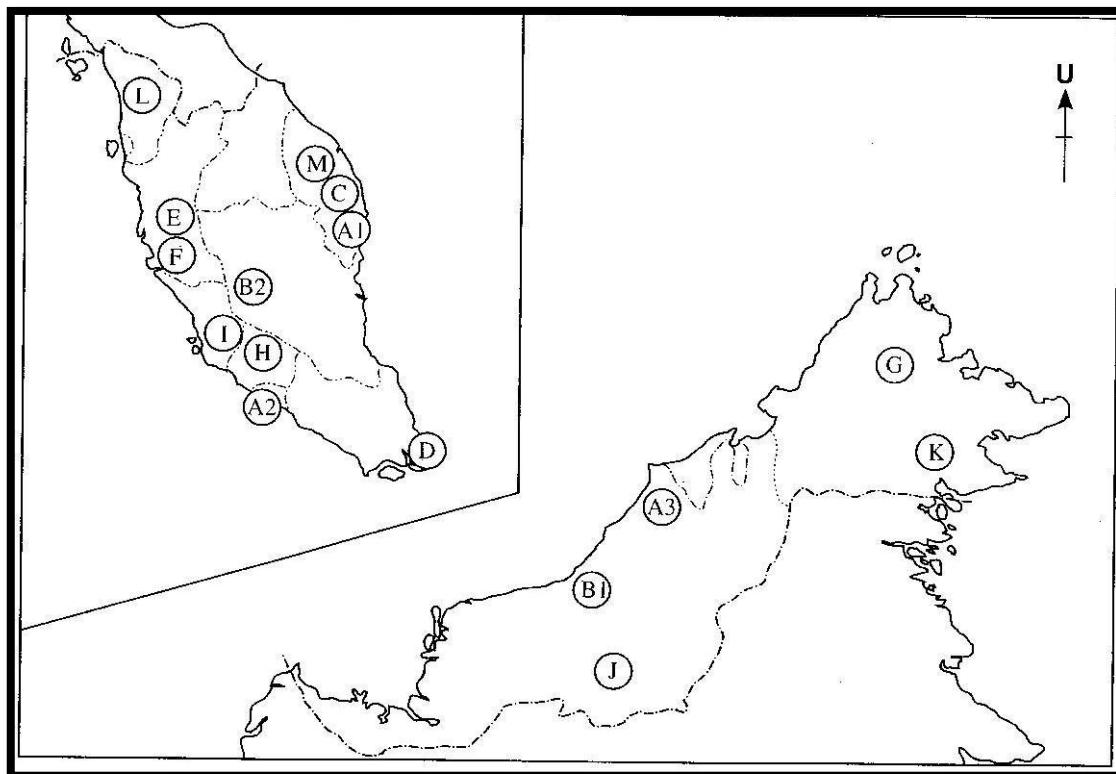
Jepun (Tenaga Solar)

1. cahaya matahari yang diterima oleh alat fotovoltaik ditukarkan kepada tenaga elektrik.
2. digunakan untuk menggerakkan kenderaan, bekalan elektrik dirumah, pejabat dan kilang

Latihan Pengukuhan

Jawab soalan-soalan yang berikut.

1. Lengkapkan jadual di bawah dengan lokasi perlombongan dalam peta berikut

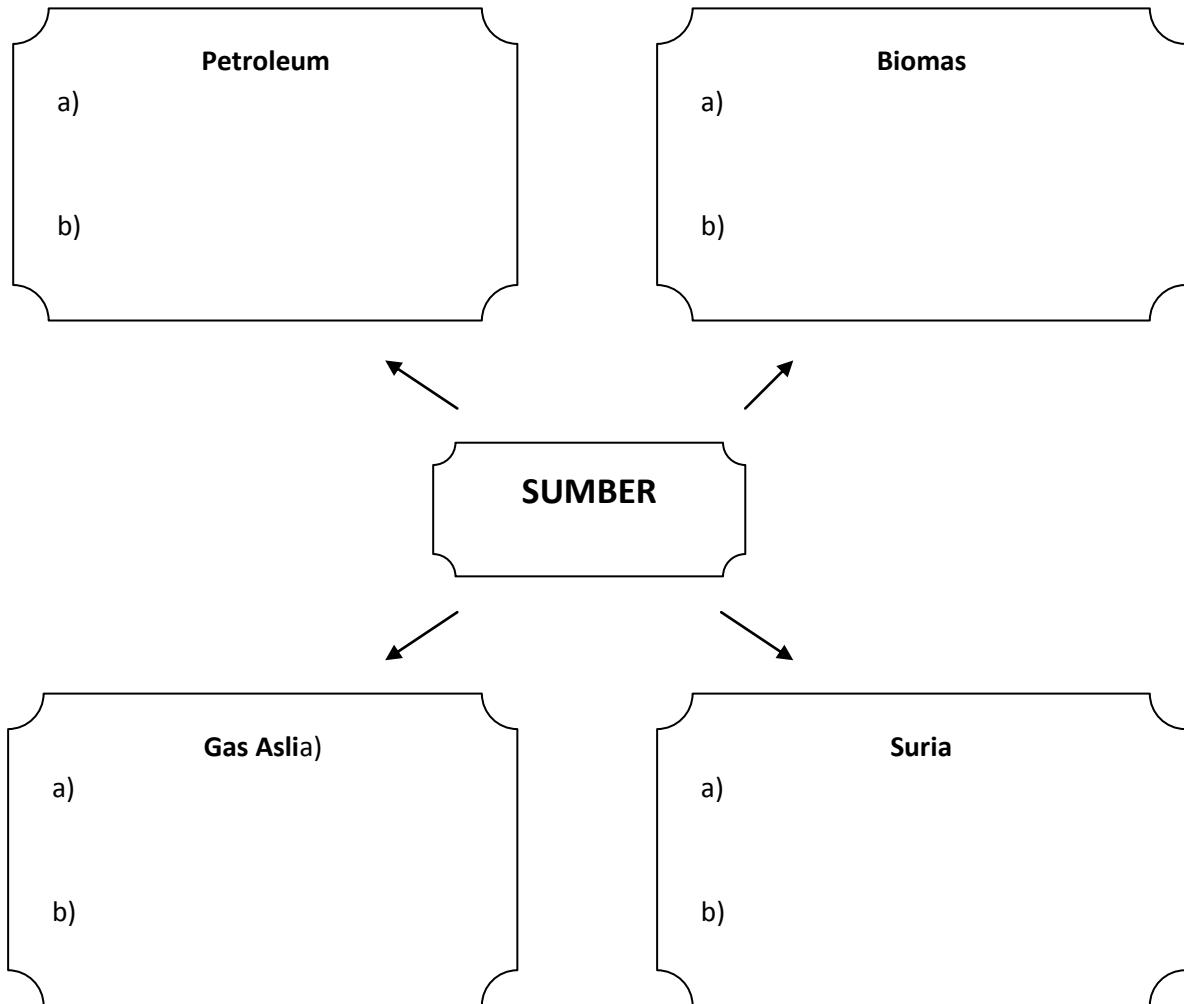

KOD	SUMBER	KAWASAN	KOD	SUMBER	KAWASAN
A1	Petroleum		F	Kaolin	
A2	Petroleum		G	Kuprum	
A3	Petroleum		H	Bijih timah	
B1	Gas asli		I	Bijih timah	
B2	Emas		J	Arang batu	
C	Bijih besi		K	Arang batu	
D	Bauksit		L	Bijih besi	
E	Batu kapur		M	Emas	

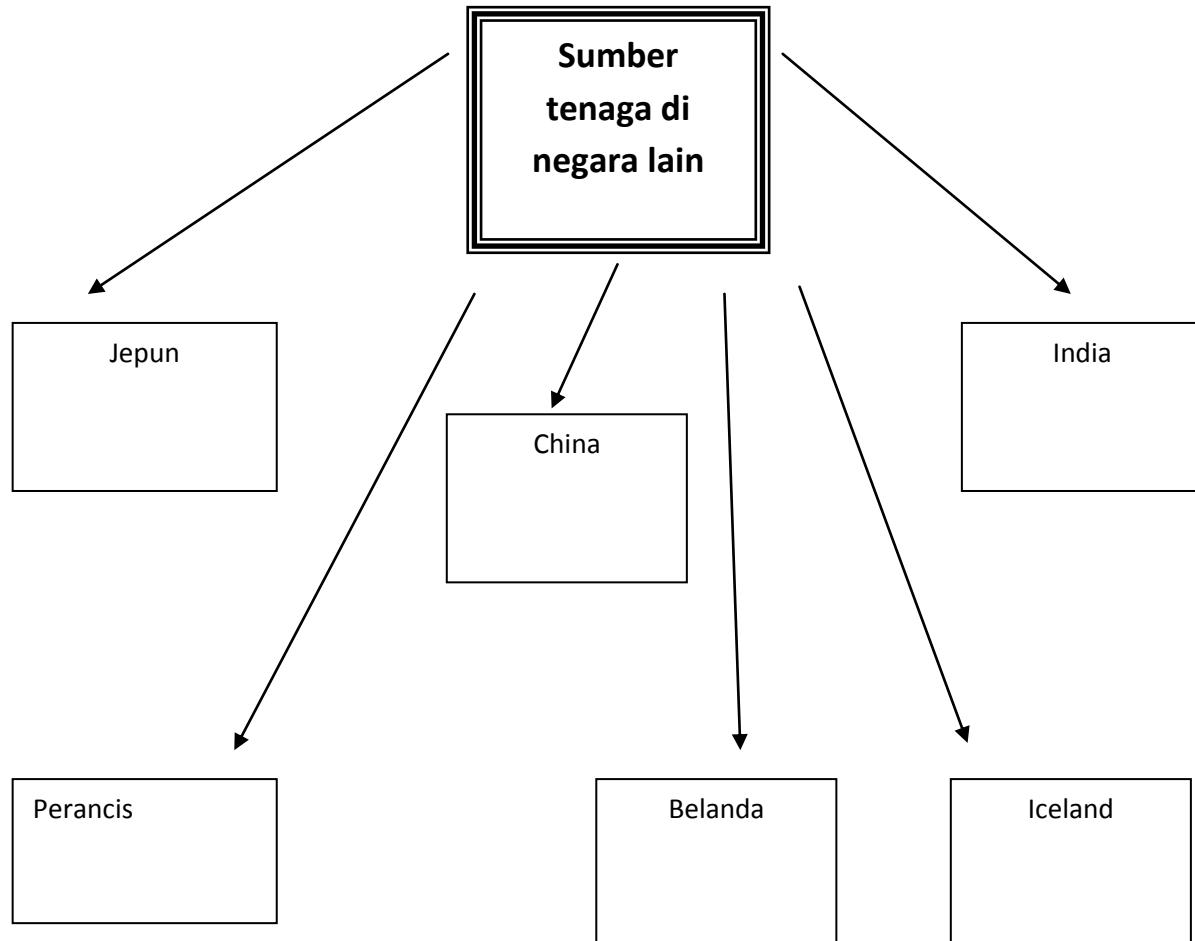
2. Lengkapkan jadual di bawah dengan sumber hutan atau jenis hutan.

SUMBER HUTAN	JENIS HUTAN
<ul style="list-style-type: none"> Rafflesia, periuk kera, orkid gergasi Musang, beruang, kongkang dan burung 	
	Hutan Pantai
<ul style="list-style-type: none"> Pokok bakau, lenggadai dan bakau api-api Ikan, ketam, keluang dan memerang 	
	Hutan Paya Air Tawar
<ul style="list-style-type: none"> Meranti, cengal, nyatuh, jelutung Gajah, harimau, tapir dan rusa 	

3. Nyatakan dua kegunaan sumber-sumber tenaga berikut.

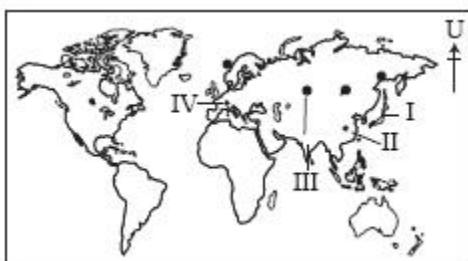

4. Nyatakan sumber tenaga di negara-negara lain.

Bab 7 : Taburan Pelbagai Sumber

1.

Kaedah untuk mendapatkan tenaga
↓

- Empangan
- Arus pasang surut

Tenaga ombak paling giat dimajukan di kawasan bertanda

A I	C III
B II	D IV

2. Uranium dan plutonium dapat dikaitkan dengan penghasilan

A tenaga suria	
B tenaga biomas	
C tenaga nuklear	
D tenaga geotermal	

3. Pilih pasangan yang benar.

Jenis mineral	Taburan
I Gas asli	Mamut
II Kaolin	Bidor
III Emas	Raub
IV Batu kapur	Lembah Langat

A I dan II	C III dan IV
B II dan III	D I dan IV

4.

Lembah Kinta → Melombong bijih timah
Bandar X → Melebur bijih timah

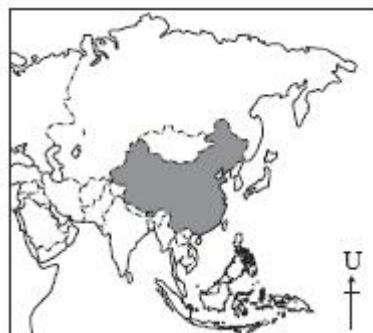
Bandar X mungkin sekali ialah

A Tasek	
B Port Klang	
C Batu Arang	
D Butterworth	

5. Antara berikut, kawasan yang manakah terdapat tumbuh-tumbuhan gunung?

I Tasik Bera	
II Banjaran Iran	
III Teluk Cempedak	
IV Banjaran Crocker	
A I dan II	C II dan IV
B I dan III	D III dan IV

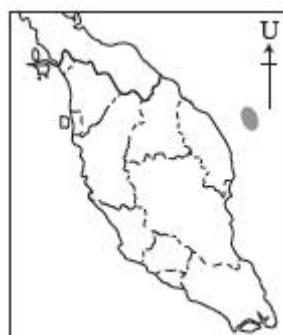
6.

Negara yang berlorek dalam peta di atas dapat dikaitkan dengan kegiatan memajukan

A tenaga angin	
B tenaga ombak	
C tenaga geotermal	
D tenaga pasang surut	

7.

Antara berikut, yang manakah dapat dikaitkan dengan kawasan berlorek?

I Tapis	III Baram
II Bekok	IV Tembungo
A I dan II	C III dan IV
B II dan III	D I dan IV

8. Antara berikut, yang manakah merupakan sumber tenaga yang boleh diganti dan diguna secara berterusan?

I Tenaga terma	
II Tenaga nuklear	
III Tenaga biomas	
IV Tenaga hidroelektrik	

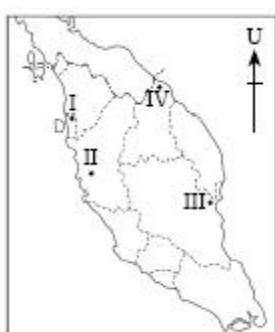
- A I dan II   C III dan IV
 B II dan III   D I dan IV

9. Antara berikut, yang manakah sesuai menggunakan tenaga suria?

- A I, II dan III
 B I, II dan IV
 C I, III dan IV
 D II, III dan IV

10.

SEmenanjung MALAYSIA

Antara berikut, yang manakah merupakan kawasan stesen kuasa elektrik terma?

- A I dan II   C III dan IV
 B II dan III   D I dan IV

11. Di Malaysia, tenaga suria banyak digunakan untuk

- I menggerakkan kenderaan bermotor
 II menjana kuasa untuk sektor perindustrian
 III memanaskan air dengan alat pemanas air di rumah
 IV membekalkan tenaga untuk alat perhubungan telefon
- A I dan II   C III dan IV
 B II dan III   D I dan IV

12. Antara berikut, yang manakah merupakan tumbuhan yang tumbuh di hutan gunung?

- I Paku pakis
 II Raffl esia
 III Jelutong
 IV Gelam

- A I dan II   C III dan IV
 B II dan III   D I dan IV

13.

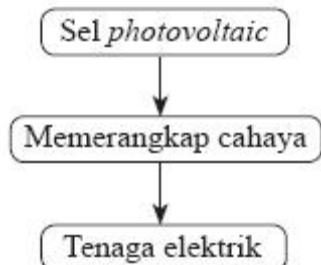

SEmenanjung MALAYSIA

Pilih pernyataan yang benar tentang stesen jana kuasa elektrik P dan Q.

	P	Q
A	Gas asli	Hidroelektrik
B	Hidroelektrik	Petroleum
C	Biomas	Gas asli
D	Petroleum	Biomas

14.

Proses di atas dapat dikaitkan dengan sumber tenaga

- A suria
 B biomas
 C nuklear
 D geotermal

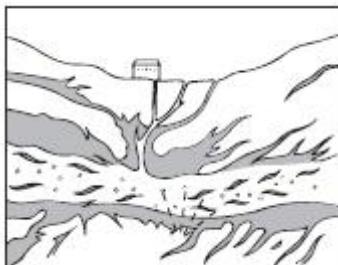
15. Antara berikut, yang manakah merupakan kaedah penjanaan tenaga ombak?

- I Pelampung
 II Empangan
 III Saluran terus
 IV Kolam berayun

- A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV
16. Pilih pasangan yang benar.
	Tempat	Negeri
A	Empangan Temenggor	Kedah
B	Empangan Kenyir	Pahang
C	Empangan Tenom Pangi	Sarawak
D	Empangan Kenering	Perak
17. Antara berikut, sumber tenaga yang manakah diusahakan dengan meluas di Iceland?
- A Geotermal C Angin
B Ombak D Solar
18. Faktor-faktor yang menghalang perkembangan penggunaan tenaga nuklear di Malaysia ialah
- I tidak mempunyai bekalan uranium dan plutonium
II kos pengeluaran yang tinggi
III kurang permintaan
IV berbahaya kepada alam sekitar
- A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV
19. Antara berikut, yang manakah merupakan kawasan hutan paya air tawar?
- I Tasik Bera
II Tasik Chini
III Muara Sungai Rajang
IV Pantai timur Kelantan
- A I dan II
B II dan III
C III dan IV
D I dan IV
20. Antara berikut, yang manakah merupakan kegunaan tenaga suria di Jepun?
- I Memanaskan air
II Mengeringkan hasil pertanian
III Menjadi bahan bakar
IV Menjana kuasa elektrik
- A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV
- 21.
-
- Antara berikut, kawasan yang manakah merupakan stesen kuasa elektrik terma?
- A I C III
B II D IV
- 22.
-
- SEMENANJUNG MALAYSIA
-
- Tumbuhan dalam rajah di atas dapat ditemui di kawasan bertanda
- A I C III
B II D IV

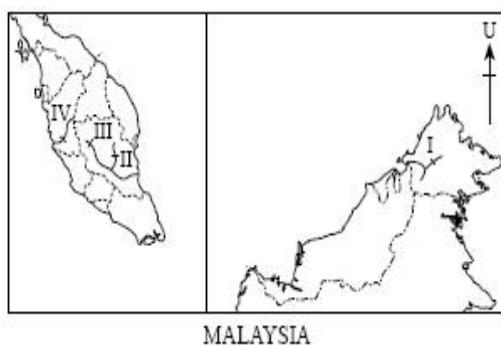
23. Loji penapisan petroleum terletak di
 I Bintulu
 II Port Dickson
 III Tangga Batu
 IV Teluk Ramunia
 A I dan II   C III dan IV
 B II dan III   D I dan IV

24.

- Rajah di atas menunjukkan penghasilan tenaga yang dapat dijumpai di negara
 A India   C Iceland
 B Jepun   D Perancis

25.

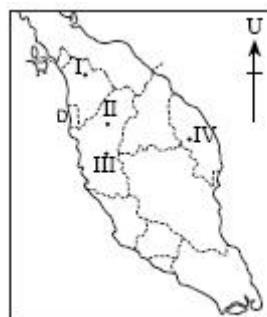
Lokasi	Empangan
I	Temenggor
II	Tembeling
III	Tanah Tinggi Cameron
IV	Kenyir

Pilih pasangan yang benar berkaitan lokasi empangan dalam peta di atas.

- Lokasi Empangan
 I Temenggor
 II Tembeling
 III Tanah Tinggi Cameron
 IV Kenyir
 A I dan II   C III dan IV
 B II dan III   D I dan IV

26. Penggunaan tenaga nuklear terhad di Malaysia kerana
 I permintaan untuk tenaga rendah
 II keadaan bentuk muka bumi
 III kos pembinaan yang tinggi
 IV kurang kepakaran
 A I dan II   C III dan IV
 B II dan III   D I dan IV

27.

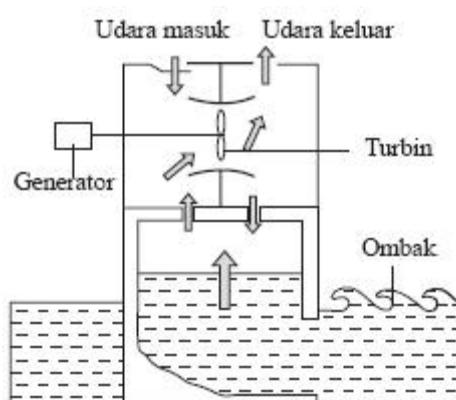
SEMPENANJUNG MALAYSIA

- Punca air
- Menjana kuasa hidroelektrik
- Kegiatan pelancongan

Antara berikut, empangan yang manakah boleh dikaitkan dengan maklumat di atas?

- A I   C III
 B II   D IV

28.

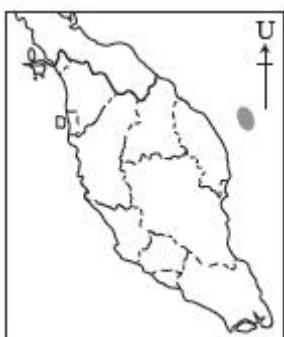

- Rajah di atas menunjukkan proses menghasilkan tenaga. Sistem penghasilan ini terdapat di
 A India
 B Jepun
 C China
 D Perancis

29. Mengapakah tenaga suria boleh dijadikan sumber tenaga gantian di negara Malaysia?

A Pancaran matahari enam jam sehari
B Kadar kelembapan yang rendah
C Bezaantra suhu harian besar
D Dikelilingi lautan yang luas

30.

Mineral yang dilombong di kawasan berlorek ialah

A emas   C bijih besi
B arang batu   D petroleum

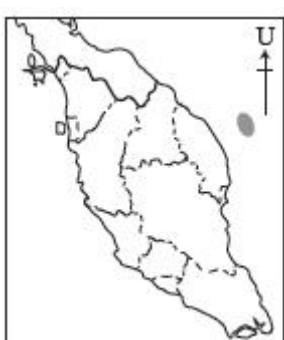
31.

MINT

Agensi di atas boleh dikaitkan dengan sumber

A gas asli   C petroleum
B nuklear   D bijih timah

32.

Kegunaan mineral yang dilombong di atas adalah untuk menghasilkan

I cat
II batu bata
III getah tiruan
IV racun serangga
A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV

33.

- Teluk Ramunia
- Bukit Gebung

Maklumat di atas dapat dikaitkan dengan mineral

A emas	C arang batu
B bauksit	D bijih timah

34. Tumbuhan yang boleh dijumpai di kawasan pantai berpasir ialah

A ru	C lumut
B nipah	D periuk kera

35. Pilih pasangan yang benar.

	Negara	Jenis sumber
A	India	Biomas
B	Jepun	Angin
C	Iceland	Ombak
D	Perancis	Geotermal

36. Pilih pernyataan yang benar tentang tenaga biomas di India.

I Tenaga biomas digunakan hampir satu per tiga di India
II Sumber tenaga biomas diperoleh daripada pertanian dan penternakan
III Tenaga biomas digunakan untuk memasak dan menyalakan lampu
IV Hampir 90% penduduk bandar menggunakan bahan api biomas
A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV

37. Apakah faktor yang menyumbang kepada kejayaan Jepun menghasilkan separuh daripada tenaga solar dunia?

I Menerima pancaran matahari minimum 8 jam sehari
II Berpotensi mengurangkan penggunaan tenaga fosil
III Mempunyai kemajuan teknologi yang sangat tinggi
IV Mendapat sokongan dan bantuan kerajaan

- A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV

38. Tenaga solar berpotensi dibangunkan di Malaysia kerana
 I terletak dalam kawasan zon panas
 II memiliki kemajuan teknologi
 III menerima sinaran matahari 7 hingga 8 jam sehari
 IV menerima suhu yang tinggi setiap hari
 A I, II dan III
 B I, II dan IV
 C I, III dan IV
 D II, III dan IV

39. Di India, sumber tenaga biojisim biasanya diperoleh daripada
 I najis binatang
 II sisa pertanian
 III sisa industri
 IV sisa kayu
 A I, II dan III
 B I, II dan IV
 C I, III dan IV
 D II, III dan IV

40. Antara berikut, yang manakah merupakan kelebihan menggunakan sumber hidroelektrik?
 I Sumber tenaga yang bersih
 II Tidak mencemarkan alam
 III Tidak memusnahkan flora dan fauna
 IV Sumber boleh diperbaharui
 A I, II dan III
 B I, II dan IV
 C I, III dan IV
 D II, III dan IV

41. Pilih pernyataan yang benar tentang penggunaan sumber tenaga di Malaysia.
 I Tenaga nuklear digunakan dalam bidang perubatan
 II Penggunaan gas asli merupakan sumbangan terbesar
 III PETRONAS ditubuhkan untuk menguruskan industri petroleum
 IV Institut Penyelidikan Tenaga Nuklear Malaysia (MINT) menjalankan aktiviti penyelidikan ke atas kuasa nuklear

- A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV

42.

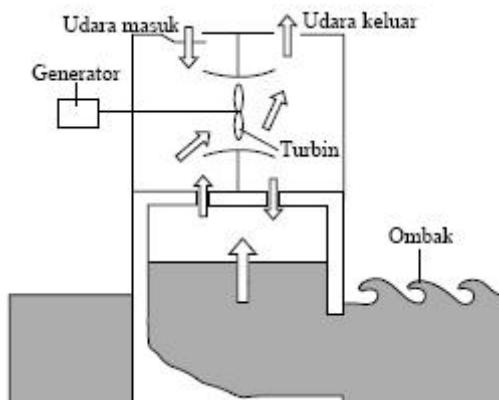
	Hutan	Jenis tumbuhan
I	Hutan pantai	Mengkuang laut
II	Hutan paya bakau	Keladi air
III	Hutan hujan tropika	Pokok ru
IV	Hutan gunung	Lumut

Pilih pasangan yang benar.

- A I dan II
 B II dan III
 C III dan IV
 D I dan IV

43. Antara berikut, yang manakah merupakan kawasan utama batu kapur di Malaysia?
 I Gua Niah
 II Silantek
 III Batu Caves
 IV Tanah tinggi Dataran Hilir Perak
 A I, II dan III
 B I, II dan IV
 C I, III dan IV
 D II, III dan IV

44.

Negara yang mengusahakan tenaga tersebut ialah

- A Jepun
B China
C Belanda
D Perancis

45. Pilih pasangan yang benar.

	Tenaga	Nama stesen
A	Pasang surut	Pulau Dachen, China
B	Geotermal	Pulau Gosaba, India
C	Biomas	Krafla, Iceland
D	Kuasa hidroelektrik	Kerteh, Terengganu

46. Antara berikut, negara pertama di dunia yang manakah memperkenalkan penjanaan tenaga ombak?

- A India C Belanda
B China D Perancis

47. Antara berikut, yang manakah merupakan faktor-faktor yang menyebabkan tenaga angin dimajukan di Belanda?

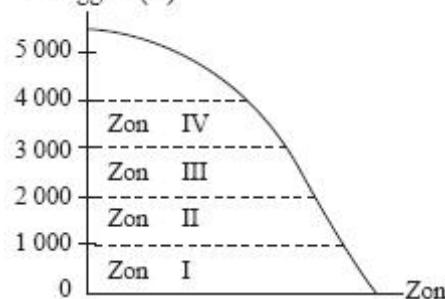
- I Dapat mengurangkan penggunaan fosil
  - II Kuasa hidroelektrik tidak dapat dimajukan kerana sungai tidak mengalir deras
  - III Kedudukan Belanda terdedah kepada tiupan angin yang kuat
  - IV Tenaga angin merupakan penyumbang utama di Belanda
- A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV

48.

Rajah di atas menunjukkan tenaga A solar C geotermal
B biomas D hidroelektrik

49. Ketinggian (m)

Antara berikut, zon yang manakah didapati tumbuh dengan pokok pain?

- A I C III
B II D IV

50. Negara pengeksport sel photovoltaic (PV) terbesar di dunia ialah

- A India
B Jepun
C China
D Kanada

51. Kincir angin di Belanda banyak dibina di pinggir pantai kerana

- I menjimatkan tanah
  - II dekat dengan bandar
  - III tiupan angin lebih kuat
  - IV kawasan lebih luas
- A I dan II
B II dan III
C III dan IV
D I dan IV

52. Stesen jana kuasa elektrik yang menggunakan bahan bakar gas asli ialah

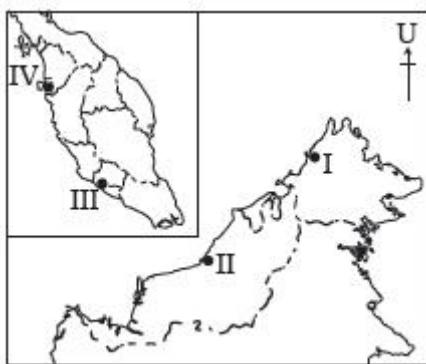
- A Paka C Perai
B Tawau D Kota Kinabalu

53.

Foto di atas dapat dikaitkan dengan penghasilan tenaga menggunakan kuasa angin di negara
A Jepun C Perancis
B China D Belanda

54.

Berdasarkan peta di atas, bandar yang manakah merupakan loji memproses gas asli?

A I	C III
B II	D IV

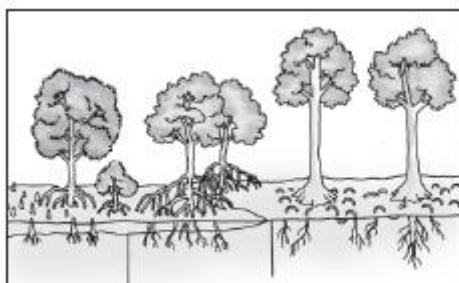
55. Antara berikut, yang manakah merupakan kegunaan tenaga geotermal di Iceland?
I Memasak
II Menternak ikan
III Memanaskan rumah
IV Memanaskan rumah kaca
A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV
56. Antara berikut, negara yang manakah memajukan tenaga geotermal?
A China
B Belanda
C Iceland
D Perancis

57.

- Wilayah Zhejiang
- Fujian
- Guangdong

Daerah-daerah di atas boleh dikaitkan dengan tenaga
A suria
B biojisim
C geotermal
D pasang surut

58.

Rajah di atas menunjukkan
A hutan pantai
B hutan gunung
C hutan paya bakau
D hutan hujan tropika

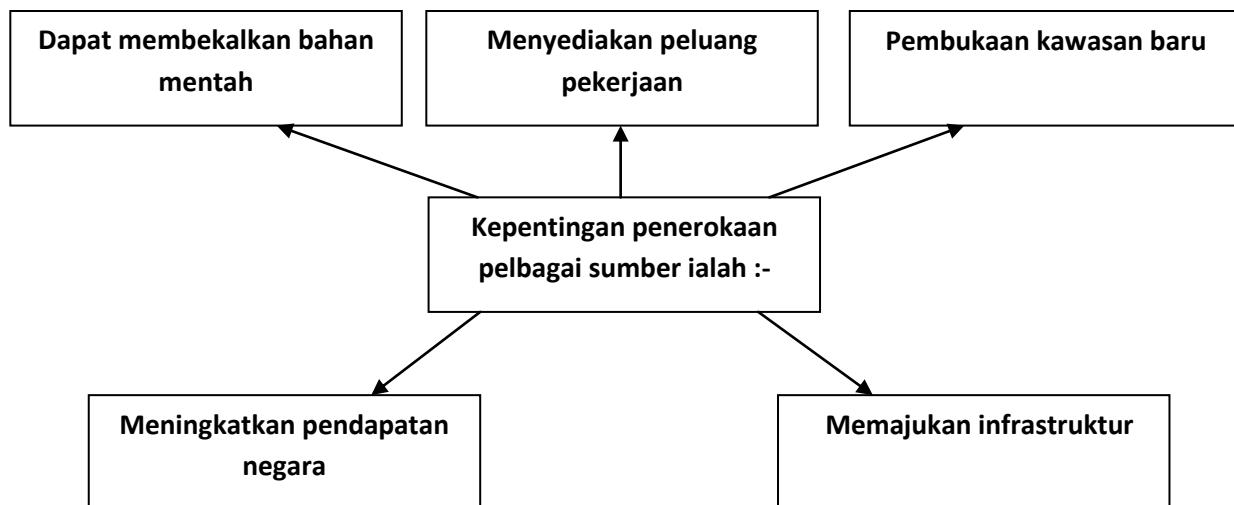
59. Antara berikut, sumber tenaga yang manakah berpotensi dibangunkan di Malaysia?

I Tenaga suria	
II Tenaga biomas	
III Tenaga nuklear	
IV Tenaga geotermal	
A I dan II	C II dan IV
B I dan III	D III dan IV

60. Pilih pernyataan yang benar tentang sumber tenaga.
I China memiliki stesen pasang surut yang paling banyak di dunia
II Tenaga ombak digunakan untuk menghasilkan tenaga elektrik di Perancis
III Jepun merupakan negara pengeluar tenaga solar yang utama di dunia
IV Tenaga biomas digunakan secara meluas di Iceland
A I, II dan III
B I, II dan IV
C I, III dan IV
D II, III dan IV

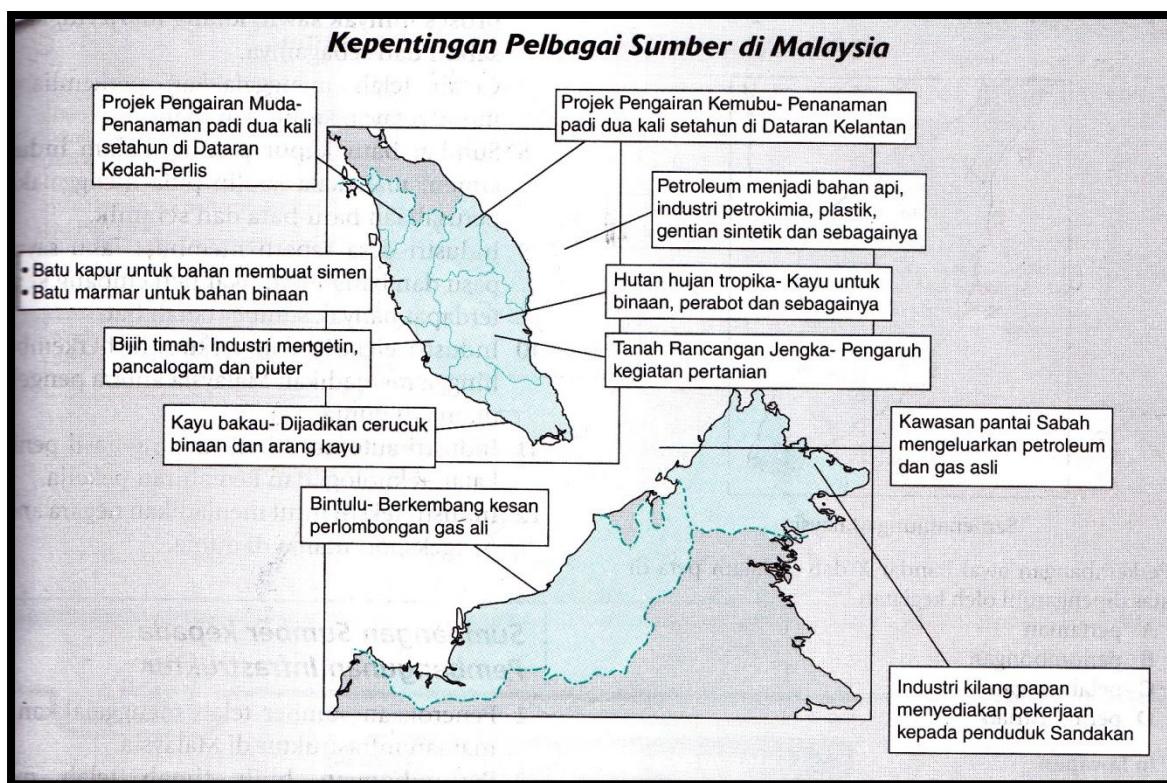
BAB 8 : KEPENTINGAN KEPELBAGAIAN JENIS SUMBER

8.1 Kepentingan Penerokaan Pelbagai Sumber

Kepentingan	Penyataan
1. Menyediakan bahan mentah	<p>Hutan</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sumber kayu kayan : bahan pembinaan, industri pulpa dan kertas, perabot, membuat kapal dan ladasan kereta api. - Contohnya : kayu jelutong, damar minyak, merbau, meranti, balau, keruing dan cengal. - Kayu bakau : menghasilkan arang kayu dan cerucuk bangunan. <p>Air</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bekalan air bersih, menyejukkan jentera dan mesin, menghasilkan sumber tenaga hidro, mengairi sawah padi, hasil perikanan. <p>Mineral logam</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijih timah (perusahaan penyaduran logam, mengetin dan industri pateri logam) - Kuprum (perusahaan kejuruteraan elektrik, pancalogam dan loyang). - Bauksit (menghasilkan aluminium untuk industri badan kapal terbang) - Bijih besi (industri besi dan keluli, bahan kejuruteraan, bahan binaan) <p>Mineral logam</p> <ul style="list-style-type: none"> - Petroleum (bahan api, perusahaan petrokimia, membuat cat, bitumen, plastik, gentian sintetik dan PVC). - Gas asli (bahan api, gas memasak, gas pateri logam) - Fosfat (bahan baja urea) - Arang batu (bahan api stesen jana kuasa dan bahan api industri) <p>Tanah</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaolin (Jubin, tembikar, dan seramik) - Batu kapur (bahan untuk industri simen) - Tanah Liat (batu-bata)

<p>2. Menyediakan peluang pekerjaan</p>	<p>Hutan</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kegiatan pembalakan menyediakan pekerjaan kepada penduduk Sandakan (Sabah), Temerloh (Pahang) dan Sibu (Sarawak). - Perkembangan industri perabot dan kilang papan. - Sektor ekopelancongan <p>Air</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kegiatan perikanan menyediakan pekerjaan kepada nelayan yang tinggal di pinggir laut. - Perikanan akuakultur. <p>Mineral</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perlombongan bijih timah mewujudkan peluang pekerjaan (Lembah Kinta, Lembah Klang dan Seremban) - Perlombongan petroleum (Kerteh, Miri dan Lutong). - Perlombongan bauksit (Teluk Ramunia). <p>Tanah</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pertanian mewujudkan pekerjaan kepada petani dalam kegiatan penanaman padi) Datarn Kedah-Perlis dan Datarn Kelantan. - Tanaman getah dan kelapa sawit(Kaki bukit dataran pantai barat dan dataran pantai timur semenanjung Malaysia. - Membuat barang tembikar, kilang marmar dan kuari.
<p>3. Meningkatkan pendapatan negara</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sumber petroleum dieksport kr Jepun, Singapura dan Amerika Syarikat. - Bijih timah dieksport ke Eropah dan Amerika Syarikat. - Kegiatan ekopelancongan turut berkembang. - Kegiatan perikanan air tawar dan air masin.
<p>4. Pembukaan kawasan baru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Perlombongan bijih timah mempengaruhi pembukaan awal bandar (kuala lumpur, ipoh, taiping dan seremban) - Sumber petroleum memperkembangkan Bandar Miri (Sarawak) dan Kerteh (terengganu). - Kegiatan pertanian membuka kawasan lading getah dan kelapa sawit.
<p>5. Kemajuan Infrastruktur</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Mempengaruhi pembinaan landasan kereta api dan jalan raya. - Mewujudkan perumahan moden - Mewujudkan kawasan perumahan tersusun. - Meningkatkan kemudahan asas, sistem telekomunikasi, pelabuhan, lapangan terbang.

BAB 9 : KESAN PENEROKAAN SUMBER TERHADAP ALAM SEKITAR

KESAN PENEROKAAN	KETERANGAN
Perubahan pandang darat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kegiatan perlombongan telah mengubah pandang darat sesuatu kawasan. 2. Di kawasan bekas lombong bijih timah terdapat banyak kolam dan tasik besar serta ditumbuh semak samun. 3. Kegiatan pembalakkan menye-babkan hutan yang luas menjadi gondol dan terdedah kepada hakisan. 4. Penerokaan sumber juga meng-ubah sesuatu kawasan yang tidak didiami kepada kawasan petempatan. 5. Contohnya, Pekan Kerteh yang dahulunya merupakan petem-patan nelayan telah menjadi sebuah bandar apabila penerokaan petroleum mula dijalankan di luar pantainya.
Kepupusan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Penebangan hutan tanpa kawa-lan untuk penerokaan sumber menyebabkan pokok-pokok yang berharga terancam. 2. Penerokaan hutan juga memusnahkan ekosistem, menjelaskan tumbuhan semula jadi dan hidup-an liar. 3. Antara tumbuhan dan hidupan liar yang diancam kepupusan ialah cengal, resak, pelbagai orkid hutan dan periuk kera, serta rusa, kijang dan seladang. 4. Perlombongan mineral secara besar-besaran menyebabkan kepupusan sumber mineral. Contohnya, lombong bijih timah di Sungai Besi telah ditutup kerana kehabisan sumber.
Peningkatan Suhu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Penebangan hutan secara tidak terkawal menyebabkan permukaan bumi terdedah. 2. Suhu di kawasan tersebut akan meningkat kerana tidak ada litup-an tumbuh-tumbuhan. 3. Ketiadaan tumbuhan hijau untuk menjalankan proses transpirasi menyebabkan udara persekitaran menjadi kering dan suhu meningkat antara 2°C hingga 4°C. 4. Penebangan hutan di Tanah Tinggi Cameron menyebabkan suhu di Ringlet, Brinchang, dan Tanah Rata meningkat sebanyak 4°C dari tahun 1974 hingga tahun 2004.
Hakisan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Penerokaan hutan menyebabkan permukaan tanah terdedah kepada hakisan air larian permukaan. 2. Ketiadaan akar tumbuhan untuk mencengkam tanah menyebabkan air larian menghakis tanah tersebut dan mengakibatkan tanah runtuh. 3. Contohnya kejadian banjir lumpur di Pos Dipang, Ipoh akibat kegiatan penebangan hutan yang tidak diurus dengan baik. 4. Penebangan hutan paya air masin pula menyebabkan hakisan pantai yang serius. Contohnya, penebangan hutan paya bakau di Matang, Perak dan Kuala Rompin, Pahang.
Banjir	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pembalakkan yang berterusan menyebabkan kawasan hutan terdedah kepada air hujan secara terus dan air yang cepat ke sungai. 2. Tanah yang menghakis dibawa oleh air larian dimendapkan di sungai berhampiran dan menyebabkan sungai menjadi cetek. 3. Sekiranya sungai tidak mampu untuk menampung air yang banyak ketika hujan lebat, air yang berlebihan akan melipah dan menyebabkan banjir di kawasan rendah.
Pencemaran	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bahan kelodak yang berpunca daripada hakisan tanah akibat penebangan hutan mengalir ke sungai dan mencemarkan air sungai. 2. Kegiatan perlombongan bijih timah, emas, dan bauksit yang menggunakan banyak air untuk memisahkan mineral daripada bahan lain menyebabkan air buangan yang mengandungi sisa lombong dialirkan ke sungai dan mencemarkan air sungai. 3. Perlombongan petroleum dan gas asli di luar pantai Malaysia menyebabkan pencemaran laut dan memusnahkan ekosistem laut. 4. Kejadian tumpahan minyak dari kapal tangki mencemarkan air laut. 5. Proses pemecahan batu kapur dan batu granit menyebabkan pencemaran udara. 6. Pembakaran gas di loji pemprosesan turut menyebabkan pencemaran udara. 7. Pembakaran sisa kayu di kawasan hutan menyebabkan udara berjerebu.

Latihan Pengukuhan (Soalan Subjektif)

Jawab semua soalan-soalan berikut

1. Perubahan pandang darat bermaksud

_____.

2. Contoh perubahan pandang darat fizikal akibat kegiatan perlombongan ialah :

a) _____

b) _____

3. Contoh perubahan pandang darat fizikal akibat penerokaan sumber air ialah:

a) _____

b) _____

4. Penerokaan petroleum di luar pantai Terengganu telah menyebabkan bentuk muka bumi pantai yang berpasir berubah menjadi

_____ dan _____.

5. Perubahan pandang darat budaya ialah perubahan dari industri primer ke industri tertier seperti :

a) _____

b) _____

c) _____

6. Spesies kayu yang diancam kepupusan seperti :

a) _____ d) _____

b) _____ e) _____

c) _____

7. Spesies hidupan liar yang diancam kepupusan ialah :

a) _____ c) _____

b) _____ d) _____

8. Aktiviti manusia yang menyebabkan kepupusan sumber semulajadi ialah :

a) _____

b) _____

c) _____

9. Penebangan hutan mengakibatkan peningkatan suhu bumi. Faktor-faktornya ialah :

a) _____

b) _____

10. Penebangan hutan dilakukan bagi tujuan :

a) _____

b) _____

c) _____

11. Hakisan tanah berlaku apabila

---

12. Akar-akar pokok berfungsi sebagai

---

13. Contoh kejadian tanah runtuh ialah

---

14. Banjir ialah

---

15. Banjir berlaku disebabkan

---

16. Penerokaan sumber yang mengakibatkan pencemaran udara dan air ialah _____
dan _____.

17. Pelepasan asap dari kilang-kilang menapis petroleum di Kerteh, Terengganu dan Lutong, Sarawak telah membebaskan gas berbahaya seperti :

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

18. Akibat kuari telah menyebabkan udara dipenuhi _____ dan

_____ melalui proses _____ (blasting).

19. Contoh kawasan kuari batu kapur ialah _____ dan

_____.

20. Batu kapur merupakan sumber bahan mentah utama dalam industri membuat

_____.

BAB 10: PENGURUSAN SUMBER

Kepentingan Pengurusan Sumber

Mengelakkan kepupusan

1. Sumber yang boleh diperbaharui seperti air, hutan, dan tanah akan pupus jika digunakan secara berterusan tanpa perancangan.
2. Contohnya, sumber hutan akan pupus jika ditebang tanpa mengambil langkah-langkah pemeliharaan dan pemuliharaan.
3. Sumber air tidak boleh digunakan lagi jika pencemaran air terus berlaku dan air kumbahan dibuang tanpa dirawat.
4. Tenaga alternatif perlu dicari untuk menggantikan penggunaan sumber petroleum dan gas asli.

Mengekalkan keseimbangan eko-sistem

1. Komponen-komponen dalam ekosistem sentiasa berinteraksi melalui proses aliran tenaga, kitaran udara, dan rantaian makanan.
2. Interaksi tersebut menghasilkan satu aliran tenaga dan rantaian makanan yang berterusan serta memeliharaimbangan ekosistem.
3. Penerokaan sumber yang berterusan akan memutuskan rantaian makanan dan mengganggu keseimbangan ekosistem.

Menjamin bekalan sumber berterusan

1. Pengurusan sumber secara terkawal memastikan bekalan sumber yang berterusan pada masa depan.
2. Pertambahan bilangan penduduk pada masa depan akan menyebabkan permintaan terhadap bekalan makanan meningkat.
3. Haiwan dan tumbuhan yang cantik akan kepupusan jika tidak dipelihara dan dikekalkan dalam habitat asalnya.
4. Sumber mineral perlu digunakan sebaik mungkin supaya manfaatnya dapat dinikmati generasi akan datang.

Langkah-langkah Pengurusan Sumber

Usaha pemeliharaan dan pemuliharaan

1. Pemeliharaan ialah langkah mengekalkan sumber sedia ada melalui perancangan, pengawalan, dan penyelenggaraan bagi menjamin bekalan pada masa depan.
2. Pemuliharaan ialah langkah memperbaiki dan memulihara sumber atau kawasan pen-geluaran sumber yang telah diteroka.
3. Langkah-langkah pemeliharaan sumber hutan.
  - (a) Penebangan terpilih – pokok-pokok yang matang dan mempunyai saiz 45 cm diameter sahaja ditebang.
  - (b) Rawatan silvikultur – men-yemai, membaja, dan mera-wat spesies pokok hutan bernilai supaya membesar dengan cepat.
  - (c) Mewartakan hutan simpan dan taman negara – menye-lamatkan binatang liar daripada diancam kepupusan.
4. Langkah-langkah pemuliharaan sumber hutan.
  - (a) Penghutanan semula – menanam pokok-pokok cepat membesar dan ber-mutu tinggi di kawasan hutan yang telah ditebang.
  - (b) Penubuhan estet hutan – penebangan hutan untuk tujuan pembukaan kawasan pertanian, perindustrian, dan petempatan tidak dibenarkan.

5. Langkah-langkah mengalakkan hakisan permukaan tanah adalah seperti menanam tanaman tutup bumi dan menjalankan kaedah pemberian hidro.

Penguatkuasaan undang-undang

1. Beberapa agensi ditubuhkan untuk menguruskan sumber dengan baik.
  - (a) Jabatan Perhutanan – mengawal kegiatan pem-balakan.
  - (b) FRIM – menjalankan penye-lidikan pembangunan hutan.
  - (c) PERHILITAN – menjaga taman negara dan hidupan liar serta memberi pendidi-kan konservasi hutan.
2. Undang-undang diwujudkan untuk menlindungi flora dan fauna.
  - (a) Akta Hutan Negara 1985 – mewartakan kawasan taman negara dan kawasan rizab perlindungan hidupan liar.
  - (b) Dasar Perhutanan Negara 1987 – memelihara keseim-bangan hutan untuk kepen-tingan ekologi.
  - (c) Akta Kulaiti Alam Sekitar 1974 – menjaga sumber air daripada tercemar.

Pendidikan

1. Usaha pendidikan dijalankan melalui galakkan melawat taman negara dan kempen kesedaran.
2. Contohnya, kempen “Cintailah Sungai Kita” dilancarkan untuk mengawal pencemaran sungai.
3. *World Wide Life Fund for Nature (WWF)* telah memperjuangkan isu-isu pemeliharaan dan pemuliharaan hutan dan hidupan liar dengan melancarkan kem-pen kesedaran, mengumpul dana dan melatih orang ramai dalam kegiatan berkaitan hutan.
4. Negara-negara dunia telah menubuhkan kerjasama untuk mengawal perdagangan tumbuhan dan pokok bunga liar yang diancam kepupusan.

Pengurusan Sumber Air di Jepun

1. Jepun memperoleh sumber air dari sungai, tasik, empangan dan laut.
2. Pengurusan sumber air di Jepun melibatkan aktiviti-aktiviti:
  - (a) Pengurusan lembangan secara bersepada.
  - (b) Teknologi perawatan air dimajukan.
  - (c) Air sisa industri dikitar se-mula untuk digunakan semula.
  - (d) Menggalakkan kaedah pem-bentungan dan sanitasi berkos murah.
  - (e) Pembaikan sistem kawalan banjir.
  - (f) Perawatan air sisa setempat.
  - (g) Menjalankan penyelidikan penyahgaraman air laut.
  - (h) Menjalankan penyelidikan menggunakan air laut dalam untuk pelbagai kegunaan.
3. Undang-undang di Jepun mewajibkan semua pengguna air di kawasan perindustrian merawat sisa air sebelum disalurkan ke sungai.
4. Kebaikan pengurusan sumber air di Jepun:
  - (a) Menjimatkan penggunaan air bersih daripada sumber semula jadi.
  - (b) Meningkatkan penggunaan semula sisa air yang dikitar semula.
  - (c) Mengurangkan penggunaan bahan kimia dalam air.
  - (d) Mengurangkan kos penye-lenggaraan.

Latihan Pengukuhan

Jawab semua soalan berikut

1. Nyatakan 2 cara pengurusan sumber.

a) _____

b) _____

2. Nyatakan maksud pemeliharaan.

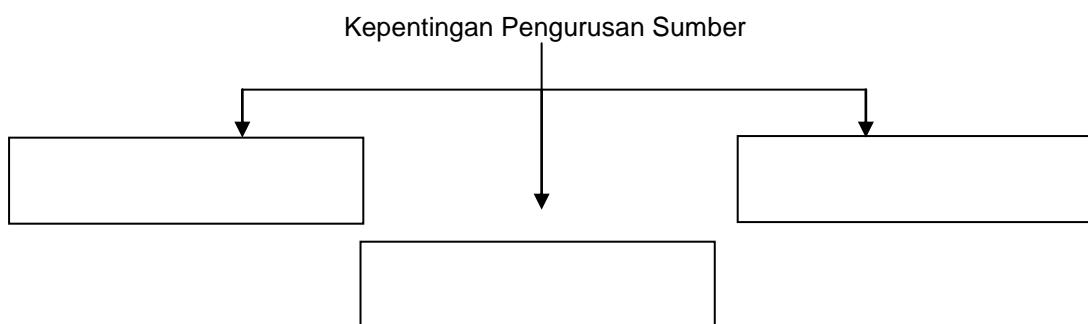

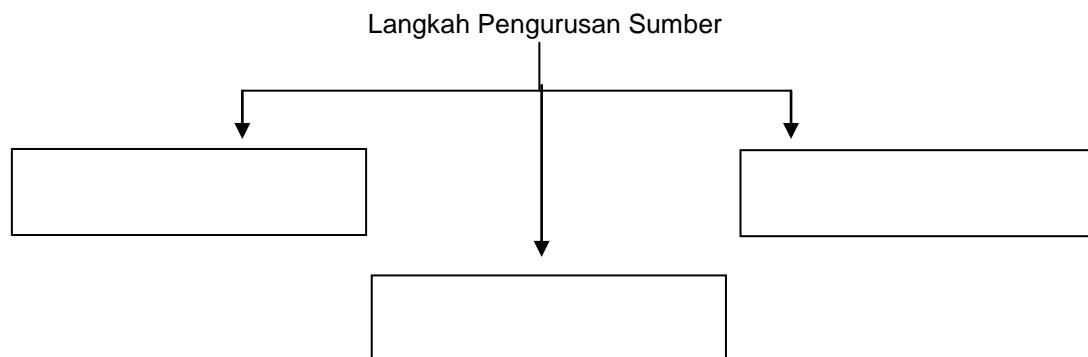
3. Nyatakan maksud pemuliharaan.

---

4. Lengkapkan rajah di bawah.

5. Lengkapkan rajah berikut:

6. Nyatakan fungsi agensi-agensi berikut:

a.Jabatan Perhutanan

---

b.Institut Penyelidikan Perhutanan Malaysia (FRIM)

---

c.Jabatan Perlindungan Hidupan Liar Dan Taman Negara (PERHILITAN)

---

7. Berdasarkan senarai di bawah,tentukan sama ada langkah tersebut langkah pemeliharaan atau langkah pemuliharaan.

1. Penebangan terpilih 2. Estet hutan 3. Pemberian hidro 4. Rawatan Silvikultur	5. Penghutanan semula 6. Tanaman tutup bumi 7. Pemeliharaan In-Situ 8. Hutan Simpan

Pemeliharaan	Pemuliharaan
1._____	1._____
2._____	2._____
3._____	3._____
4._____	4._____

8. Nyatakan 3 langkah Penguatkuasaan undang-undang dalam pengurusan sumber hutan.

i_____

ii_____

iii_____

9. Nyatakan lain langkah pengurusan sumber air di Jepun.

i_____

ii_____

iii_____

iv_____

v_____

TEMA 7 : SUMBER (Soalan objektif)

1 Antara berikut, kombinasi manakah **benar** ?

Negara		Jenis sumber tenaga
I	Jepun	Ombak
II	Perancis	Angin
III	India	Biomas
IV	China	Pasang surut

- A I dan II
- B II dan III
- C III dan IV
- D I dan IV

2 Pernyataan manakah menerangkan kepentingan penerokaan sumber hutan ?

- I Menambah peluang pekerjaan
  - II Menyediakan bahan mentah industri
  - III Memajukan kemudahan infrastruktur
  - IV Menggalakkan pembukaan kawasan baru
A I dan II	C III dan IV
B II dan III	D I dan IV

Soalan 3 berdasarkan jadual di bawah

Sumber Tenaga		Negara
I	Angin	Jepun
II	Ombak	Perancis
III	Pasang surut	Belanda
IV	Biomas	India

3 Pasangan manakah yang betul ?

A I dan II	C III dan IV
B II dan III	D I dan IV

4 Antara berikut, kombinasi manakah **benar** ?

Sumber		Kegunaan
A	Kaolin	Marmor
B	Silika	Kaca
C	Granit	Tembikar
D	Kuprum	Aluminium

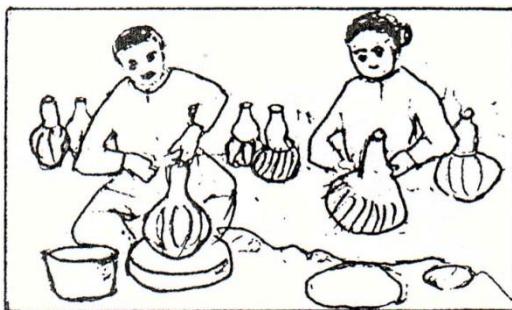
5 Tenaga biomas digunakan dengan meluas di negara

- A Belanda
- B China
- C India
- D Perancis

6 Antara berikut sumber yang tidak boleh diperbaharui ialah sumber

- A air
- B tanah
- C hutan
- D mineral

Soalan 7 berdasarkan gambar rajah di bawah

7 Aktiviti seperti dalam gambar rajah di atas berkaitan dengan pemprosesan daripada sumber

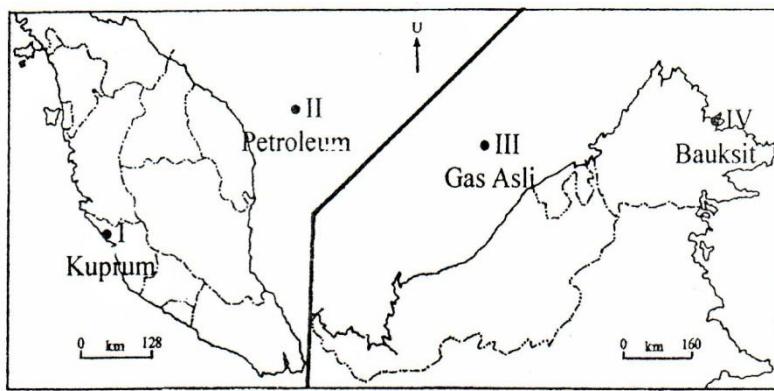
- A kaolin
- B kuprum
- C batu kapur
- D bijih timah

- Menyadur tin
- Membuat piuter
- Membuat bateri

8 Sumber yang digunakan dalam industri di atas terdapat di

- A Bukit Arang
- B Merit – Pila
- C Lembah Kinta
- D Teluk Ramunia

Soalan 9 berdasarkan peta di bawah

9 Antara berikut yang manakah benar tentang taburan sumber mineral yang ditandakan dalam peta di atas ?

- A I dan II
- B II dan III
- C III dan IV
- D I dan IV

10 Tenaga yang banyak dihasilkan di Iceland ialah tenaga

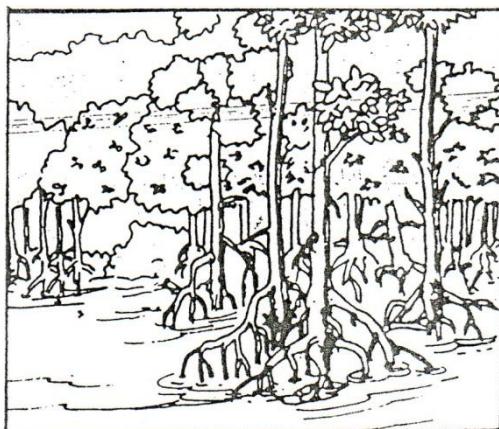
- A angin
- B suria
- C biomas
- D geotermal

“Sungai Angkat”
“Cintai Sungai Kita”

11 Apakah tujuan kerajaan mengadakan kempen di atas ?

- A Mengetahui lokasi sungai
- B Mengurangkan pencemaran sungai
- C Meningkatkan darjah ketersampaihan
- D Menggalakkan pengangkutan air

Soalan 12 berdasarkan rajah di bawah

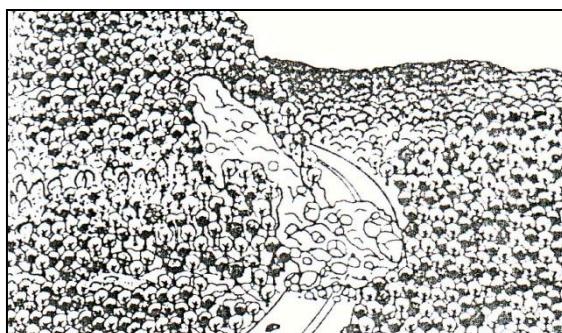

12 Antara berikut, yang manakah merupakan kesan penerokaan sumber di atas ?

- I Aras laut
- II Pasang surut terjejas
- III Habitat fauna terjejas
- IV Hakisan pantai semakin giat

- A I dan II
- B II dan III
- C III dan IV
- D I dan IV

Soalan 13 berdasarkan rajah di bawah

13 Kejadian di atas berlaku hasil daripada

- A pembakaran hutan
- B pembukaan hutan tidak terkawal
- C aktiviti mendalamkan sungai Perak
- D aktiviti menarah bukit untuk pembinaan jalan raya

14 Sungai yang berperanan menghasilkan kuasa hidroelektrik ialah

- A Sungai Pelagus
- B Sungai Kinabatangan
- C Sungai Baram
- D Sungai Bernam

15 Antara berikut, kombinasi yang manakah **benar** ?

Empangan		Kegunaan
I	Kenering	Menghanyut kayu balak
II	Klang Gates	Air domestik
III	Muda	Penanaman padi
IV	Tenom Pangi	Tenaga elektrik

- A I, II dan III
- B I, II dan IV
- C I, III dan IV
- D II, III dan IV

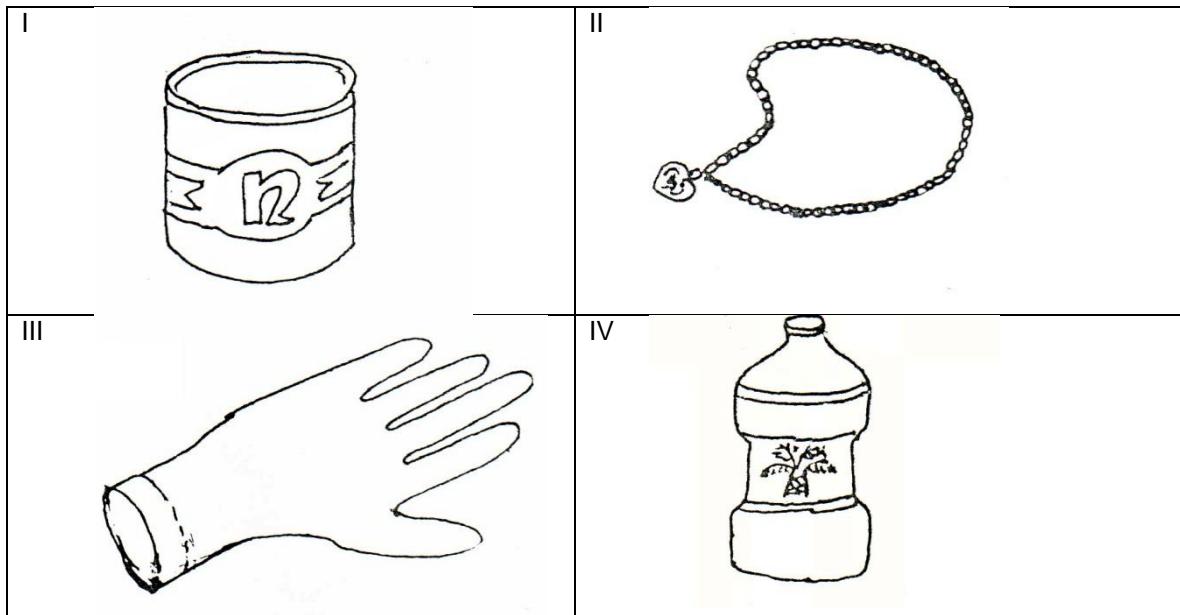
16 Antara berikut langkah manakah merupakan usaha untuk mengekalkan sumber hutan ?

I Penambahan estet hutan	C I, III dan IV
II Penggunaan sumber alternatif	D II, III dan IV
III Mengehadkan aktiviti penebangan	
IV Mewartakan hutan simpan kekal	
-
A I, II dan III	C I, III dan IV
B I, II dan IV	D II, III dan IV

17 Antara berikut, yang manakah merupakan usaha pengurusan sumber air di Jepun ?

I Membeli air dari negara jiran	C III dan IV
II Menggali telaga artes	D I dan IV
III Membina empangan	
IV Penyahgaraman air	
-
A I dan II	C III dan IV
B II dan III	D I dan IV

18 Antara berikut manakah produk industri yang berasaskan sumber mineral ?

- A I dan II
B II dan III

- C III dan IV
D I dan IV

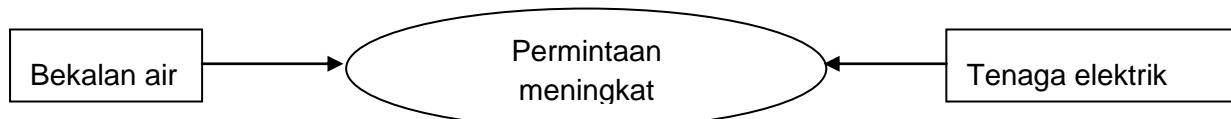
19 Antara berikut, yang manakah merupakan langkah pemeliharaan sumber hutan di Malaysia ?

- I Penebangan terpilih
II Hutan simpan
III Rawatan silvilkultur
IV Tanaman tutup bumi

- A I, II dan II
B I, II dan IV

- C I, III dan IV
D II, III dan IV

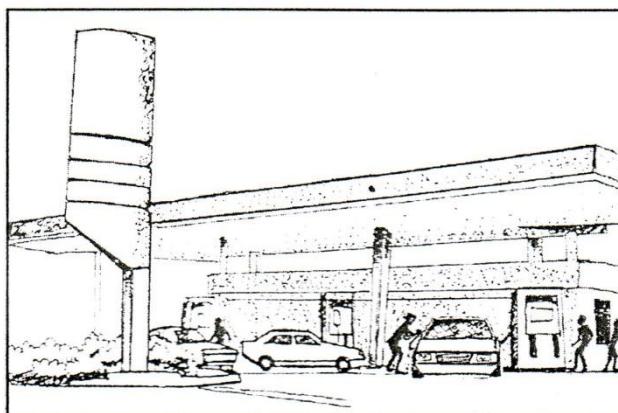
Soalan 20 berdasarkan rajah di bawah

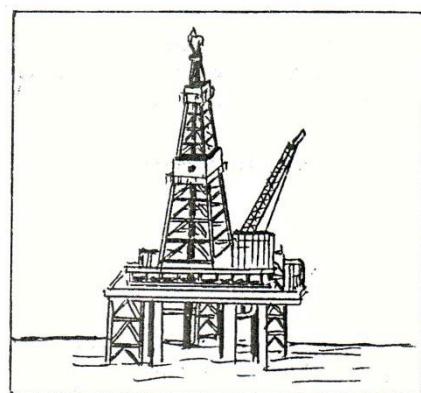
20 Berdasarkan rajah di atas, apakah usaha yang dijalankan untuk memenuhi permintaan tersebut ?

- A Membina empangan
B Mengawal pembalakan
C Meneroka sumber baru
D Memajukan sumber perindustrian

Soalan 21 berdasarkan gambar rajah di bawah

- 21 Apakah langkah untuk mengurangkan pergantungan terhadap sumber yang dipasarkan ai atas ?
- A Mengitar semula
  - B Mengurangkan ekspor
  - C Mencari sumber galian
  - D Mempelbagaikan penggunaan
- 22 Bekalan air minuman boleh menjadi semakin berkurangan akibat
- I sukan air
  - II pembaziran air
  - III pencemaran air
  - IV pertumbuhan penduduk
A I, II dan II	C I, III dan IV
B I, II dan IV	D II, III dan IV

- 23 Berdasarkan gambar rajah di atas, yang manakah menerangkan tentang kepentingan penerokaannya ?
- I Menyediakan peluang pekerjaan
  - II Mewujudkan kawasan pelancongan
  - III Menyediakan bahan mentah industri
  - IV Menggalakkan pembangunan infrastruktur
A I, II dan II	C I, III dan IV
B I, II dan IV	D II, III dan IV

- Sumber mineral bukan logam
- Sumber tidak boleh diperbaharui
- Menghasilkan tenaga

24 Huraian di atas boleh dikaitkan dengan sumber

I	Kaolin		
II	Gas asli		
III	Petroleum		
IV	Arang batu		
A	I, II dan III	C	I, III dan IV
B	I, II dan IV	D	II, III dan IV

25 Tenaga suria berpotensi dimajukan di Malaysia kerana

A	langit cerah		
B	pancaran matahari sepanjang tahun		
C	kepakaran yang tinggi		
D	kos murah		

26 Pencemaran air berlaku kesan daripada

I	penebangan hutan		
II	pembinaan bangunan konkrit		
III	pembuangan air lombong		
IV	tumpahan minyak		
A	I, II dan III	C	I, III dan IV
B	I, II dan IV	D	II, III dan IV

27 Penerokaan sumber petroleum tanpa kawalan boleh menyebabkan masalah berikut

I	banjir		
II	hakisan		
III	kepupusan		
IV	pencemaran udara dan air		
A	I dan II	C	III dan IV
B	II dan III	D	I dan IV

Soalan 28 berdasarkan rajah di bawah

28 Sumber X dalam rajah di atas ialah

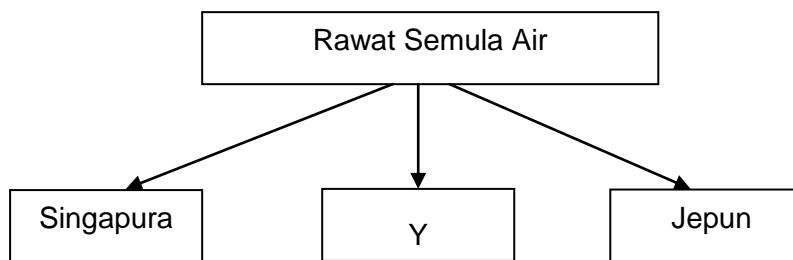
A	pasir		
B	angin		
C	mineral		
D	tenaga fosil		

29 Antara berikut, kombinasi yang manakah **benar** ?

Negara		Sumber tenaga
I	Perancis	Ombak
II	China	Pasang surut
III	Jepun	Suria
IV	Iceland	Biomass

- A I, II dan III
- B I, II dan IV
- C I, III dan IV
- D II, III dan IV

Soalan 30 berdasarkan rajah berikut

30 Y merujuk kepada negara

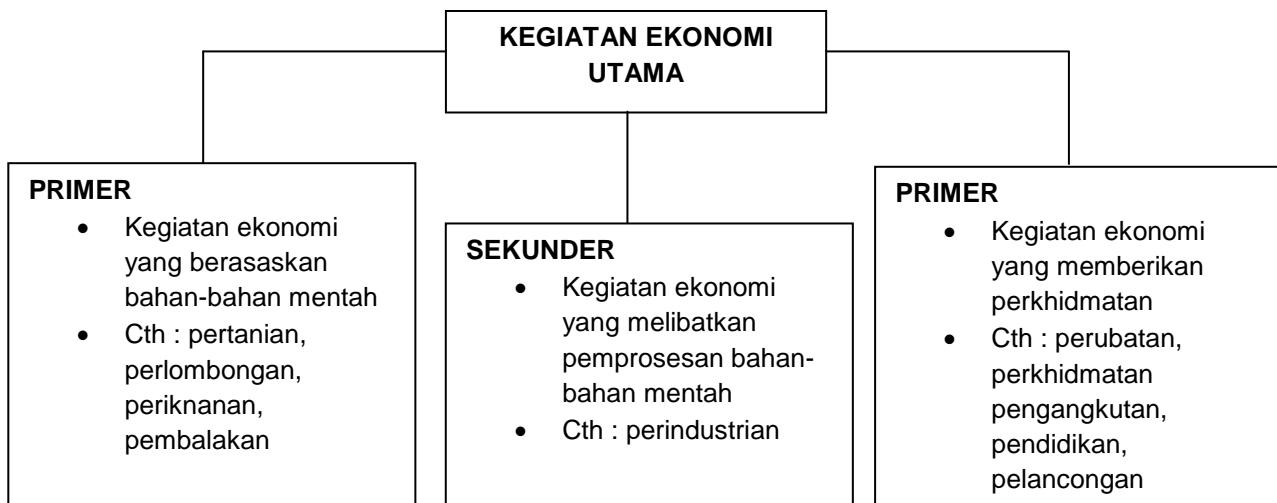
- A Malaysia
- B China
- C Jerman
- D Denmark

TEMA 8:

KEGIATAN

EKONOMI

BAB 11 : KEGIATAN EKONOMI UTAMA

11.1 Perkhidmatan

A. Pelancongan

1. Pelancongan Malaysia merupakan agensi yang menggalakkan kegiatan pelancongan di Malaysia.
2. Jenis aktiviti pelancongan di Malaysia:
  - i. Pelancongan ekologi – Taman Negara Kinabalu, Gua Niah
  - ii. Pelancongan sukan – Formula One, LIMA
  - iii. Pelancongan budaya dan warisan – Muzium Lembah Bujang
  - iv. Pelancongan pertanian – Taman Bukit Cahaya
  - v. Pelancongan rekreasi – Zoo Negara, Taman Buaya
  - vi. Antara kawasan pelancongan utama ialah Pulau Langkawi, Pulau Sipadan, Batu Ferringhi, Port Dickson, Tanah Tinggi Cameron, dan Taman Negara Pahang.

B. Perdagangan

1. Perdagangan melibatkan perniagaan runcit, perniagaan borong, dan perniagaan antarabangsa.
2. Perniagaan runcit melibatkan penjualan barang secara kecil-kecilan kepada orang ramai. Contohnya, kedai runcit dan pasar mini.
3. Perniagaan borong melibatkan penjualan barang dalam kuan-titi yang banyak oleh pemberong dan pengedar. Contohnya, stokis dan pasar borong.
4. Perniagaan antarabangsa melibatkan kegiatan mengimpor barang dari luar negara untuk diedarkan dalam negara serta mengeksport barang keluaran dalam negara ke luar negara.

C. Pengangkutan

1. Tiga jenis pengangkutan utama di Malaysia ialah pengangkutan, darat, laut dan udara.
2. Pengangkutan disediakan untuk memudahkan pergerakan manusia dan barang dari satu tempat ke tempat lain.
3. Contoh pengangkutan yang membawa penumpang ialah kapal terbang, bas dan feri.
4. Contoh pengangkutan barang ialah lori, kapal kargo, dan kapal kontena.

D. Kewangan

1. Bank menyediakan perkhidmatan menyimpan, mengeluar, menu-kar, dan meminjam wang.
2. Perkhidmatan insurans memberi perlindungan terhadap risiko seperti kemalangan, kematian dan penyakit.
3. Pasaran saham ialah aktiviti urus niaga saham.
4. Pasaran komoditi ialah aktiviti urusniaga komoditi yang dikenda-likan melalui pasaran hadapan.
5. Pajak gadai memberi pendahulu-an kewangan melalui cagaran barang berharga.

E. Pendidikan

1. Pusat pengajian tinggi awam (IPTA) disediakan oleh kerajaan. Contohnya, Universiti Malaya (UM), Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM), dan Universiti Malaysia Sabah (UMS).
2. Contoh pusat pengajian tinggi yang disediakan oleh pihak swasta (IPTS) ialah Universiti Tenaga Nasional (UNITEN) dan Universiti Multimedia (MMU).
3. Terdapat juga IPTS yang meng-anjurkan program berkembar dengan universiti luar negara seperti Monash Universiti dari Australia.

11.2 Perindustrian

1. Sektor perindustrian di Malaysia boleh dibahagikan kepada dua, iaitu industri berdasarkan sumber dan industri bukan berdasarkan sumber.
2. Industri berdasarkan sumber menggunakan bahan mentah dari sumber alam.

Jenis Industri	Produk	Lokasi
Industri berdasarkan kayu	Perabot, venir, papan	Bukit Rambai (Melaka), Sandakan (Sabah)
Industri berdasarkan kelapa sawit	Minyak masak, sabun, marjerin	Pasir Gudang (Johor), Mak Madin (P. Pinang)
Industri berdasarkan kimia	Polimer, cat, baja, pokok, bahan pencuci	Kerteh (Terengganu), Bintulu (Sarawak)

3. Industri bukan berdasarkan sumber menggunakan bahan separuh siap. Contohnya:

Jenis Industri	Produk	Lokasi
Industri elektrik dan elektronik	Peti sejuk, TV, komputer, kamera	Batu Berendam (Melaka), Bayan Lepas (P. Pinang)
Industri automotif	Kereta, van, trak, lori, motosikal	Shah Alam (Selangor), Gurun (Kedah)

11.3 Perlombongan

1. Hasil lombong yang dikeluarkan di Malaysia ialah petroleum, gas asli cecair, arang batu, bijih timah, bauksit, kaolin, dan kuprum.
2. Kawasan seperti lembangan sungai dan kawasan beralun dianugerahi pelbagai jenis mineral logam dan bukan logam

Mineral	Kawasan Lombong
Petroleum dan gas asli cecair	<ul style="list-style-type: none"> Tapis, Pulai dan Bekok di Terengganu Baram, Lutong, dan Bayan di Sarawak Erb Barat, St. Joseph, dan Tembungo di Sabah
Bijih timah	<ul style="list-style-type: none"> Lembah Kinta di Perak Dengkil, Kuala Langat di Selangor
Arang batu	<ul style="list-style-type: none"> Bintulu, Balingian, Merit Pila di Sarawak
Bauksit	<ul style="list-style-type: none"> Teluk Ramunia, Johor
Kaolin	<ul style="list-style-type: none"> Bidor dan Tapah di Perak Machap dan Air Hitam di Johor
Kuprum	<ul style="list-style-type: none"> Mamut di Sabah

11.4 Pertanian

- Kegiatan pertanian di Malaysia boleh dibahagikan kepada tanaman makanan dan tanaman jualan.
- Tanaman makanan ialah tanaman yang ditanam untuk keperluan sendiri dan keluarga, manakala selebihnya dijual.
- Tanaman makanan utama di Malaysia ialah padi yang ditanam di Dataran Kedah-Perlis, Dataran Kerian, Tanjung Karang dan Dataran Kelantan.
- Tanaman jualan ialah tanaman yang hasilnya dijual. Contohnya, kelapa sawit, getah, kelapa, tembakau, nanas, tebu dan lada hitam.
- Pertanian pasar melibatkan tanaman bunga-bungaan dan sayur-sayuran hawa sederhana yang ditanam di Tanah Tinggi Cameron (Ringlet dan Brinchang) di Pahang dan Kundasan di Sabah.
- Kawasan-kawasan penanaman tanaman dijual di Malaysia seperti berikut:

Tanaman	Kawasan
Kelapa sawit	<ul style="list-style-type: none"> Batu Pahat, Segama, dan Kota Tinggi di Johor Jengka Tiga, Pahang
Getah	<ul style="list-style-type: none"> Tenggara Johor Tenggara Pahang
Kelapa	<ul style="list-style-type: none"> Bangan Datoh, Perak Kudat, Sabah Sipitang, Sarawak
Koko	<ul style="list-style-type: none"> Bangan Datoh, Perak Jerangau, Terengganu Semporna, Lahad Datu, dan Sandakan di Sabah
Tembakau	<ul style="list-style-type: none"> Bachok, Pasir Putih, Dataran Kelantan, Tumpat, Machang, dan Tanah Merah di Kelantan Kuala Terengganu, Marang, Dungun, Besut, dan Kemaman di Terengganu
Teh	<ul style="list-style-type: none"> Tanah Tinggi Cameron, Pahang Nalapak dan Kundasang di Sabah
Kopi	<ul style="list-style-type: none"> Rengit, Johor Kuala Langat dan Kuala Selangor di Selangor
Tebu	<ul style="list-style-type: none"> Chuping, Perlis Padang Terap, Kedah Pantai Remis, Perak
Nanas	<ul style="list-style-type: none"> Pekan Nanas, Simpang Renggam, Ayer Hitam, Yong Peng, Pontian, dan Rengit di Johor Teluk Intan, Perak
Lada Hitam	<ul style="list-style-type: none"> Kuching, Sri Aman, Sibu dan Sarakei di Sarawak 95% jumlah pengeluaran ditanam di Sarawak

11.5 Pembalakan

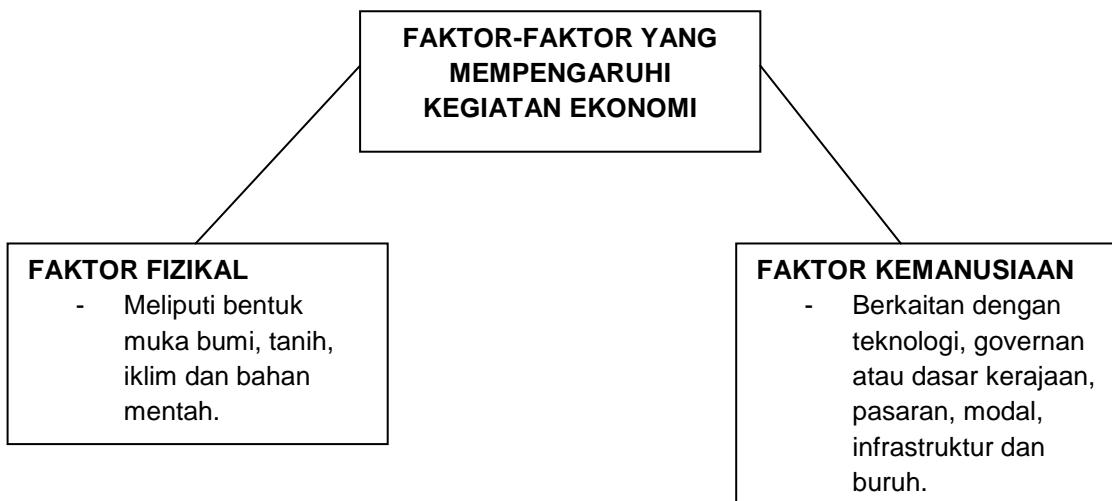
1. Kawasan pembalakan utama ialah Sandakan dan Tenom di Sabah, Sibu, Miri dan Bintulu di Sarawak, Jerantut dan Temerloh di Pahang, serta Gua Musang dan Kuala Krai di Kelantan.
2. Kebanyakan hasil hutan di negara kita terdiri daripada kayu keras seperti meranti merah, keruing, merbau, cengal dan jelutung yang mendapat pasaran luas.
3. Kayu balak diproses menjadi papan lapis, kayu gergaji dan perabot.
4. Hasil kayu-kayuan diesport ke Jepun, China, Taiwan dan Eropah

11.6 Perikanan

1. Ikan merupakan sumber protein utama yang sangat penting.
2. Kegiatan perikanan di Malaysia dibahagikan kepada lima jenis, iaitu:

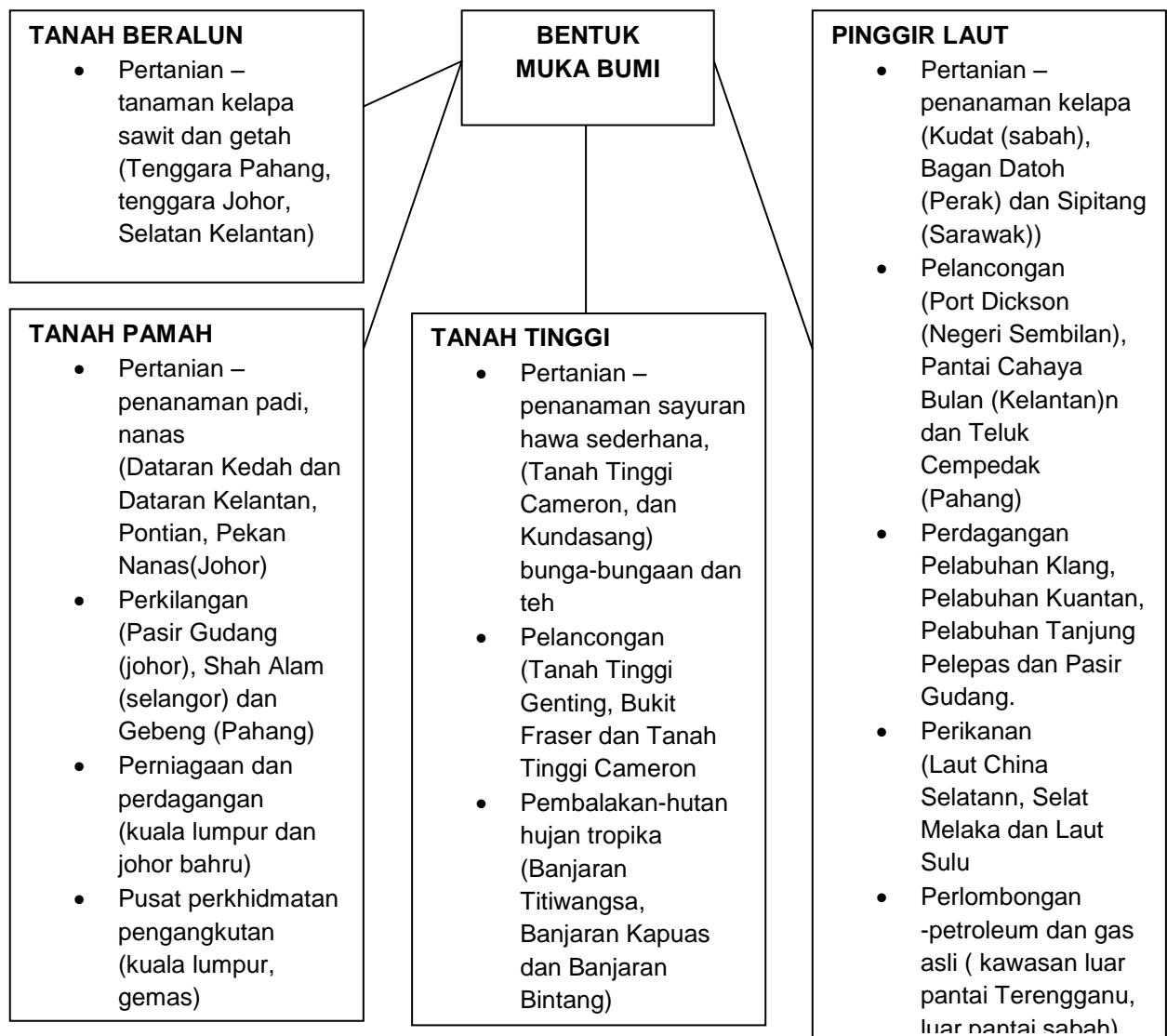
Jenis kegiatan	Ciri-ciri
Perikanan air tawar	<ul style="list-style-type: none"> • Diusahakan secara kecil-kecilan oleh petani • Menggunakan bubi, kail, jala dan lukah • Dijalankan di kolam, tasik, sungai dan paya • Jenis ikan: haruan, keli, patin, puyu
Perikanan pinggir pantai	<ul style="list-style-type: none"> • Dilakukan secara kecil-kecilan oleh nelayan pinggir pantai • Dijalankan di Laut China Selatan, Selat Melaka, dan Laut Sulu • Menggunakan pukat tarik, pukat hanyut, kelong, kail • Nelayan menggunakan bot kecil • Jenis ikan: tenggiri, kembung, bawal, keapu, cencaru, selar, ketam, udang
Perikanan laut dalam	<ul style="list-style-type: none"> • Dilakukan di kawasan laut melebihi 30km dari pantai yang meliputi Laut China Selatan, Lautan Hindi, dan Lautan Pasifik • Nelayan menggunakan bot besar yang dilengkapi kemudahan diingin beku, radar, dan pukat tunda • Nelayan berada di laut selama beberapa minggu • Jenis ikan: tuna, jenahak, udang
Akuakultur	<ul style="list-style-type: none"> • Kegiatan menternak ikan sangkar secara intensif • Meliputi kawasan air tawar, air paya, pinggir pantai, muara sungai dan laut
Ikan hiasan	<ul style="list-style-type: none"> • Dijalankan oleh penternak di Seri Medan, Johor • Jenis ikan yang diternak: kelisa, mas kaloi, kap merah

BAB 12 : FAKTOR-FAKTOR YANG MEMPENGARUHI KEGIATAN EKONOMI

FAKTOR FIZIKAL

1. BENTUK MUKA BUMI

2.TANIH

TANIH	KEGIATAN EKONOMI
Tanah alluvium atau lanar	<ul style="list-style-type: none"> - Kegiatan pertanian terutamanya padi ditanam dengan meluas di Dataran Kedah-Perlis, Dataran Kerian dan Dataran Kelantan
Tanah Laterit	<ul style="list-style-type: none"> - Kegiatan pertanian - Kawasan kaki bukit yang beralun ditanam getah dan kelapa sawit seperti di pantai barat dan pantai timur semenanjung Malaysia, kaki bukit Sarawak dan sabah.
Tanah Gambut	<ul style="list-style-type: none"> - Kegiatan pertanian - Kawasan paya gambut ditebus guna unuk ditanam nanas seperti di Pontian dan Pekan Nanas, Johor - Kawasan ini juga subur ditanam kelapa sawit seperti di labis dan Batu Pahat, Johor.
Tanah Beris	<ul style="list-style-type: none"> - Sesuai untuk kegiatan pertanian - Kelapa dan koko ditanam di kawasan dataran tanah pamah seperti di Bagan Datoh dan Teluk Intan (Perak), Kuala Selangor (Selangor). - Tembakau ditanam di Bachok (Kelantan) dan Kubang Pasu (Kedah)
Kaolin	<ul style="list-style-type: none"> - Kegiatan pertanian seperti pembuatan batu-bata, atap genting, bahan seramik dan industri kraf tangan seperti di Kuala Kangsar, Perak dan Ayer Hitam, Johor
Batu Kapur	<ul style="list-style-type: none"> - Industri simen berkembang di Pulau Langkawi dan Tasek, Perak
Batu Granit	<ul style="list-style-type: none"> - Kegiatan perlombongan kauri membekalkan batu untuk membina jalan raya dan projek pembinaan.

3. IKLIM

FAKTOR IKLIM	KEGIATAN EKONOMI
Iklim khatulistiwa yang panas dan lembap sepanjang tahun	<ul style="list-style-type: none"> - Kegiatan pelancongan, pertanian dan pembalakan dapat di jalankan sepanjang tahun.
Tanah tinggi yang mengalami suhu sederhana, purata suhu tahunan 18°C	<ul style="list-style-type: none"> - Kegiatan penanaman teh dan sayuran hawa sederhana seperti di tanah tinggi Cameron dan kundasang (sabah). - Udara yang segar dan nyaman menarik pelancong datang ke sini.
Hujan lebat sepanjang tahun dengan purata 2600 mm setahun membekalkan air untuk tanaman.	<ul style="list-style-type: none"> - Penanaman padi di Dataran Kedah-Perlis, Dataran Kelantan dan Dataran Tanjung Karang
Iklim khatulistiwa yang panas dan lembap sepanjang tahun menggalakkan pertumbuhan tanaman	<ul style="list-style-type: none"> - Penanaman getah, kelapa sawit, lada hitam dan tanaman tropika
Iklim khatulistiwa menggalakkan pertumbuhan hutan hujan tropika yang padat dan semak	<ul style="list-style-type: none"> - Kegiatan pembalakan hutan hujan tropika menghasilkan kayu keras tropika seperti keruing, kapur dan merbau yang bernilai tinggi.
Tiupan angina minsun	<ul style="list-style-type: none"> - Nelayan di pantai timur semenanjung tidak ke laut menangkap ikan pada musim monsoon timur laut kerana laut bergelora.

4. BAHAN MENTAH

Sumber mineral seperti bijih timah, bauksit, petroleum	<ul style="list-style-type: none"> Bijih timah – industri peleburan, piuter, pateri dan mengetin Bauksit – industri aluminium, membuat periuk dan rangka kenderaan Petroleum – industri petrokimia, cat, plastic Fosfat-industri baja urea
Kegiatan pembalakan menghasilkan kayu-kayan	<ul style="list-style-type: none"> Bahan mentah industri kilang papan di Sandakan, Sibu, Gua Musang Bahan untuk industri perabot seperti membuat kerusi, meja dan almari
Hasil pertanian seperti kelapa sawit dan getah membekalkan bahan mentah untuk industri memproses dan berdasarkan bahan mentah	<ul style="list-style-type: none"> Getah – kilang kasut, tayar, nilam, sarung tangan dan sebagainya Kelapa sawit – industri memproses minya, marjerin, makanan dan sabun
Hasil perikanan seperti ikan, sotong dan udang	<ul style="list-style-type: none"> Industri mengetin ikan seperti di Kuala Kedah Bahan mentah untuk kegiatan membuat keropok dan ikan kering di Pulau Ketam, tumpat dan Kuala Terengganu.
Bahan mentah mempengaruhi perletakan industri di Malaysia	<ul style="list-style-type: none"> Industri memproses kelapa sawit dan getah dibina berhampiran dengan ladang atau kawasan tanaman. Kilang simen dibina di kawasan bukit batu kapur. Kilang papan terletak di pusat pengumpulan kayu balak.

FAKTOR KEMANUSIAAN

1. TEKNOLOGI

TEKNOLOGI	CONTOH
ICT	<ul style="list-style-type: none"> Tele-persidangan, tele perubatan, teknologi satelit, pentadbiran elektronik, perbankan.
Germplasma	<ul style="list-style-type: none"> Pembibitan baka ternakan
Penapaian	<ul style="list-style-type: none"> Industri perubatan dan pemakanan
Polimer	<ul style="list-style-type: none"> Industri tekstil, sarung tangan dan nilon
Automasi	<ul style="list-style-type: none"> Industri pembungkusan
Robotic	<ul style="list-style-type: none"> Industri pemasangan kenderaan dan jentera
Mekatronik	<ul style="list-style-type: none"> Industri elektrik dan elektronik
Echo sounder	<ul style="list-style-type: none"> Pengesanan ikan
Seismek	<ul style="list-style-type: none"> Perlombongan petroleum dan gas asli
In vitron	<ul style="list-style-type: none"> Pembibitan baka ikan
Nano teknologi	<ul style="list-style-type: none"> Mikroelektronik dalam industri elektronik.

2. GOVERNAN ATAU DASAR KERAJAAN

<ul style="list-style-type: none"> Pengangkutan Pendidikan Perdagangan Perindustrian Politik Pelancongan Perikanan pertanian 	<ul style="list-style-type: none"> Institut penyelidikan getah Malaysia (RRIM) Institut Penyelidikan Kelapa Sawit Malaysia (PORIM) MARDI 	<ul style="list-style-type: none"> Membuat penyelidikan pertanian Membuat penyelidikan pertanian
	<ul style="list-style-type: none"> FELDA FELCRA RISDA 	<ul style="list-style-type: none"> Sektor pertanian
	<ul style="list-style-type: none"> FAMA 	<ul style="list-style-type: none"> Pemasaran produk pertanian
	<ul style="list-style-type: none"> Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE) 	<ul style="list-style-type: none"> Meluaskan pasaran dan menarik pelaburan luar.
	<ul style="list-style-type: none"> Institut Piawaian dan penyelidikan Perindustrian Malaysia (SIRIM) 	<ul style="list-style-type: none"> Jaminan mutu produk

3. PASARAN

- Kegiatan pertanian mempunyai pasaran luas di dalam dan luar negeri.
- Hasil perlombongan seperti petroleum, gas asli dan bijih timah juga mendapat permintaan tinggi.
- Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI) menjalankan pelbagai program untuk mempromosi produk Malaysia ke pasaran antarabangsa.

4. MODAL

- Pelaburan modal tempatan
- Pelaburan modal asing

5. INFRASTRUKTUR

- Pengangkutan
- Perhubungan
- Perkhidmatan utility
- Pertanian

6. BURUH

- Penduduk yang ramai menyediakan tenaga buruh yang murah dan mudah didapati
- Buruh separuh mahir dan buruh mahir menyediakan tenaga kerja yang mudah untuk sektor perlombongan.
- Pendidikan teknik dan vokasional yang disalurkan melalui pembukaan institute teknikal meningkatkan tenaga buruh mahir seperti Institut Kemahiran Mara.
- Syarikat-syarikat menghantar pekerja ke luar negara.

BAB 14 : KESAN KEGIATAN EKONOMI TERHADAP ALAM SEKITAR

- **KEPUPUSAN SUMBER**

- melibatkan flora, fauna dan mineral
- pembalakan berleluasa menyebabkan kepupusan flora (contoh kayu cengal, meranti, keruing), kepupusan fauna (gajah, seladang, ayam hutan).
- perlombongan menyebabkan kepupusan sumber bijih timah, petroleum, kuprum dan emas.

- **PENCEMARAN**

- pencemaran udara, air, dan tanah.
- Perindustrian melepaskan gas beracun, habuk, debu ke udara.
- Pembuangan sisa toksik dari kilang mencemarkan air.
- Pembuangan sisa kumbahan dan sisa pepejal di daratan menyebabkan pencemaran tanah.

- **PERUBAHAN PANDANG DARAT (LANDSKAP)**

- landskap asal berubah menjadi pandang darat budaya
- contoh – kawasan hutan bertukar menjadi kawasan pertanian, petempatan, dan perkilangan.
- Perlombongan petroleum di Kerteh mewujudkan petempatan moden mengantikan petempatan nelayan.

- **KESAN RUMAH HIJAU**

- gas rumah hijau dibebaskan ke udara dan memerangkap haba Bumi.
- punca – perindustrian, pertanian, kenderaan bermotor.

- **PENIPISAN LAPISAN OZON**

- akibat pembebasan CFC ke atmosfera.
- Punca - industri foam, alat pendingin hawa, aerosol.
- CFC bertindak balas dengan cahaya ultraungu telah mengurai O_3 menjadi $O_2 + O$

- **PULAU HABA**

- merupakan fenomena peningkatan suhu dalam Bandar
- berlaku akibat bahan-bahan yang membentuk struktur Bandar menyerap bahangan matahari yang banyak.

- **HUJAN ASID**

- akibat pencampuran wap air dengan gas-gas pencemar
- gas sulfur dioksida menghasilkan asid sulfuric dan gas nitrogen dioksida asid nitric.

BAB 15 : LANGKAH- LANGKAH MENGURANGKAN KESAN KEGIATAN EKONOMI TERHADAP ALAM SEKITAR

- **PENGHUTANAN SEMULA**

- penanaman semula di kawasan hutan
- penanaman semula di luar hutan

- **KITAR SEMULA**

- mengurangkan pencemaran
- menjimatkan penggunaan sumber
- mengelakkan pembaziran
- menjamin kebersihan persekitaran

- **PENDIDIKAN ALAM SEKITAR**

- peringkat sekolah melalui pelajaran Geografi, Sains, Pendidikan Moral, Pendidikan Islam, dan Sivik dan Kewarganegaraan.
- Peringkat pengajian tinggi.
- Peringkat masyarakat.

- **PENYELIDIKAN DAN PEMBANGUNAN**

- menggunakan teknologi mesra alam
- contoh pembakaran sampah di dalam insenarator.
- Kaedah kawalan biologi dalam pertanian.

- **PENGUATKUASAAN UNDANG-UNDANG**

- Agensi – Jabatan Alam Sekitar
- Melalui Akta : Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974
- Melalui Peraturan: Peraturan Alam Sekitar (Sisa Buangan Industri 1979).

- **KEMPEN**

- Anjuran : Jabatan Alam Sekitar, Sekolah, IPT, NGO.
- Saluran Kempen – media massa, poster, papan kenyataan, laman web.

- **PENGGUNAAN TENAGA MESRA ALAM**

- Menggunakan sumber alternatif untuk mendapatkan tenaga.
- Contoh : biojisim, suria, air dan angin.

LANGKAH-LANGKAH MENGURANGKAN KESAN KEGIATAN EKONOMI TERHADAP ALAM SEKITAR DI NEGARA LAIN

1. KITAR SEMULA

- a. JERMAN
  - Ordinan Pembungkusan
  - Program 'Duales System Deunchlang GmbH'
- b. TAIWAN
  - Garis Panduan Kitar Semula
  - Akta Pelupusan Sisa
  - Program 4- Dalam – 1
- c. DENMARK
  - Program Waste 21
  - Undang-Undang Affaldsbekendrgoerelsen 1999
  - Program Cukai Sisa
  - Program Cukai Hijau
  - Program Pengembalian Deposit
  - Program Subsidi Sisa

2. RAWAT SEMULA AIR

- a. JEPUN
  - Melalui *Reclaimed Water Use Project*
  - Air sisa dirawat digunakan untuk siraman
- b. SINGAPURA
  - Program NEWater
  - Air sisa domestic dan kilang menjalani proses rawatan dan penapisan menggunakan kaedah *dual-membrane* (penapisan mikro dan pembalikan osmosis)
- c. CHINA
  - Rawat air sisa industri
  - Kaedah tradisional – menggunakan pasir dan batu kecil sebagai penapis.

BAB 16 : KEPENTINGAN KERJASAMA EKONOMI ANTARABANGSA

A. BENTUK KERJASAMA ANTARABANGSA

1. Kerjasama dua hala – contoh , Majlis Perniagaan Amerika Syarikat dengan Malaysia.
2. Kerjasama pelbagai hala – contoh kerjasama Malaysia dengan Negara Kesatuan Eropah dan Amerika Syarikat.
3. Kerjasama Serantau – contoh Persatuan Negara-negara Asia Tenggara (ASEAN), Kerjasama Akonomi Asia Pasifik (APEC).
4. Kerjasama Kumpulan Negara – contoh G7 (Kanada, Jepun, Itali, United Kingdom, dan Amerika Syarikat) , G 15 (Algeria, Argentina, Brazil, Chile, Mesir, India, Indonesia, Jamaica, Kenya, Malaysia, Mexico, Nigeria, Peru, Senegal, Sri Lanka, Venezuela, dan Zimbabwe)
5. Kerjasama Sedunia – contoh , OIC (Pertubuhan Negara-negara Islam), NAM (Pertubuhan Negara-negara Berkecuali), WTO (Pertubuhan Perdagangan Dunia).
6. Segi Tiga Pertumbuhan – contoh, IMT-GT (Segi tiga Pertumbuhan Indonesia, Malaysia, dan Thailand)

B. KEPENTINGAN KERJASAMA ANTARABANGSA

1. BURUH

- mendapatkan bekalan tenaga buruh asing.
- contoh , buruh Indonesia, Bangladesh, Filipina ke Malaysia.

2. HUBUNGAN PERDAGANGAN

- melalui Pejabat Kedutaan
- MITI (Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri)
- MATRADE (Pusat Perdagangan Malaysia).

3. PELABURAN

- merupakan usaha menggunakan modal untuk memulakan sesuatu kegiatan ekonomi.
- bentuk pelaburan terus
- melibatkan pelaburan Malaysia ke luar Negara dan pelaburan luar negara ke Malaysia.
- contoh , MITSUBISHI (Jepun) melabur dalam Syarikat PROTON , DAIHATSU (Jepun) melabur dalam Syarikat PERODUA, KAWASAKI melabur dalam Syarikat MODENAS.

4. BAHAN MENTAH

- Import bahan mentah
- bahan mentah industri berdasarkan sumber
- bahan mentah industri bukan berdasarkan sumber
- bahan mentah untuk makanan
- bahan mentah untuk minuman
- petroleum

5. PASARAN

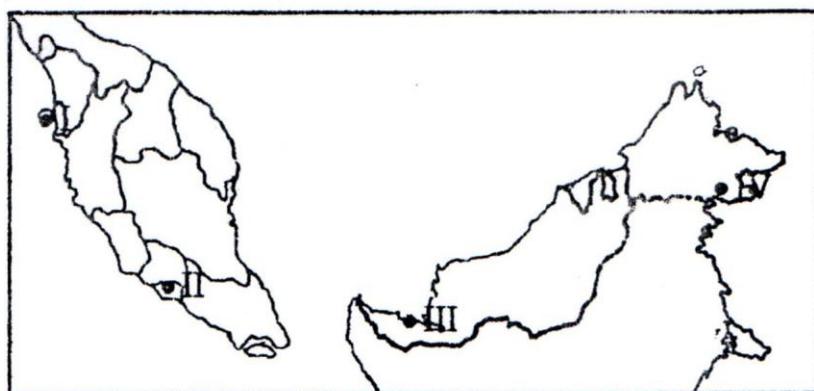
- melibatkan perdagangan dua hala
- Negara pengimpor barang Malaysia – ASEAN, Amerika Syarikat, Negara Selatan, Kesatuan Eropah, dan Jepun.
- Malaysia membeli barang dari ASEAN, Jepun, Amerika Syarikat, Negara-negara Selatan dan Kesatuan Eropah.

6. PEMINDAHAN TEKNOLOGI

- pembelian terus barang modal – jentra, mesin
- pembelian ekuiti (saham) – syarikat asing memiliki saham dalam syarikat Malaysia dan memberi latihan kepada pekerja tempatan.
- peraturan paten dan tanda dagangan –syarikat tempatan memohon kebenaran syarikat asing untuk mengeluar barang di bawah jenama yang sama.
- perjanjian pelesenan – syarikat tempatan menjadi pengedar produk ciptaan syarikat asing.
- aliran sumber manusia – pekerja asing dibawa masuk bekerja di Malaysia dan memberi latihan kepada buruh tempatan.

LATIHAN (OBJEKTIF)

TEMA 8 : KEGIATAN EKONOMI

- Kipas
- Mesin basuh
- Penyamanan udara

1 Barangai seperti yang dinyatakan di atas dihasilkan di kawasan peta bertanda

- A I, II dan III
- B I, II dan IV
- C I, III dan IV
- D II, III dan IV

2 Aktiviti perikanan yang dijalankan di kawasan X dan Y dalam peta di atas ialah

- I Perikanan air tawar
  - II Perikanan laut dalam
  - III Perikanan akuakultur
  - IV Perikanan pinggir laut
- A I, II dan III
  - B I, II dan IV
  - C I, III dan IV
  - D II, III dan IV

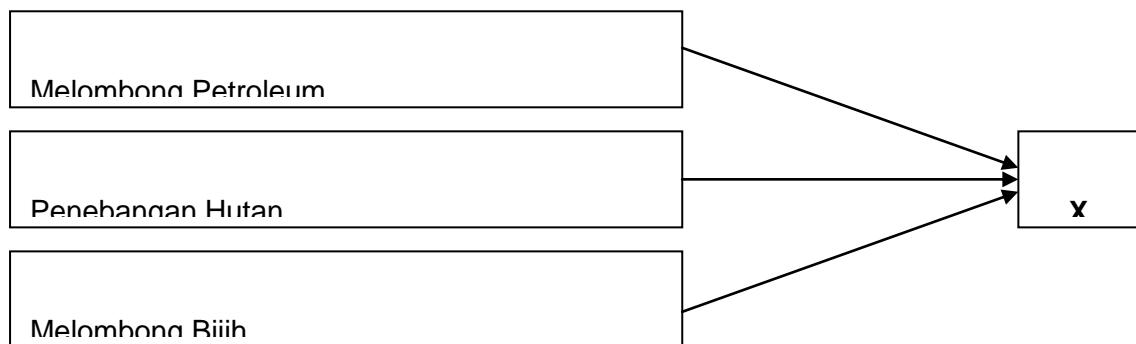
3 Apakah langkah yang di ambil oleh kerajaan untuk menggalakkan pelaburan asing?

- I Mengekalkan kestabilan politik
  - II Membuat promosi perdagangan ke luar negara
  - III Memberikan taraf perintis
  - IV Menaikkan kadar cukai
- A I, II dan III
  - B I, II dan IV
  - C I, III dan IV
  - D II, III dan IV

4 Gua X terdapat di

- A I
- B II
- C III
- D IV

Soalan 5 berdasarkan gambar rajah di bawah

5 Suatu komuniti organisma hidup yang saling berinteraksi antara satu sama lain dalam alam fizikal ialah

A ekosistem	B respirasi
C translokasi	D fotosintesis

6 Proses melombong petroleum di luar pantai menyebabkan pembebasan gas - gas

- I Hidrokarbon
- II Karbon monoksida
- III Kloroflourokarbon
- IV Nitrogen oksida

- A I, II dan III
- B I, II dan IV
- C I, III dan IV
- D II, III dan IV

7 Antara pernyataan berikut yang manakah benar tentang usaha pemeliharaan dan pemuliharaan sumber hutan di negara kita ?

- I Menanam semula kawasan hutan
  - II Mengehadkan aktiviti penebangan
  - III Membina pusat penyelidikan perhutanan
  - IV Mendirikan kawasan industri di kawasan pembalakan
- A I dan II
  - B I dan IV
  - C II dan III
  - D III dan IV

8 Antara berikut kegiatan ekonomi manakah dapat meningkatkan pendapatan negara

- I Mengeksport hasil industri pembuatan ke Singapura
  - II Mengimport hasil makanan ke Thailand
  - III Menambahkan pekerja asing dari Indonesia
  - IV Mengeksport perabot ke Jepun
- A I, II dan III
  - B I, II dan IV
  - C I, III dan IV
  - D II, III dan IV

9 Antara berikut, agensi manakah yang menjalankan penyelidikan dan pembangunan (R & D)

- I FAMA
  - II SIRIM
  - III MIMOS
  - IV FELDA
- A I dan II
  - B II dan III
  - C III dan IV
  - D I dan IV

- Motel
- Homestay
- Restoran

10 Senarai di atas dapat dikaitkan dengan perkembangan kegiatan

- A pertanian
- B perikanan
- C pelancongan
- D perdagangan

11 Antara berikut yang manakah hasil industri bukan berasaskan sumber tempatan ?

- I Petrokimia
  - II Tekstil dan pakaian
  - III Elektrik dan elektronik
  - IV Simen
- A I dan II
  - B II dan III
  - C III dan IV
  - D I dan IV

- F1 – Sepang
- LIMA – Pulau Langkawi

12 Maklumat di atas dapat dikaitkan dengan

- A Ekopelancongan
- B Agropelancongan
- C Pelancongan rekreasi
- D Pelancongan bertema

Soalan 13 berdasarkan gambar di bawah

13 Apakah yang boleh dikaitkan dengan gambar di atas ?

- I Bahan mentah industri hiliran
  - II Peningkatan suhu setempat
  - III Penipisan lapisan ozon
  - IV Pembebasan karbon dioksida untuk fotosintesis
- A I dan II
  - B II dan III
  - C III dan IV
  - D I dan IV

14 Kegiatan manakah yang boleh meningkatkan suhu bumi

- I Pertanian
  - II Pembalakan
  - III Perindustrian
  - IV Pembakaran terbuka
- A I, II dan III
  - B I, II dan IV
  - C I, III dan IV
  - D II, III dan IV

15 Antara berikut aktiviti yang manakah menyebabkan berlaku penipisan lapisan ozon?

- I Pelepasan gas metana
- II Pelepasan nitrogen oksida
- III Pelepasan karbon dioksida
- IV Pelepasan klorofluorokarbon

- A I, II dan III
- B I, II dan IV
- C I, III dan IV
- D II, III dan IV

16 Hutan berperanan sebagai

- A Fotosintesis
- B Hidrolisis
- C Respirasi
- D Translokasi

17 Peranan badan bukan kerajaan (NGO) yang terlibat mengadakan kempen pendidikan kepada orang ramai untuk menjaga dan menguruskan sumber alam semula jadi ialah

- A Institut Penyelidikan Perhutanan Malaysia (FRIM)
- B Lembaga Perlesenan Pembalakan Malaysia (MTOB)
- C PERHILITAN
- D Tabung Hidupan Liar Dunia (WWF)

18 Akta Pembangunan Mineral 1994 digubal bertujuan

- A Mengawal selia aktiviti petroleum negara
- B Membantu pelaksanaan Dasar Mineral Negara
- C Membantu Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) mengawal aktiviti perlombongan
- D Memperkemaskan Akta Kualiti Alam Sekitar 1974

19 Daniel dari Bosnia mengikuti pengajian kejuruteraan di Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM) selama 4 tahun. Kedatangan Daniel boleh dikaitkan dengan

- A Pelancongan MICE
- B Pelancongan pendidikan
- C Pertukaran pelajar antara negara
- D Pelancongan sampingan

- Pembinaan kilang – kilang perindustrian
- Kuari

20 Apakah kesan kegiatan tersebut terhadap alam sekitar ?

- I Lanskap beubah
- II Pencemaran udara
- III Kekurangan sumber air
- IV Kemusnahan flora

- A I, II dan III
- B I, II dan IV
- C I, III dan IV
- D II, III dan IV

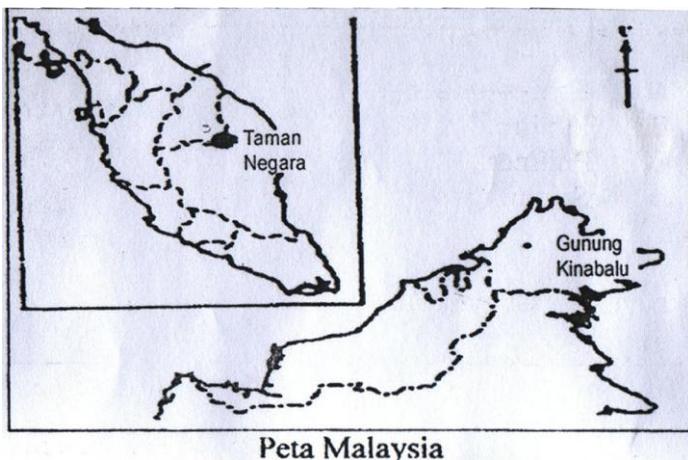
Soalan 21 berdasarkan maklumat di bawah.

- Shah Alam
- Gurun
- Kulim

21 Antara berikut manakah dapat dikaitkan dengan bandar di atas ?

- A Automatif
- B Elektronik
- C Perabut
- D Sarung tangan getah

Soalan 22 berdasarkan peta di bawah.

22 Faktor utama yang menarik pelancong ke kawasan tersebut ialah

- A Keunikan flora dan fauna
- B Keindahan alam semulajadi
- C Udara yang segar dan nyaman
- D Habitat hidupan liar

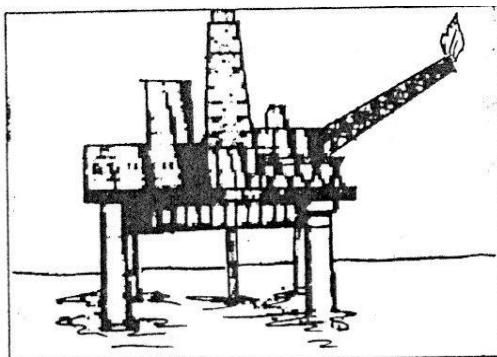
Soalan 23 berdasarkan maklumat di bawah

- Jeti Teluk Ewa di Langkawi
- Lumut

23 Yang manakah fungsi utama tempat – tempat dalam senarai di atas

- A Pangkalan laut
- B Pelabuhan perikanan
- C Dermaga kering
- D Pelabuhan kontena

Soalan 24 berdasarkan gambar di bawah

- 24 Nyatakan teknologi yang digunakan dalam sektor di atas

- A Echo sounder
- B In vitro
- C Polimer
- D Seismik

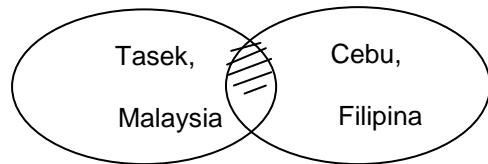
25 Antara berikut kombinasi manakah yang benar

AGENSI		PERANAN
I	FELDA	Peningkatan taraf hidup penduduk luar bandar
II	FELCRA	Penyusunan semula masyarakat luar bandar
III	FRIM	Penebangan hutan untuk pembangunan tanah
IV	KETENGAH	Pembangunan berdasarkan tanaman kelapa sawit

- A I dan II
- B II dan III
- C III dan IV
- D I dan IV

Soalan 26 berdasarkan rajah di bawah

- 26 Antara berikut, yang manakah mewakili bahagian berlorek ?

Jenis Industri	Bahan mentah
A besi dan keluli	bijih besi
B simen	batu kapur
C petrokimia	petroleum
D baja urea	gas asli

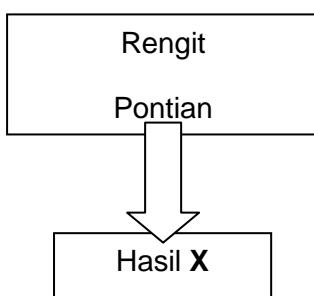
Bunga kekwa Teh Kobis
----

27 Tanaman di atas diusahakan di kawasan

- A Bukit Larut, Perak
- B Gunung Jerai, Kedah
- C Gunung Ledang, Melaka
- D Tanah Tinggi Cameron, Pahang

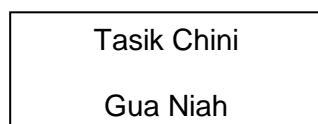
28 Industri automatif terdapat di bandar

- A Gurun
- B Bayan Lepas
- C Sandakan
- D Pasir Gudang

- 29 Hasil **X** yang ditanam di kawasan – kawasan disebelah ialah

- A Tebu
- B Nanas
- C Lada hitam
- D Tembakau

- 30 Jenis pelancongan yang berkaitan dengan kawasan di atas ialah

- A ekopelancongan
- B agro pelancongan
- C pelancongan budaya
- D pelancongan kesihatan

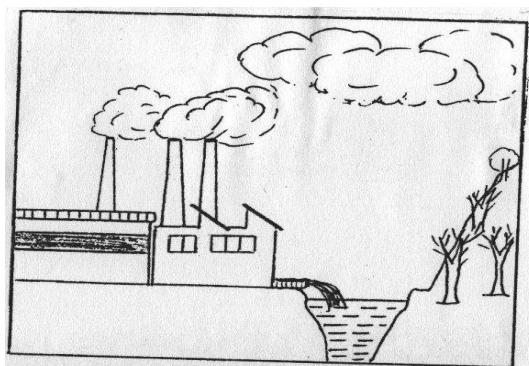
Soalan 31 berdasarkan maklumat di bawah

- Keropok
- Belacan
- Ikan masin

- 31 Petempatan manakah dapat dikaitkan dengan pengeluaran barangang di atas

- I Tanjung Dawai
- II Teluk Kemang
- III Kudat
- IV Seberang Takir

- A I dan II
- B II dan III
- C III dan IV
- D I dan IV

- 32 Apakah kesan – kesan yang dikaitkan dengan kegiatan dalam rajah di atas ?

- I Hujan asid
- II Pencemaran udara
- III Hidupan air terancam
- IV Sumber air berkurangan

- A I, II dan III
- B I, II dan IV
- C I, III dan IV
- D II, III dan IV

33 Antara berikut yang manakah merupakan kepentingan sektor perindustrian untuk ekonomi negara ?

- I Sumber pendapatan negara
- II Menyediakan peluang pekerjaan
- III Menggalakkan pemindahan teknologi
- IV Menggalakkan kemasukan pendatang asing

- A I, II dan III
- B I, II dan IV
- C I, III dan IV
- D II, III dan IV

34 Kerjasama ekonomi antarabangsa penting kepada pembangunan Malaysia kerana dapat meningkatkan

- I harga barang ekspor
- II kemasukan buruh mahir
- III kemasukan modal asing
- IV pemindahan teknologi

- A I, II dan III
- B I, II dan IV
- C I, III dan IV
- D II, III dan IV

- Empangan Kenyir
- Empangan Batang Ai

35 Antara yang berikut, yang manakah kesan pembinaan empangan di atas terhadap alam sekitar

- I Air tercemar
- II Flora berkurangan
- III Habitat haiwan terancam
- IV Kawasan tадahan berkurangan

- A I dan II
- B II dan III
- C III dan IV
- D I dan IV

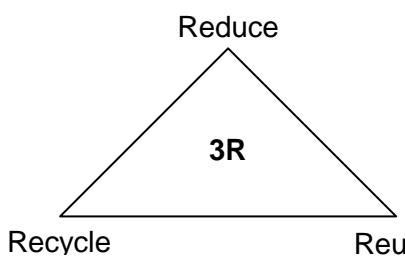
- 36 Pandang darat di atas dapat dikaitkan dengan
- A pulau haba
  - B hujan asid
  - C kesan rumah hijau
  - D penipisan lapisan ozon
- 37 Antara berikut pasangan manakah yang **benar** ?

Fenomena		Huraian
I	Kesan Rumah Hijau	Haba terperangkap dalam atmosfera
II	Penipisan Lapisan Ozon	Pancaran matahari samapi terus ke bumi
III	Pulau Haba	Suhu lebih tinggi di kawasan pinggir bandar
IV	Hujan Asid	Berlaku akibat pencemaran udara

- A I, II dan III
- B I, II dan IV
- C I, III dan IV
- D II, III dan IV

Soalan 38 berdasarkan rajah di bawah .

- 38 Apakah yang dapat dikaitkan dengan rajah di sebelah

- A Sumber pendapatan penduduk
- B Pencemaran alam sekitar
- C Pembebasan gas CFC
- D Pemusnahan lapisan ozon

- 39 Proses reverse osmosis (osmosis terbalik), penapisan mikro dan pembasmian kuman melalui cahaya ultra ungu melibatkan rawatan air kumbahan di salah sebuah negara ASEAN di bawah jenama
- A SYABAS
  - B Indah Water
  - C NEWater
  - D KWSB

Soalan 40 berdasarkan pernyataan di bawah

KIA Motors dari Korea Selatan menanam modal dalam syarikat pemasangan kenderaan NAZA di Malaysia

40 Pernyataan di atas sesuai untuk

- A Pelaburan ekuiti
- B Pelaburan automobil
- C Pelaburan lansung asing (FDI)
- D Pelaburan tidak langsung

- Bahan mentah industri pembinaan
- Barang hiasan

41 Maklumat di atas berkaitan dengan mineral yang terdapat di

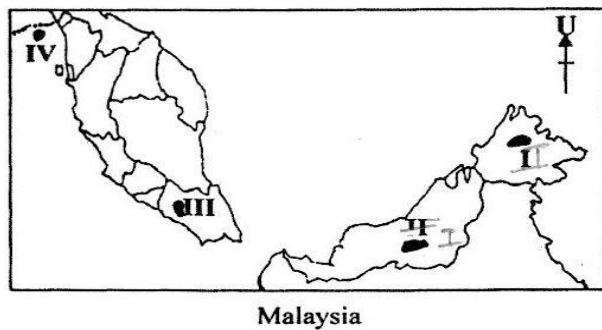
- A Pulau Pangkor
- B Pulau Langkawi
- C Pulau Kapas
- D Pulau Tioman

42 Antara berikut yang manakah dapat dikaitkan dengan pemeliharaan sumber air daripada tercemar ?

- I Akta Perkapalan Saudagar 1993
- II Akta Pembangunan Mineral 1994
- III Dasar Perhutanan Negara 1978
- IV Peraturan Kualiti Alam Sekeliling 1979

- A I dan II
- B II dan III
- C III dan IV
- D I dan IV

Soalan 43 berdasarkan peta di bawah

43 Padanan yang manakah benar antara lokasi dengan mineral yang dilombong

- I Besi
- II Arang batu
- III Emas
- IV Marmor

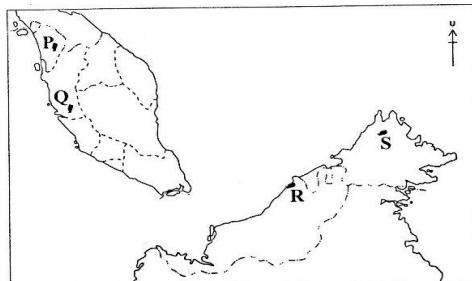
- A I dan II
- B II dan III
- C III dan IV
- D I dan IV

44 Antara berikut manakah merupakan kepentingan kerjasama ekonomi antarabangsa

- I Kemasukan budaya asing
- II Kemasukan buruh asing
- III Pemindahan teknologi
- IV Pelaburan asing

- A I, II dan III
- B I, II dan IV
- C I, III dan IV
- D II, III dan IV

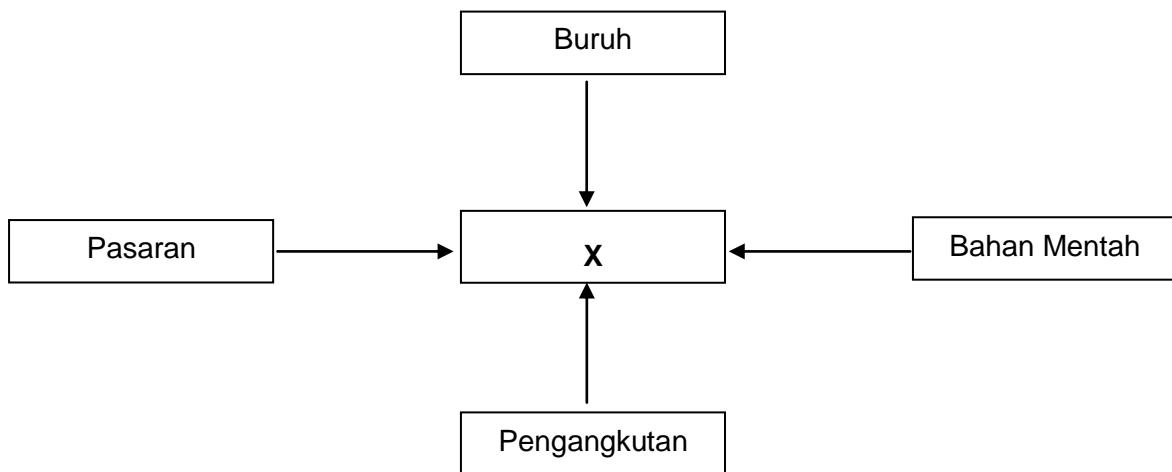
Soalan 45 berdasarkan peta di bawah

45 Berdasarkan peta di atas, pasangan manakah benar ?

Kawasan perlombongan		Mineral
I	P	Bijih timah
II	Q	Kaolin
III	R	Petroleum
IV	S	Bauksit

- A I dan II
- B II dan III
- C III dan IV
- D I dan IV

46 X dalam rajah di atas merujuk kepada kegiatan ekonomi

- A pertanian
- B pembuatan
- C pembalakan
- D perlombongan

- Racun serangga
- Baja urea

47 Apakah kesan penggunaan bahan di atas terhadap alam sekitar ?

- A Fauna musnah
- B Tanaman subur
- C Kandungan nutrien merosot
- D Kandungan akuatik terancam

- Tebang hutan dan bakar
- Tanam dan tinggal

48 Aktiviti pertanian di atas akan menyebabkan

- A banjir kilat
- B kesuburan tanah bertambah
- C kelajuan angin bertambah
- D hakisan tanah meningkat

- Kawasan tadahan air terjejas
- Suhu setempat meningkat

49 Kegiatan manakah dapat dikaitkan dengan masalah di atas ?

- A Perlombongan
- B Pelancongan
- C Pembalakan
- D Perindustrian

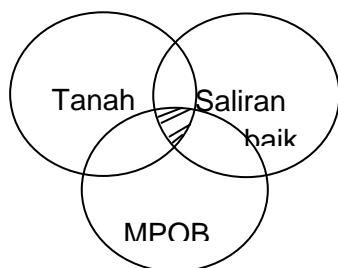
Soalan 50 berdasarkan maklumat di bawah

- Jalan diturap
- Bangunan konkrit dibina rapat -rapat

Bandar X

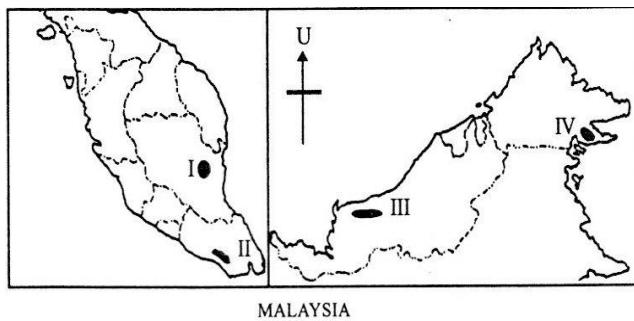
50 Apakah kesan ciri bandar X terhadap alam sekitar ?

- A Jerebu
- B Hujan asid
- C Pulau haba
- D Penipisan ozon

51 Kawasan berlorek dalam rajah di atas dikaitkan dengan tanaman

- A padi
- B getah
- C kelapa sawit
- D sayur – sayuran

- Tanah gambut
- Tanaman nanas

52 Maklumat di atas merujuk kepada kawasan peta yang bertanda

- A I
- B II
- C III
- D IV

53 Kegiatan yang menyebabkan kejadian kesan rumah hijau ialah

- A Pertanian
- B Pembalakan
- C Perindustrian
- D Perlombongan

Soalan 54 berdasarkan maklumat di bawah

- Gurun
- Peramu
- Serendah

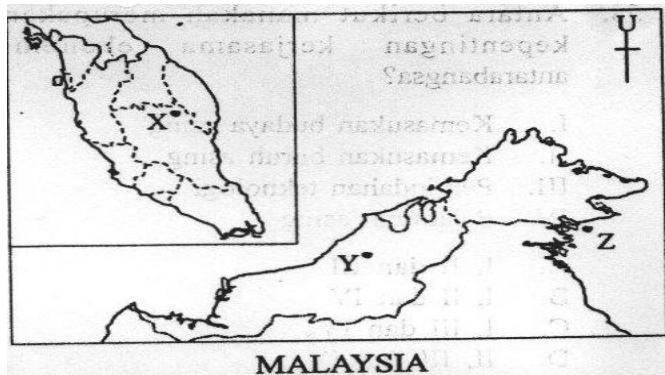
54 Bandar di atas dapat dikaitkan dengan industri

- A automotif
- B elektronik
- C petrokimia
- D Tekstil

55 Antara berikut manakah pulau pelancongan yang terletak di pantai timur Semenanjung Malaysia ?

- A Pulau Besar
- B Pulau Pangkor
- C Pulau Payar
- D Pulau Tioman

Soalan 56 berdasarkan peta di bawah

56 Kawasan X, Y dan Z dalam peta di atas dapat dikaitkan dengan sektor

- A pelancongan
- B perindustrian
- C pembalakan
- D perlombongan

Soalan 57 berdasarkan maklumat di bawah.

**Kerjasama Segi Tiga
Pertumbuhan Ekonomi**

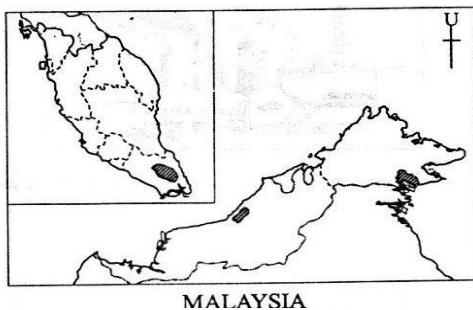
57 Pernyataan di atas merujuk kepada kerjasama negara – negara

- A pelancongan
- B perindustrian
- C pembalakan
- D pelombongan

58 Antara berikut manakah produk industri berasaskan sumber asli ?

- A Kereta
- B Komputer
- C Pakaian
- D Seramik

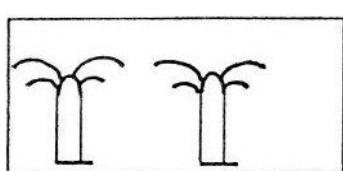
Soalan 59 berdasarkan peta di bawah

59 Kawasan berlorek dalam peta di atas dapat dikaitkan dengan tanaman

- A kelapa sawit
- B padi
- C tembakau
- D tebu

Soalan 60 berdasarkan rajah di bawah

61 Jenis tanaman seperti dalam rajah di sebelah banyak terdapat di

- A Delta Kelantan
- B Dataran Kedah – Perlis
- C Dataran Johor
- D Delta Rajang

60 Antara berikut langkah manakah sesuai untuk menstabilkan cerun ?

- A hutan simpan kekal
- B kaerah biologi
- C penghutanan semula
- D tanaman tutup bumi